

Uvodnik

Jurij Paljk

Kdo še posluša papeža?

Konec minulega tedna se je sveti oče Benedikt XVI. mudil na pastoralnem obisku v Franciji, kjer je imel niz srečanj, daroval sveto mašo v Parizu, predvsem pa odšel v Lurd ob 150. obletnici prvega prikazanja Svete Matere Božje Bernardki. Že pred samim papeževim odhodom so evropski mediji pisali, da bo to "potovanje svetega očeta v državo praznih cerkva" pokazalo, če ima papež še kaj povedati, da se bo torej videlo, če sedanji Petrov naslednik na čelu Cerkve še zna nagovarjati vernike in vse ljudi v današnjem sekulariziranem in razkristjanjenem svetu.

Papež Benedikt XVI. je med mašo v Parizu, kjer je bilo na prostem prisotnih več kot četr milijona vernikov, ostro obsodil razuzdano, "pogansko" pehanje za močjo, imetjem in denarjem ter ga označil za kugo sodobnega časa. "Si ni sodoben svet sam ustvaril svojih malikov? Niso ljudje morda nenamerno začeli posnemati poganstva iz srednjega veka"? se je vprašal papež Benedikt XVI. in poudaril, da so to temeljna vprašanja, ki si jih morajo zastaviti vsi ljudje, če so iskreni do sebe. Z razlago iz Nove zaveze je sveti oče odločno obsodil "nenasiten pohlep", ob tem pa poudaril, da je pretirana ljubezen do denarja vir vsega zla.

"Mar nista denar in pohlep po imetju, po moči in tudi po znanju odvrnila človeka od prave usode"? se je vprašal papež in v pridigi obsodil pehanje moderne družbe za temi "novimi poganskimi maliki".

V Lurdu je vernike pozval, naj se v svetu, polnem zla, trpljenja in krivic, oklepajo upanja, kajti: "Moč ljubezni je močnejša kot zlo, ki nam grozi".

Ob prihodu v Francijo pa je dejal: "Obožujem Francijo, veliko francosko kulturo, francosko umetnost"! Kot filozof je tudi opozoril na nenadomestljivo vlogo vere pri oblikovanju vesti in na prispevek, ki ga vera med drugim doprinaša k oblikovanju osnovnih etičnih soglasij med skupnostmi, kot je tudi poudaril, da med razumom in vero ni nobenega nasprotja. Na sedežu teološke fakultete pariške škofije College des Bernardins je sveti oče nagovoril okoli 700 razumnikov ter dejal, da iskanje Boga in pripravljenost prisluhniti mu, na čemer temelji evropska kultura, tudi danes ostaja temelj vsake prave kulture, kajti: "Čista pozitivistična kultura, ki vprašanje Boga dopušča le v osebnem in subjektivnem območju, bi pomenila kapitulacijo zdravega razuma".

V Lurdu je sveti oče v nedeljo ponovno poudaril: "V Cerkvi je prostor za vsakogar, nihče v Cerkvi ni odveč. Vsakdo, brez izjeme, se mora v Cerkvi počutiti 'doma' in nikdar zavrnjen".

Dodal je še: "Cerkev se mora postaviti proti tistim zakonom, ki spodbujejo civilne zveze, in to odločno, tudi če je to plavanje proti toku, kajti zvesti moramo ostati načelom in veličini svetega zakramenta poroke", saj: "Izkušnje kažejo na to, da je prav družina trdni kamen, na katerem stoji vsa družba".

Ga je kdo poslušal?
In mi?

Gospodarstvo

V Novi Gorici so odprli nov nakupovalni center Qlandia, ki zaposluje okrog 350 ljudi

6

"Primorska zgodovina ostaja trajen gradnik slovenstva"

Proslava ob vrnitvi Primorske matični domovini v Kopru

Komentar pred volitvami v Sloveniji

Ali ima laž še vedno kratke noge?

Že nedokončana gospodarska tranzicija oziroma pojav tajkunov je napovedoval hudo volilni spopad. Iz Slovenije usmerjena oddaja na finski televiziji o pogodbah v zvezi z oklepniki pa presega ne le vse meje dobrega okusa volilnih in medijskih spopadov, pač pa odpira problem etične poštenosti in pravne korektnosti. Brez dokazov obtoževati ljudi je bila značilnost komunističnega režima in drugih totalitarnih sistemov, ki so za oblast izbrala tudi laž, prevaro in umor. Prijatelj mi je dejal, da omenjena zgodba ni presenetljiva, saj dediči omenjene polpreteklosti poznajo le take metode. Če temu dodamo javno priznano ponarejanje Pečeta in druge zvijačne in lažne manevre, ki jih zdaj počnejo tisti, ki morajo prevzeti oblast, potem bi to moralo zaskrbeti slovenske državljanke. Če bi taki ljudje z zvijačo le prišli na oblast, se bojim, da bomo pravico morali zopet iskati na cesti, saj v demokraciji ne smemo pristajati na take metode.

Ni pa ta medijski škandal edina globoka rana naše demokracije. Govorjenje o mobilizaciji vseh sil se sliši zelo revolucionarno in potrjuje nepripravljenost za družbeni dialog in za demokratično sodelovanje. Izključevanje idejnih tekmecev in zavračanja družbenega dialoga za skupni blagor niso nič drugega kot nadaljevanje revolucije s sredstvi, kot sta pomembni laž in prevara. Od tod izmišljeni, prevarantski in zavajajoči podvigi. Kako prevarantska je ta politika, kaže usoda vodja stranke SD, ki je orodje v rokah te nenačelne in nedemokratske politike. V to umazano igro se je spustil tudi del SLS s svojim prvakom, ki je postal le še zagovornik svojega pivovarskega brata, večji del stranke pa se zdaj obrača po revolucionarnem vetru, ki ga narekujejo botri v ozadju, kar bo prav tako ena izmed prevar teh volitev. Podobno velja za tako imenovano Krščansko demokrasko stranko, ki po besedah njenega voditelja "upravlja s (slovenskim) božjim stvarstvom", morda tudi zato, da ga bo pomagala izročiti levim tajkunom, zraven pa še slovesno mahajo s pravimi krščanskimi vrednotami. Kje je še kaka nova stranka ime-

la denarja za tako drago oglaševanje, če ji tega ni omogočal "Zlahtni konservativni boter", ki mu je iz vsega drugega kot krščanstva - napuha, za služka in starih povezav - uspelo mobilizirati spretne govorce za zavajanje naivnih.

Očitno takim politikom ne gre za Slovenijo vrednot, pravne države in skupnega dobrega, pač pa za prevzem oblasti, s katero bi lahko na svoje privatne račune pripeli še vse, kar se lahko privatizira. Tako tranzicijski državljani plačujemo davek za to zahtevno in dolgotrajno družbeno zdravljenje. Žal je tudi ta davek zelo neenakomerno porazdeljen. Medtem ko si eni prisvajajo vedno večjo gospodarsko in tako družbeno moč, malemu človeku raste malodušje v stilu, saj so vsi enaki. Spušcanje milnih mehurčkov služi ustvarjanju vzdušja, češ vsi so enaki, vsi so pokvarjeni in nič se ne da narediti. Tako delo sedanje vlade od predsedovanja EZ do pomembnih reform, ki so bile opravljene, posebno utrditev policijskega in sodnega pregona kriminala in prevar, ostajajo ob strani in mnogi naivno verjamejo, da je itak vseeno. A, kot sem zapisal v Družini, volilna tekma odpira prave probleme, le če mediji nudijo volivcu zanesljivo sodbo brez potvarjanja, kar je odvisno od samopodobe strank in politikov, a tudi od medijskih učinkov, ki lahko celo uveljavljenim ljudem vzamejo ugled in dostojanstvo, a povzdignejo le-porečne kričaje.

Zanimivo pa, da mnogi, ki politično podpirajo take prevarante, v težavah in zapletih iščejo pomoč prav pri poštenih in delavnih ljudeh. Zato se človek sprašuje, kako to, da politiki, ki resno delajo in uvajajo pravila pravne države ter preglednega poslovanja in so to pokazali v dosežnem delu, nimajo večje podpore. Če gre za krščanske vrednote in uveljavljanje pravne države in družbenega reda, so koalicijske stranke v tem mandatu uveljavile pomembne temelje za uveljavljanje reda in izboljšanje gnotnega in socialnega stanja, posebno socialno ogroženih. K temu spada tudi priprava pogojev za preganjanje nepravičnega bogatenja posameznikov, saj se zaradi privatiziranja podjetij po-

večuje dolg v bankah, delavci pa dobivajo manjše plače, ker morajo privatizacijskemu tajkunu vračati dolgove na račun manjših plač delavcem. Ukrepi sedanje vlade za boljše pogoje mladih, družin, za rojstvo otrok imajo svoj učinek. Če ne drugo, vidimo vedno več mladih mamic, ki ponosno kažejo svoj trebušček ali prevažajo svoje dojenčke. Toda v kakšen svet bodo rasli ti mladi? Če ne bomo premagovali vzorcev totalitarne preteklosti in iskali sodelovanja, potem bo njihov položaj ne glede na gospodarske in socialne izboljšave vedno težji. Vztrajanje pri ločevanju, nepreglednosti in zaprtosti ne koristi nikomur. Prihodnost je v sodelovanju, sicer se bo veliki pok, ki se zdaj poskusno predvaja v švicarskem podzemlju in v katerega je Evropa investirala kar 6 milijard evrov, zgodil 6 milijardam človeštva. Ob vsem spoštovanju dela znanstvenikov, se lahko vprašamo, ali ne bi bilo smiselno tudi več investirati v vzgojo ljudi za solidarnost in za dialog.

Če si ne bomo za to prizadevali, nas bo kljub vedenju o skrivnostnih začetkih sveta odplaknil družbeni pok. To so prave teme za volilni čas in našo prihodnost. Ljudje, ki vnaprej odklanjajo sodelovanje in ki s prevaro le po vsej sili hočejo na oblast, pa gotovo niso ljudje dialoga in graditve uspešne družbe.

Janez Juhant

Višješolci pozor!

prijave na razpis sprejemamo do 22.9.2008

Podrobnejše informacije na

www.zssdi.it

ali v uradih
Združenja slovenskih športnih društev v Italiji
v Trstu, ul. Cicerone 8, tel: 040 435627
in Gorici, C.so Verdi 51/int., tel: 0481 33029

KOPER Proslava ob vrnitvi Primorske k matični domovini

Obraz Primorske je obraz slovenstva

Praznik dneva vrnitve Primorske k matični domovini so poslanci državnega zbora izglasovali z novelo zakona jeseni 2005. Od takrat je ta državni praznik postal stalnica v slovenkem državnem življenju, Primorci pa imamo do njega poseben odnos: pariška mirovna pogodba je namreč 15. septembra 1947 dodelila tedanji Jugoslaviji dobršen del primorskega ozemlja, ni pa ga v celoti, zaradi česar smo bili zamejci prikrajšani.

Ravno tako je bilo slovenskemu življu tedaj odzvetih preko sto tisoč rojakov: spričo nasilja, ki smo ga bili Primorci deležni že takoj po prvi svetovni vojni in ki se je vilo vse do konca druge, lahko mirno rečemo, da - ja, tokrat zares -

mirovna pogodba leta 1947 je bila za nas okrnjena zmaga, ki je nikakor ne gre primerjati z italijansko po letu 1918.

Osrednja državna proslava, ki je bila v nedeljo, 14. septembra, v Kopru, je v duhu sodobnega časa in sedanjih mednarodnih političnih razmer obeležila ta pomembni mejnik v slovenski zgodovini. Kulturnemu sporedu, ki so ga oblikovali pevci, pesalci, recitatorji, športniki, igralci in ostali akterji iz slovenske in zamejske Primorske (iz zamejstva so nastopili pevci otroških zborov, igralci gledališke skupine Studio Art in kotalčarice ŠD Polet) je prisostvoval sam državniški vrh Republike Slovenije, s predsednikom republike Danilom Türkom na čelu. Slavnostni govor pa so prireditelji zaupali predsedniku vlade RS Janezu Janši.

Slovenski premier je v svojem posegu poudaril, da "primorska zgodovina, prežeta z grenkimi izkušnjami fašizma pa tudi z radostjo ob vrnitvi k matični domovini, ostaja trajen gradnik slovenstva". Enotnost primorskega duha bo še bolj prišla v vse pore slovenstva. "Takrat bomo bolj ce-

nili zgodovino svojega naroda, ki je naša skupna, in takrat bomo bolj ljubili tudi svojo domovino", je dejal Janša, ki se je v nadaljevanju dotaknil ključnih in bolečih izkušenj primorske preteklosti na začetku prejšnjega stoletja: ločitev od matične domovine po prvi svetovni vojni pa nikakor ni izneverila zavedanja o pripadnosti slovenskemu narodu.

du. V tej luči je treba jemati svetel in pogumen odpor organizacije TIGR in bazoviških junakov.

"Dolgoletno fašistično nasilje je med Primorci oblikovalo drugačno lestvico vrednot, zaradi katerih so si bili primorski Slovenci enotni, da je fašizem največje zlo. Tudi zato na Primorskem ni prišlo do bratomorne vojne". Slovensko etnično ozemlje pa je bilo tudi po zmagi nad nacifašizmom prikrajšano: "Vse hrvaško ozemlje, ki je bilo po rapalski pogodbi priključeno Italiji, je bilo vrnjeno Hrvaški. Niti ped njihove zemlje ali morja na zahodu ni bil odtrgan od njihove matice. To je zelo pomembno zgodovinsko dejstvo. Ceno delitve smo takrat plačali samo Slovenci. Zato bo Slovenija vztrajala, da se pri razrešitvi še vedno odprtega vprašanja meje na morju med Slovenijo in Hrvaško, poleg stanja na dan 25. junija 1991, upošteva tudi načelo pravičnosti". Predsednik Janša je v svojem posegu poudaril tudi načelo spoštovanja slovenske države do narodne zavesti primorskih Slovencev, pa tudi do vseh ostalih zamejcev, "preko Beneške Slove-

nije, tja do Rezije in Kanalske doline".

Ob tem je slovenski vladni predsednik dodal, da je padec meja znotraj Evropske unije po stoletjih združil skupni slovenski kulturni prostor. "Danes se še ne zavedamo vseh novih priložnosti, ki jih je odprava meja prinesla ideji enotnega slovenskega kulturnega prostora. Čas je, da ji z vso skrbjo napišemo novo poglavje", je poudaril in spomnil tudi na uresničenje enega najpomembnejših projektov slovenskega predsedovanja EU oziroma ustanovitve Evrosredozemske univerze, ki Slovenijo postavlja v univerzitetno stičišče

vseh 39 držav Evro-sredozemskega partnerstva in ima vse potencialne, da postane velik glasnik medkulturnega dialoga.

V svojem nagovoru je slovenski premier izpostavil tudi gospodarski, turistični in trajnostno razvojno perspektivnost Primorske, ki mora vseskozi skrbeti za ekološko zaščito Severnega Jadrana in slovenske obale. Po mnenju predsednika slovenske vlade je Primorska že danes ena najuspešnejših regij pri nas, tako po stopnji razvitosti kot po nizki brezposelnosti: ob tem je poudaril, da lahko Slovenija do leta 2015 po vseh kriterijih, tudi po višini realnih plač in pokojnin, doseže evropsko povprečje.

Posebno pozornost je premier Janez Janša v slavnostnem nagovoru namenil pisatelju Borisu Pahorju - "velikemu Slovencu in demokratu", ki simbolizira vest tega prostora - in ostalim posameznikom ter kritičnim forumom (Študijskim dnevom Draga in literarni nagradi Vilenica), katerih besede so bile luč na strmi in težki poti, po kateri je skozi 20. stoletje stopal slovenski narod. Primorska zgodovina, prežeta z grenko izkušnjo fašizma in radostjo ob vrnitvi k matični domovini, za Janšo "ostaja trajen gradnik slovenstva. Ne glede na dnevne politične razmere in razhajanja moramo znati črpati iz tistega, kar nas kot narod povezuje", je dodal.

V hladnem koprskem večeru in večkratnem poslušanju 'primorske himne' so besede vladnega predsednika izzvenele kot toplo priporočilo, naj slovenski narod jemlje primorsko vztrajnost za zgled. "Pesem Vstajenje Primorske govori o primorski duši, njeni vztrajnosti, pogumu in predvsem o ljubezni. Govori o upanju in zmagi te ljubezni. Govori o najgloblji biti Primorske. O življenju primorskega človeka, ki ni bilo lahko. Skozi boje, ponižanje in trpljenje je Primorska izšla nova, prerajena, zmagovita. Našla je svoj pravi obraz. V novem življenju je to obraz cele Slovenije in slovenstva v celoti".

Po zadnjem dogovoru Gadafi - Berlusconi

Dokončna sprava med Libijo in Italijo

Minulega 30. avgusta je bil predsednik vlade Silvio Berlusconi na uradnem obisku pri libijskem predsedniku Gadafiju, ki že nekaj desetletij precej avtoritarno vlada v Libiji. V tem času se je zapletel v hude spore z mednarodno skupnostjo in posameznimi državami in tako svojo državo v mnogih pogledih osamil od številnih drugih držav. Kot vemo, je prišel na oblast leta 1969, ko je z državnim udarom odpravil kraljevino, ki ji je od leta 1951 vladal kralj Idris al Senussi. Javnosti se je predstavil kot osvoboditelj Libije izpod kolonialne in fevdalne podrejenosti. Ob sestrelitvi nekega potniškega letala v še do danes nepojasnenih okoliščinah leta 1986 so ZDA obtožile Libijo, da je vpletena v mednarodni terorizem, in prekinile z njo diplomatske odnose. Šele v zadnjih letih (točneje l. 2004) je prišlo do ureditve odnosov, tako da je prav v začetku letošnjega septembra prvi obiskal Libijo neki visok diplomatski predstavnik, in sicer sama zunanja ministrica Condoleezza Rice.

Odnose med Libijo in Italijo po drugi svetovni vojni je neizbežno zaznamovalo dejstvo, da je poražena Italija izgubila vsa svoja kolonialna ozemlja (Somalijo, Eritrejo, Etiopijo in seveda tudi Libijo). To je med drugim imelo za posledico, da se je moral večji del italijanskih naseljencev, ki so kmetovali v obalnem pasu, odseliti. Med temi je bila velika večina iz sosednjega Veneta. Računajo, da je leta 1940 živelo v Libiji 112 tisoč italijanskih kolonistov ali 15% celotnega libijskega prebivalstva, ki je takrat štelo komaj kakih 900 tisoč. Leta 1975 so li-

bijske oblasti dejansko prisilile k odhodu še preostale italijanske priseljene kmetovalce.

Naj navedemo glavne zgodovinske podatke o Libiji, katere obalni pas so Rimljani označevali z imenom Cirenajka. V 7. stoletju po Kr. so severno Afriko osvojili Arabci, ki so sem prinesli tudi islamsko vero in svojo kulturo. Sredi 16. stoletja je območje Libije prišlo pod oblast turškega cesarstva in pod njim ostalo do začetka 20. stoletja. Leta 1912, po turško-italijanski vojni, je Libija postala italijanska kolonija in to ostalo do vojaške kapitulacije fašistične Italije leta 1943. Leta 1949 je OZN odobrila ustanovitev Libije kot neodvisne države. Oblikovala se je kot ustavna monarhija pod kraljem Senussijem.

Odkritje bogatih ležišč nafte in naravnega zemeljskega plina je znatno utrdilo politični položaj polkovnika Gadafija, ki je omogočil gospodarski razvoj države. Libija je po površini vsaj petkrat

ni in libijski voditelj Moamer Gadafi v libijskem mestu Bengazi podpisala sporazum o prijateljstvu in odškodnini, ki jo bo Italija izplačala Libiji na račun kolonialne zasedbe v obdobju od leta 1912 do 1943. Na osnovi sprejetega dogovora, ki

zaobjema gradbene projekte, štipendije za študente in pokojnine za libijske vojsake, ki so med drugo svetovno vojno služili v italijanski vojski, in zgraditev obalne avtoceste od tunizijske meje prek Libije do meje z Egiptom, bo Italija v prihodnjih 25 letih izdala skupno pet milijard dolarjev oziroma 200 milijonov dolarjev letno. S tem naj bi Italija dokončno poravnala zahteve Libije glede odškodnine za kolonialno obdobje. Za ureditev tega vprašanja so se zavzemale razne povojne italijanske vlade, vendar besedam niso nikdar sledila konkretna dejanja. Naj omenimo, da sta predsednik italijanske vlade Romano Prodi in polkovnik Gadafi leta 1998 podpisala izjavo o namenu poravnave spora med državama. Upamo, da bo sedanji dogovor obveljal.

V zvezi s pravkar doseženim sporazumom med Libijo in Italijo gre omeniti dve pomembni

simbolni dejanji, in sicer vrnitev znamenitega umetniškega kipa Venere iz Cirene, ki jo ga italijanski arheologi odkrili leta 1913 in kratkoma odpeljali v Rim, ter Berlusconijevo izjavo, da omenjeni dogovor o poravnavi odprtih vprašanj iz preteklosti predstavlja "gmotno in čustveno priznanje napak, ki jih je naša država storila vaši med kolonialnim obdobjem". Gre vsekakor za pomembno priznanje visokega predstavnika italijanske države, kakršnega nekateri sosedje Italije do danes še niso dočakale.

Alojz Tul

večja od Italije, vendar večino njenega ozemlja tvori Saharska puščava. Danes ima Libija okrog pet milijonov prebivancev, ki so v veliki večini (97%) muslimanske vere in govorijo arabski jezik. Glavno mesto je Tarabulus ali Tripoli z nad milijonom prebivalci.

Kot uvodoma povedano, sta italijanski premier Silvio Berlusco-

Povejmo na glas

Globalizacija na pragu našega doma

Dogaja se, da vse bolj ponavljamo besedo globalizacija, pri tem pa se nam zdi, da gre za nekaj zelo oddaljenega, kar se nas več kot toliko ne dotika. Toda resnica je, da globalizacija ni le gonilna oblika t. i. svetovnega trga, ni le Irak ali Gruzija in drugi vojaški posegi, ni Tibet, niso le priseljenci in z njimi povezane dileme, ni le boj za energijo in poglobljanje prepada med razvitimi in nerazvitimi in ne le zadrega zaradi ohlapnega reševanja problemov okolja. Globalizacija je predvsem in vse prevečkrat absolutna vladavina ekonomskega izračuna, ki je izvir številnih in dokazano škodljivih stranskih učinkov. Je vladavina tistega izračuna, ki je vse bolj neusmiljen in mačehovski v odnosu do vseh tistih dejavnosti, ki ne prinašajo dobička. Točno tako, ki ne prinašajo dobička. Ni težko ugotoviti, da so to šolstvo, zdravstvo in vsakršna socialna skrb za vse, ki so pomoči potrebni. In ko rečemo globalizacija na pragu našega doma, imamo v mislih nedavne odločitve rimskega Ministrstva za šolstvo, ki neposredno in z ostrino posegajo v naše življenje oziroma v življenje naših otrok. V treh letih naj bi namreč ukinih 87 tisoč učiteljskih in profesorskih mest ter 45 tisoč mest neučnega osebja, s "strokovno" navedbo, da je takšno dejanje nujno za ustvarjanje boljše šole.

Globalizacija bo torej v grobem delu svojega delovanja dajala šoli, zdravstvu in socialnemu skrbstvu vse manj in manj in počasi pričela prelagati finančna bremena zanje na zaseb-

nika, družino, državljanja. Predhodno bo v omenjena področja vlagala manjša in strožje odmerjena sredstva in jih tako siromašila. Siromašila bo prav tista področja, za katera je država kot urejanje bistvenih skupnih stvari najbolj poklicana, država seveda tudi kot etična skupnost. Kaj pomembnega in človeško temeljnega sploh ostane, če z zornega kota države ne poskrbimo za šole, se pravi za otroke in za družino, za zdravstvo in socialno skrbstvo, kjer se velja spomniti le ostarelih? In vendar globalizacija prav v teh in podobnih primerih brezčutno in z vse močnejšim korakom stopa dalje in videti je, da tej brezčutnosti brez globljega premisleka sledimo, kot da ni mogoče drugače in kot da se ne bi zavedali, kako na ta način izgublamo najbolj dragocene dobrine. In ker se izgubljanju najbolj dragocenih dobrin več kot toliko ne upiramo, zagotovo premalo, da bi tok dogajanja preusmerili, bolj ali manj nemočno dopuščamo, da ekonomski izračun osvaja prostor in nam ukazuje. Ukrepanje Ministrstva za šolstvo je le nov primer gonilne materialistične miselnosti in njene vladavine.

Globalizacija je na pragu našega doma in vanj pravzaprav že vstopa, saj se dobesečno dotika naših otrok in jim namerava odmeriti nižjo raven izobraževalne pozornosti. Šmo se s takšnimi vizijami res sprizajznil in na them pričeli zatajevati vrednote, na katere se sicer sklicujemo? Vprašanje je trdo, toda dejstva so od njega še dosti trša.

Janez Povše

Na dnu...

POGOVOR Gregor Golobič

"Stranki lahko pomagam z izkušnjami"

Gregor Golobič je med tistimi slovenskimi politiki, ki se lahko ponašajo z najdaljšo kilometrino za sabo. Bil je verjetno najtesnejši sodelavec nekdanjega premiera in predsednika Janeza Drnovška in pomemben "človek iz ozadja". Vseskozi vladajoča LDS iz devetdesetih se je dejansko zrcarila v omenjenih voditeljih, ki sta krojila njeno podobo. Z odhodom Drnovška iz strankarskega življenja se je od tega oddaljil tudi Golobič. V lanskem letu pa se je ponovno zavrtel v vrh slovenske politike, tokrat ne več kot "človek v senci". Prezvel je predsedniško mesto novonastale stranke Zares.

Stranka "Zares - nova politika" obljublja radikalno prenovitev političnega sistema. Mnogi vaši člani in tudi vi sami pa ste bili pomembni politični akterji skozi vsa devetdeseta leta. Kako boste ljudje prepričali, da predstavljate resno prenovitev politike? Saj smo jih že prepričali. Šlo je za težavo, ki smo se je zavedali in se pri tem nismo sprenevedali. Večina naših članov vsekakor ni bila že prej v politiki... No, mislim na številne vaše vidnejše člane, ki so se že prej ukvarjali s politiko...

Imamo več kot 4 tisoč članov, več kot 90 regijskih in lokalnih odborov, programske skupine. 90% članov naše stranke se na tem nivoju s politiko še ni ukvarjalo. Jaz sem v politiki že res dolgo obdobje. Funkcijo predsednika stranke sem prevzel v trenutku, ko je bilo zelo malo virov za izpeljavo projekta nove stranke, samo dobro leto pred volitvami. Prepričali so me, da s svojimi izkušnjami lahko tu naredim največ. Kombinacija izkušnje in novosti, odprtih za svežino, idealizem, tudi navno nastavljanje ljudi, ki niso obremenjeni s preteklo vednostjo, kaj se da in se ne da, je po mojem optimalna formula. Ljudje so nas sprejeli kot iskren poskus presejanja omejenosti obstoječe politike. To naravnost na novo izprijuje tudi kandidatna lista, ki smo jo predstavili. Politika je preresna reč, da bi jo prepustili samo politikom. Zakaj ste se odrekli eventualnemu sodelovanju z Janezom Janšo v prihodnji vladi? Verjetno ne moremo govoriti samo o programskem nesoodelovanju: z današnjim premierom niste nikoli bili veliki politični prijatelji...

On je zavrčal sodelovanje v preteklosti. Dr. Drnovšek mu ga je večkrat ponujal, a on je izrazil stavil na politično polarizacijo. V tem primeru pa gre izključno za programsko razlikovanje. Sam nimam osebnih zamer, ki bi jih prevajal v politično prakso. Večkrat sva res polemizirala, tako kot sam polemiziram z drugimi. Polemika je namreč sol politike. Orisal sem vam, kje sami vidimo problem politike in kje alternativo. Problemi niso nastali samo v man-

datu Janeza Janše, nastajali so 18 let. Slabosti tranzicije pa so v zadnjem mandatu dosegle raven, ki je presegla vse prejšnje; bile so prignane do skrajnosti. Teško bi torej videli v tem karkoli načelnega in novega. Razlik v vrednotah in v načinu doseganja vrednot ne moremo spregledati: ne bomo šli v koalicijo zaradi oblasti. Nam kot novi stranki tega ni treba. Pripravljeni smo prevzeti odgovornost vladanja, čeprav bi se mlada stranka v opoziciji laže prekalila. Slovenija je vsekakor pred veliko prelomnico. Svoj delež odgovornosti v koaliciji, ki bo programsko konsistentna, lahko prispevamo. V različnih intervjujih sem zavrnil način vpraševanja "Ali boste šli v koalicijo z Janšo ali ne"? To ni pravo vprašanje, ker se izogiba temeljnemu problemu. Napake, ki jim je v tem mandatu podle-

bile v preteklosti. Govorimo namreč o agencijah, ki so na trgu že dalj časa in so delovale v različnih okoliščinah: to je kriterij njihove kredibilnosti. Imamo pa drugačen primer, ko je nacionalna televizija angažirala podjetje, ki na omenjenem področju nima nobenih referenc. Kapitalsko je povezana z oglaševalsko agencijo, ki je po drugi strani povezana z vladajočo SDS. Nacionalna televizija je potem rekla, da je bila ta agencija najcenejša in ne najbolj verodostojna. Rezultati anket te agencije so se zelo razlikovali od drugih anket: gre za vplivanje na voljo volilcev. Problem te vlade je v tem, da se je skozi cel mandat opirala na logo naši - vaši. Ne dopuščajo možnosti tretjega. Obstajajo oni in njihovi nasprotniki-sovražniki. Vsi tretji, ki so korektiv celote - npr. mediji, novinarji, sindikati - so se

Foto AC

gel premier, so imanentne. Tudi druge stranke so jim lahko podvržene. Zgrešena je tudi marketinška logika, da je Janša absolutno zlo, drugi pa absolutno dobro. Janša sam je žrtev take logike: slabo proicira v druge, zase in za svoje pa trdi, da so brezmadežni. Vrednote samokritičnosti in načelnosti so zato potrebne in ne mislimo jih kršiti, da bi lahko sodelovali pri oblasti.

Ima torej Borut Pahor več avtokritičnosti in se manj nagiba k ekstremom, o katerih ste govorili?

Obstajajo besede in dejanja. Pri Janezu Janši imamo opraviti z obema, zato smo lahko v sodbi bolj kategorični. Pri Borutu Pahorju imamo nekaj praktičnih izkušenj in te niso slabe. Očitamo mu lahko različne stvari, a ne avtokratstva. Pri Pahorju vidim torej več možnosti za uskladitev in pa tudi možnost, da bi njegova koalicija začela spreminjati to zakoreninjeno politiko vsemogočnih strank. Sami ne bomo vstopili v nobeno predvolilno koalicijo. Imamo načelen dogovor treh strank, SD, LDS in Zares, da poskušamo sestaviti vlado, če vse tri stranke skupaj dosežemo absolutno večino. Ljudi sedaj želimo prepričati, da jih spoštujemo in da jim pripisujemo absolutno zrelost, da bodo sami po svoji lastni pameti sprejeli odločitev, ki se njim zdi prava. Zato se ne poslužujemo cenenih brezplačnikov, prirejanje javnomnenjskih raziskav se nam zdi sprevrženo dejanje. Vse to namreč implicira, da so volilci vodljivi.

Nad anketami pa se večkrat pritožuje prav vladna stran, češ da so do nje krivični...

To je težava današnje vlade. Ankete niso nič drugačne, kot so

znali pod udarom te vlade. Imeli smo poskus ukinjanja protikorupcijske komisije, spori z varuhom človekovih pravic, z informacijsko pooblaščenko, s prejšnjim predsednikom RS Janezom Drnovškom. Prišlo je do spopada s pravosodjem v celoti. Oni ne dopuščajo logike, da obstaja kdo, ki je izven logike naši - vaši. Najedajo se tako temelji spodobnosti in demokratičnosti, ki so bili vzpostavljeni v devetdesetih letih.

Ste z SD-jem in LDS-om že govorili o porazdelitvi ministrskih resorjev ob eventualni zmagi?

Ne, zavračamo to debato. Zelo nevhvaležno in nespametno je "pripravljeni razeni, medtem ko zajec teka še po polju". Prej so na vrsti volitve, ki so za nas zelo pomembne, ker na njih nastopamo prvič. Ključno za nas je, da dobimo trdno podporo in da bomo v koaliciji ali opoziciji lahko vplivali na odločitve, ki jih bo sprejemal DZ. Vprašanje koalicij je odvisno predvsem od zaupanja, ki nam ga bodo izkazali volilci, od rezultatov, ki jih bodo dosegle ostale stranke, in od dejstva, kje bomo lahko dosegli večjo kompatibilnost. Načelno smo torej zavezani vrednotam, ki jih ponavljamo že ves čas. Stokovne skupine so nam pripravile celovit program stranke, zlahka bomo torej sprejeli tudi vse odločitve po volitvah. Tudi na področjih, kjer ne bomo imeli vloge prve violine, bomo povedali svoje. Problem današnje politike je prav v tem, da se posameznim strankam prepustijo celotni resorji. Gre za last oz. začasno upravljanje ene same stranke.

/str. 8

Andrej Černič

Nov brutalen poskus političnega umora

Križajmo Janšo!

Če odmislimo Jožeta Pučnika, je Janša edini slovenski politik, na katerega levica že dve desetletji strelja z vsemi topovi. Začelo se je z zaporom, ki si ga je s svojim uporabištvom prislužil kot predsednik mladinske organizacije. Ob osamosvojitveni vojni je zaradi domnevnega koruptivnega prekupčevanja z orožjem postal žrtev demonizacije, ki ji še ni videti konca, čeprav mu ni bilo nikoli nič dokazanega. Zanj namreč očitno more veljati pravilo,

Foto DPD

da je človek nedolžen, dokler mu česa ne dokažejo. Ni namreč težko verjeti, da se je med vojno orožje kupovalo in prodajalo naprej (Hrvaški in Bosni) po bližnjici, vendar menim, da je to lahko potekalo samo na podlagi kolektivnega dogovora in ob medsebojni kontroli, ne pa v obliki kakega osebne grabeža. Prav tako mu že dve desetletji dežurni čuvaji demokracije podtikavajo pučistične namene, pa čeprav tega puča noče in noče biti od nikoder. V tej njihovi paranoji so ga sredi 90. let prek afere Depala vas tudi sesuli s položaja obrambnega ministra, da bi potem, kažoč s prstom spet nanj, dolgo časa bombardirali javnost z alarmantnim in sprevrženim sloganom "ustavite desnico", in to v času, ko je levo liberalna opcija trdno držala v svojih rokah vsakršne vzvode formalne in realne družbene moči. Od parlamenta in vlade naprej, prek represivnih organov, medijev, kapitala, šolstva pa vse do nadzora nad najširšim spektrom civilne družbe. Da ne omenjam posebej absurdnega očitka o domnevni ugrabitvi majorja Trohe in kasnejšega sramotnega pljunka o domnevni izdaji lastne države, ki ga je Janši vrgel v obraz Anton Rop v zvezi z inci-

trgala iz rok levice vsaj en slovenski dnevnik (Delo). Mogoče pa je bila to priprava na napovedani sedanji "veliki pok" (afera Patria), ki naj bi, nekako v smislu znanega reka "najprej diskreditacija, potem likvidacija", dokončno odnesel Janšo s političnega prizorišča. Glede na to, da se v obeh aferah pojavljajo tudi isti akterji (npr. Blaž Zgaga), se namreč ta povezava ponuja kar sama od sebe. Ko pa se je Delo s spretnimi manevri levičarsko-kapitalske vprege spet vrnilo v "pravoverne" roke, dežurnih čuvajev demokracije niso več motile niti kadrovske čistke v časopisni hiši (Slivnik, Magovci idr.) niti "prijateljski napotki", ki jih je Boško Šrot dajal odgovornemu uredniku Dela Janezu Markešu, kako da naj sesuva Janšo in promovira Pahorja. In ko si je vladajoča pomladna opcija nazadnje drznila stopiti na prste tudi nekaterim, na nemoralen način in čez noč obogatelimi rdečim baronom, je levičarsko-kapitalska falanga ponovno udarila po Janši z novimi nedokazanimi in absurdnimi očitki. Od tega, da naj bi ne vem kje vse parkiral svoje nagrbljene delnice, pa vse do nedokazanih obtožb, kako da je prejemal podkupnino v sporni zadevi Patria. Očitki, ki jih je ne-

mogoče sprejeti že zaradi tega, ker je, prvič, naravnost žaljivo pripisovati človeku tako malo inteligence, da bi se s premierškega položaja okoriščal na tako primitiven način. To je kvečjemu delo tajkunov. In, drugič, predvsem zaradi tega, ker se ljudje z maslom na glavi ne izpostavljajo na tak način, kot to počne Janša. In to proti okultnim centrom moči, ki so močnejši od njega in ga lahko tudi uničijo. Ob vsej tej kalvariji, ki jo je dostojanstveno prestajal, ga mora človek podpirati, tudi če ni janšit. Mislim, da bi celo Cerkev morala narediti izjemo, in po njegovi smrti sprostiti postopek beatifikacije, tudi če ni veren.

Je pa povsem logično, da je ravno Janša glavna tarča mračnih levičarsko-kapitalskih centrov moči, ker je pač edini na pomladni strani, ki je sposoben mobilizirati okrog sebe zadostno število glasov in ljudi za upravljanje države. Zato ga je bilo treba za vsako ceno ustaviti in, če ne gre drugače, vsaj "politično umoriti". Kar je, če pomislimo na množične povojne poboje političnih nasprotnikov in zagoneten ter še ne povsem razčiščen uboj Krambergerja, še kar mila usoda, za katero bi moral biti Janša, očitno, še hvaležen. Vendar, če mu ne bo uspelo kolikor toliko oprati tega madeža v zvezi s Patrio pred volitvami, se utegne ta novi brutalni poskus njegovega političnega umora sprevreči v politični samomor njegovih nasprotnikov. Če pa mu to ne bo uspelo, bodo verjetno njegovi politični nasprotniki na volitvah triumfirali. Če pa bi se njegova nedolžnost pokazala po volitvah, utegne izbruhniti silovita politična kriza s predčasnimi volitvami, ki bi pomela z njegovimi nasprotniki. Kajti, čeprav smo mlada in tudi še nekoliko hroma demokracija, niso več časi, da bi se lahko nekdo nezakonovano polasčal oblasti s prevarami in lažmi.

Milan Gregorič

Koroški kulturni dnevi na Primorskem (5.-12. oktobra 2008)

Spored

- nedelja, 5. oktobra 2008, ob 17. uri: gledališka predstava Sveti plamen KPD Planina v Sedejevem domu v Steverjanu - Gorica
- nedelja, 5. oktobra 2008, ob 18. uri: pripoved svetopisemskih besedil A inu O na Repentabru; Janko Krištof, Andrej Feinig - Trst
- ponedeljek, 6. oktobra 2008, ob 18. uri: razstava Alberta Krajgerja v razstavnih prostorih Katoliške knjigarne v Gorici; Glasbeni okvir: brother & brother (klavir, saksofon)
- ponedeljek, 6. oktobra 2008, ob 20.30: Literarni in glasbeni večer (bereta Stanko in Samo Wakounig); odprtje razstave Simone Krajger; glasbeni okvir: Miro Wakounig (DSI v Trstu, ulica Donizetti 3)

- četrtek, 9. oktobra 2008, ob 18. uri: srečanje glasbenih šol v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici
- petek, 10. oktobra 2008, ob 9.30 in 10.45: lutkovna predstava Srečni kraljevič v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v sklopu abonmaja za šole; predstavitev otroških in mladinskih publikacij, knjižna polica
- sobota, 11. oktobra 2008, ob 20.30: koncert Contrapunto bestiale; Mešani pevski zbor Podjuna-Pliberč; Prešernovo gledališče Boljunc, SP Trst
- nedelja, 12. oktobra 2008, ob 16.00 in 17.30: Lutkovna predstava Mezinček v sklopu 11. gledališkega vrtljaka za otroke pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia, SP Trst; predstavitev otroških in mladinskih publikacij, razstava

Koncert na Sveti Gori

V sklopu praznovanja Krajevne skupnosti Solkan je bil v nedeljo, 14. tega meseca, v baziliki na Sv. Gori koncert sakralne glasbe, ki so ga izvajali mladi glasbeniki iz Škofje Loke. Nastopila je skupina Trio Quartet v sodelovanju z instrumentalno skupino godal in organista. Na programu so bile znane skladbe domačin in tujih skladateljev. Ti so bili C. Saint Saens, F. Schubert, C. Franck, J. Pachelbel, G. F. Hendel, A. Vivaldi, W. A. Mozart, A. Mav, F. Ferjančič, A. Foerster. Zapeli pa so še dve ljudski pesmi. Na sporedu je bila še dognana improvizacija na temo Aleluja, ki jo je izvajal organist Gašper Konec.

Vokalni solisti so bili Andrej Fojkar, Tone Čarman, Jernej Strah Bergant in Lenart Rupar. Godalni kvartet so sestavljali Barja Drnovšek, Ana Dolžan, Žiga Trillar in Jaka Trillar. Vsi še študirajo glasbo ali pa so že diplomirali. Posamezni glasbeniki so res dobro izvedli celoten program. V začetku je v imenu organizatorja spregovorila gospa Alenka Saksida in pozdravila prisotne goste, nastopajoče in številne udeležence lepega koncertnega popoldneva z obeh strani meje. Večer se je nato zaključil v prijetni družabnosti. /AB

GORICA Predstavitev knjižice o Kostanjevici

Duhovno in kulturno življenje sta neločljivi

Pravi bisercček je knjižica o Kostanjevici (Kapeli), ki jo je v petek, 12. t. m., predstavil javnosti založnik Inštitut za družbeno in versko zgodovino v konferenčni dvorani Della Torre na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici. Tako se je o desetem zvezku iz niza Le Chiese nel Goriziano (Cerkev na Goriškem) uvodoma izrazil nadškof Dino De Antoni, ki je tudi povedal, da je julija letos s 180 mladimi "poromal" iz mesta na Kostanjevico: od teh jih je le 5 oz. 6 že bilo tam prej, kar zgovorno pravi o poznavanju svetišča, ki leži na gričku med Gorico in No-

vo Gorico. Zgodovinski in umetniški vodnik, ki sta ga uredila Luigi Tavano in Liliana Mlakar, je po besedah predstojnika slovenskih frančiškanov zelo zanimiv, saj govori o duhovnem in kulturnem življenju Goriške, ki ju ne moremo ločiti. O knjižici je nato spregovoril prof. Andrea Tilatti z videmske univerze, ki je v glavnih obrihi orisal zgodovino svetišča, v kateri so se pojavljala ločevanja in izključevanja, ob tem pa je poudaril, da je kljub vsemu to bil vedno kraj združevanja različnih narodov, kultur in jezikov, "pot navgor" in "kraj odprtosti". Čeprav danes leži v Sloveniji, je zato prav, da ga obravnava tudi niz o goriških cerkvah, saj so v tem primeru pomembnejši zgodovinski kriteriji od teritorialnih in političnih. Na koncu je Tavano komentiral še projekcijo zanimivih zgodovinskih in aktualnejših fotografij.

Monografijo so izdale Mohorjeve družbe Novo delo o Primožu Trubarju

Ob kopicah razstav o Trubarju in protestantizmu, vsakovrstnih prireditvah in proslav, pogovorov, ne na-

zgovoren, kot je vsebina knjige: Pogum besede, Primož Trubar, 500 let: 1508-2008. Tako so tudi Mohorjeve založbe – Celovška, Celjska in Goriška – zaznamovale petstoletnico rojstva Primoža Trubarja. Delo je izjemno z več vidikov, ker na novo razgrinja poglede na vprašanja Trubarjeve vloge v literarni, narodni, kulturni in duhovno-verski zgodovini slovenskega naroda, pa tudi na njegovo delo, ki ga je opravil najprej kot katoliški duhovnik, nato pa protestantski pridigar ter prevajalec in založnik v Nemčiji. Na tiskovni konferenci, ki je bila v Ljubljani (9. septembra 2008), so o delu poleg avtorja dr. Štrublja in urednika

nazadnjačstvom, kakor je pogosto interpretirana katoliška Cerkev tistega časa, in napredno mislijo, kar naj bi nedvomno pomenil protestantizem, ampak nas avtor vodi skozi Trubarjevo življenje, delo in njegova spoznanja, zaradi katerih je takrat prestopil na Lutrovo stran. Razkol je tako pomenil nova spoznanja, nove sinteze.

To dimenzijo Štrubljevega dela v uvodu v knjigo še posebej poudarja dr. Marko Dvorák iz Ulma, ko je zapisal: "V strpnem in spravljenem tonu nas želi avtor popeljati na fronto človečnosti in v evropsko kulturno areno, kjer

smo si vsi zares lahko le zavezniki, katoličani, evangeličani, pravoslavni, verni in neverni, drugače misleči in drugače verujoči".

Knjigo je oblikoval Franc Arh, ji dodal bogato fotografsko gradivo (prispevala ga je kopica avtorjev) z vseh pomembnih postaj Trubarjevega življenja in spominskih oboležij. Tako najdemo v knjigi tudi fotografijo iz arhiva našega časnika - spominsko oboležje oziroma kip Primoža Trubarja pred vhodom na grad Rubije. O knjigi bomo obširneje pisali v eni naslednjih števil.

Peter Kuhar

Dr. Zvone Štrubelj

zadnje simpozija, je pravkar poteka v Rimu, je v drugi polovici Trubarjevega leta izšla monografija, ki jo lahko štejejo za najboljše, najcelovitejšo, tudi najobjektivnejšo predstavitev tega velikega moža, njegovega pomena ter prelomnega časa v evropski zgodovini. Knjigo je napisal dr. Zvone Štrubelj, izseljenški duhovnik v Stuttgartu, predavatelj na različnih univerzah, simpozijih in tečajih. Naslov edicije je preprost, a natančen in

Martina Lisca spregovorili še mariborski pomožni škof dr. Jože Smej, škof evangeličanske cerkve v Sloveniji mag. Geza Erniša in drugi. Vsebinsko knjiga sledi prelomnicam, zaradi katerih je Trubar moral izbirati in sprejemati težke odločitve. Dr. Štrubelj razume Trubarja predvsem kot duhovnika, predanega delu in ljudem. Trubar ni tisti, ki bi delil Slovence, ni osebnost, razpeta med katolištvom in protestantizmom, med

ZMAGOVALEC

Kristjani po vsem svetu letos obhajajo LETO SV. PAVLA (2000-letnica rojstva), enega največjih apostolov v zgodovini, saj je oznanjal Jezusovo veselo novico - Evangelij po vsem tedanjem poznem svetu, rimskem cesarstvu. Veliko je moral zato pretrpeti, tudi mučeniško smrt skupaj s sv. Petrom v Rimu po ukazih cesarja Nerona 29. junija leta 67. Zato pa je prejel za svoja številna dobra dela Jezusov venec zmage. Založba Družina je izdala zanimivo slikanico ZMAGOVALEC, ki jo je napisal gledališki igralec GREGOR ČUSIN, ilustrirala pa Pastirčkova sodelavka PAOLA BERTOLINI GRUDINA. Skozi otroško igro in sliko nam predstavi življenje sv. Pavla in njegovega učenca Timoteja, ki je kot otrok bil malo drugačen. Dokazal je, da ZMAGOVALEC ni, kdor je najhitrejši in pride prvi na cilj ali kdor v življenju nikoli ne pade, pač pa kdor se vedno dvigne z Božjo pomočjo. Zato si je potrebno nadeti božjo opravilo in biti božji vitez, ki živi po božjih pravih življenja.

REVILJA MAVRICA,
Pastirčkova sestra, razpisuje v letu sv. Pavla

LITERARNO-LIKOVNI NAGRADNI NATEČAJ BOŽJI VITEZI

V besedi ali risbi odgovorite na vprašanje:
ČE BI BILA BOŽJI VITEZ/NITEZINJA, KAJ BI NAREDILA, KAKO BI ŽIVELA DANES, JUTRI...?

Najbolj izvirni odgovori bodo nagradi. Na natečaju lahko sodelujejo skupine ali posamezniki, stari do 15 let, ki bodo svoje odgovore v besedi ali risbi poslali do 30. septembra 2008 na uredništvo Mavrice (Krekov trg 1, p. p. 95, 1001 Ljubljana - Slovenija); e-posta: mavrica@druzina.si. Prispevke lahko pošljete tudi Pastirčku po običajni poti. Mi jih bomo takoj poslali na naslov Mavrice. Nagradniki bodo objavljani v novembruštevki Mavrice, na spletni strani www.druzina.si/mavrica in seveda v Pastirčku. Naj sv. Pavel združi v vselem sodelovanju vse otroke iz Slovenije in zamejstva!

Še en pristen utrinek z romanja Jubilejni Lurd

Pravijo, da je v 150 letih priložilo v Lurd 300 milijonov ljudi, od katerih 20 milijonov bolnikov. Samo Bog ve, koliko pa je bilo v tem času izrečenih želja, koliko molitev in prošenj za dušno in telesno zdravje, za raznovrstne milosti v najrazličnejših stiskah in potrebah, pa tudi koliko zahval in hvaležnosti za prejete milosti in darove.

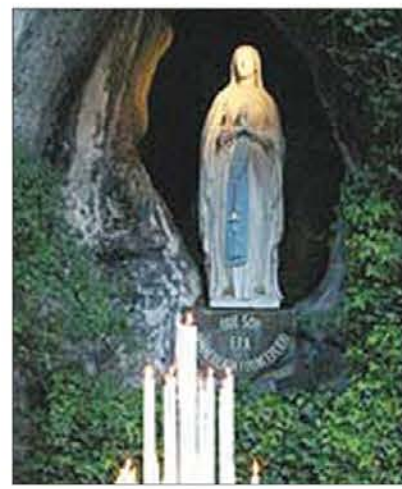
Lurd, ta nekoč neznan kraj pod francoskimi Pireneji, ta košček zemeljskega raja, je postal najbolj obiskano Marijino svetišče. Kraj, ki si ga je Mati Božja sama izbrala, da razodene Bernardki, preprostemu, neukemu dekletu, svoje ime: "Brezmadežno spočetje sem". 16. julija 1858 se je Marija zadnjikrat prikazala Bernardki v masabielski votlini. 16. julija 2008, natančno 150 let od zadnjega prikazovanja, smo se tudi slovenski romarji znašli pred lursko votlino. 250 nas je bilo: iz Slovenije, Goriške in skupinica iz Tržašče. Nad 1050 nas je bilo s sinjo rutico okoli vratu in z značko goriške podsekcije Unitalsi, prvič tudi skupina Bolgarov. Onstran reke Gave, nasproti votlini čudežev in prikazovanj, zremo v razsvetljeni Marijin kip. Zbiramo se za "flambeaux", večerno procesijo z lučkami. Kako naj srce ne vzdrti in poleti k Njej? Hvala ti, lurska Gospa, da smo danes tu, da se ti lahko zahvalimo, zapojemo, zajočemo, zaprosimo, poslušamo...

Jubilejno leto je v Lurdu povsod zelo poudarjeno. Modra črta na cesti vodi romarje do 4 jubilejnih postaj: jubilejna vrata St. Michelle, Bernardkina rojstna hiša, župnijska cerkev s krstilnim kamnom, kjer je bila Bernardka krščena, ter zavod, kjer je prejela prvo sv. obhajilo. Ob vsakem obisku smo prejeli značko, ki smo jo prilepili na obesek okoli vratu.

Goriški nadškof Dino De Antoni in koprski škof Metod Pirih sta odprla romanje s slovenskim prestopom jubilejnih vrat. Oko mnogih se je orosilo, ko se je za njima pomikala dolga vrsta bolnikov na vozičkih v spremstvu domačih in prostovoljcev. Bolniki - mlajši in starejši, otroci, duhovniki in redovnice - uživajo v Lurdu posebno pozornost organizatorjev, soromarjev in - Mater Božje. Njene ljubljene otroke so deležni razumevanja in nežnosti Njenega Srca, ki je za nas prestalo najhujše muke in bolečine. A Ona pozna tudi trpljenje in rane, ki so skrivne v dušah "zdravih" romarjev. Kako hvaležno smo pristopali, ko so nam, bolnim na telesu ali na duši, podeljevali sv. maziljenje. Zakrament, ki pripomore k zdravju na duši in telesu; kot pripomore k

umiritvi duše kopel sv. spovedi. V Lurdu čas drugače teče kot doma: molitev, sv. maša, obhod lurske votline, križev pot, procesija z lučkami, zakrament sprave z Najsve-tejšim, kopeli, obisk jubilejnih krajev, lurska voda, spominki... in še: čudovita rožnovenska bazilika s prekrasnimi mozaiki patra Marka Rupnika, ogromna podzemna bazilika Pija X., cerkev sv. Bernardke onstran reke Gave, velik šotor, v katerem je izpostavljeno Najsve-tejše, skupine mladih, ki pojejo in molijo... Vse to zaznamuje Lurd in ostaja kot pečat v naših srcih. Še dolgo bomo o vsem tem pre-mišljevali. Nismo pogrešali tiska, radia, televizije, mobilitelov; opremiti smo se morali le z veliko me-ro zbranosti in potrpežljivosti zaradi ogromne množice in čakanja v vrstah.

Slovenska sv. maša v lurski votlini je bila v četrtek, 17. julija, ob 6.45. Tiho, megleno jutro nas je zbralo ob Marijinih nogah. Milostni čas, ko smo Slovenci s svojim škofom in svojimi duhovniki bili tu pred Brezmadežno, da jo poprosimo za zdravje slovenskega naroda, za trdno vero nas in naših dragih, za ljubezen do življenja, za svetost naših duhovnikov, za nove duhovniške in redovniške poklice, za zdrave družine in mladino, za zapuščene,

bolne in ostarele in še in še... Marija Pomagaj - Notre Dame de Brezje - nas je ljubezljivo pogledala tudi z velikega panoja v podzemski baziliki, kjer visi med drugimi upodobitvami narodnih svetišč in med svetniki, ki so Marjjo posebno častili. Marsikoga se je dotaknil lurski križev pot. Posebno doživetje je bila večerna procesija z lučkami, ki je zaradi velike množice romarjev in bolnikov trajala kar tri ure. Predloho bi bilo opisovati vsa lurska doživetja. Vsak romar ima svojo zgodbo in vsaka zgodba je gotovo zanimiva in ganljiva. Hvala ti, Brezmadežna lurska Gospa, za vse, kar smo v Tvojem milostnem kraju doživeli! Hvala pa tudi vsem, ki so se trudili in molili za uspeh našega romanja.

KI. I.

25. NAVADNA NEDELJA

IZ 55, 6-9; PS 145; FLP 1, 20-27; MT 20, 1-16

Božje kraljestvo je zares nepredvidljivo. V današnjem odlomku Matejevega evangelija prikazuje Jezusa kot skrajno potrpežljivega do človeka. Kar sam namreč išče delavce za svoj vinograd. Kljub temu da so leni, jih vabi na delo. Drugod pa je strog gospodar (Mt 10, 28) - Saj nič ne pove, kdaj bo prišel in terjal obračun o vsem življenju (Mt 22, 13-14; 24-36).

Poudarek je sicer na usmiljenju, a nikakor ne spregleda pravičnosti (gl. človeka brez svatovske obleke, npr. 22, 13-14 kot zgoraj).

"Zadnji" v priliki o delavcih v vinogradu, ki pomeni Izraelce, so pogani in Judje, ki so se spreobrnil h krščanstvu in so morali zaradi tega prenašati prezir in nasprotovanje pravovernih Judov, ki so bili "prvi", misleč, da imajo neodtujljivo in ekskluzivno pravico do nebes. Toda tega nima nobeden, ker je dar in

nimamo najmanjše pravice do nebeskega kraljestva. Daje ga samo Bog. Noben človek si ga ne more dati.

Bog ga daje ob različnih urah, od zgodnje jutranje ure do poznega popoldneva. Bog je širokogruden in potrpežljiv in zvest. "Prvi" bodo tisti, ki so v očeh Judov nevredni, v Božjih očeh pa so vredni. Take jih dela Božja dobrota.

Cerkev bodo sestavljali Judje in kristjani ter pogani. Kajti Bog hoče novo ljudstvo in da bi se vsi ljudje zveličali (1 Tim 4, 4).

Čeprav je vse Božji dar, Jezus upošteva spolnjenanje Božje volje. Vsak človek se mora zavzeti zanjo, ker nas Oče ljubi in želi samo to, da mu ljubezen vračamo.

Božja ljubezen ni preračunljiva. Farizeji niso o njej nič razumeli, saj so se slepo zaganjali v Jezusa, češ da žali Boga, ko sprejema grešnike in z njimi je pri mizi. Brž mu tudi zaradi drugih dobrih del, ki jih dela ubogim, grešnim in na robu družbe stolecim, naprtijo grešno, protipostavno držo. Res je, da je prijatelj grešnikov in cestinarjev (Mt 11, 19), toda samo zato, ker ljubi človeka, pa saj je zato postal

eden izmed nas, krhek človek, da bi mi postali Božji otroci. Ni iskal svoje sreče, ljubi nas zastonj. In s svojim delovanjem ni prestopil pravičnosti, pač pa je razodel Očetovo dobroto. Nekateri delavci godrnjajo nad gospodarjem, ker je dal isto plačo kakor njim tudi zamudnikom, ki se niso trudili od ranega jutra. Toda gospodar jih ostro zavrne, saj je ravnal pravično, kajti pogodil se je bil z njimi za določeno plačo, ki jo zdaj deli. Ne mara nevoščljivosti in svoje ljubezni ne prodaja.

Prerok primerja izraelsko ljudstvo vinogradu in vinogradnikom. A vinogradniki so pogosto ma nezvesti svojemu gospodarju. Njegova strogost ni čez mero. Jezus jo celo omili z napovedjo o svojem trpljenju, zaničevanju, smrti, ki jo bo za ljudi pretrpel. A končno bo zakraljevalo vstajenje in življenje.

Saj Bog ni človek. Prislunhimo preroku Izaiji, ki nam tu govori: Bog "je velik v odpuščanju. Pravi: Moje misli niso vaše misli in vaše poti niso moje poti, govori Gospod. Kajti kakor je nebo visoko nad zemljo, tako visoko so moje poti nad vašimi potmi in moje misli nad vašimi mislimi" (Iz 55, 7-9).

Psalm pa tako govori: Milostljiv in usmiljen je Gospod, počasen v jezi in velik v dobroti. Gospod je dober do vsakega, njegovo usmiljenje je nad vsemi njegovimi deli. Gospod je blizu vsem, ki ga kličejo v zvestobi. Gospod varuje vse, ki ga ljubijo, vse krivičnike pa bo pokončal. Moja usta naj govori Gospodovo hvalnico, vse meso naj slavi njegovo sveto ime na vekov veke" (Ps 145, 8.9.17-21).

Apostol Pavel si goreče želi samo Kristusa, a je pripravljen ga oznanjati še naprej v bridkosti in v verigah, v ječi.

Je v Filipih, v znanem trgovskem mestu, kjer sreča Lidijo, trgovko s škrlatom, ki sprejme evangelij Jezusa Kristusa.

V mestu je bilo več ločin - sekt in religij, pravnji teren za Pavla, ki se je spuščal v pogovore o veri v Jezusa Kristusa in na tak način oznanjal Jezusa kot edinega rešenika.

Posebno je pozoren na oblikovanje Cerkve, na skupnost verojočih.

Naj tudi mi ljubimo Cerkev in še posebej vse verojoče.

Z molitvijo to zmoremo.

Središče Jezusovega poslanstva je tudi središče krščanstva

Krize v krščanstvu

Kadarkoli govorimo o neki krizi, mislimo na nekaj, kar ni takšno, kot bi moralo biti. Ko pa govorimo o krščanstvu, mislimo na to, da sodobno krščanstvo ni takšno, kot bi bilo, ali takšno, kot naj bi ga kristjani živeli in nam ga je oznanil Kristus. Bistvo krščanstva je hoja za Kristusom, ki se odraža v konkretnem življenju, kot naj bi tudi bilo v konkretni zgodovini. Jezus iz Nazareta nam je zgled, kako bi morali kristjani živeti, in to kristjani skozi vse čase, kot tudi v vseh geografskih danostih. Problem današnjega časa je kriza identitete in s tem povezana kriza verodostojnosti. Obe dejstvi nas vzpodbujata, da danes lahko na več različnih načinov sledimo Kristusu, končno pa tudi v njegovem času ni bilo drugače. Sledili so mu na najrazličnejše načine: apostoli, ki so bili z njim, množice, ki so ga poslušale, obstajala pa je tudi tedaj skupina, ki ga je pustila na cedilu. Podobno se dogaja tudi danes. V tem se čas ni spremenil. Srž krize krščanstva se nanaša na vprašanje: "Ali je središče Jezusovega poslanstva tudi središče krščanstva?" Ali: "Prinesti ubogim veselo

sporočilo". Z besedo ubogi ni tokrat mišljen človek, ki je materialni revež, ampak zadeva nas vse, naše zmožnosti, spoznanja, dejanja, pa tudi omejenost, skratka kar z našim razumom lahko dojamemo. Ko govorimo o krizi, se moramo vprašati: "Katero dobre novice oznanja krščanstvo?" Teh je kar

mesto, ne glede na to, kako so predstavljene. Po drugi strani pa ne smemo mimo dejstva, da so prav ti cerkveni glasovi, ki se jim priznava prostor v medijih, pogosto povezani z najbolj nazadnjaškimi družbenimi kot tudi miselnimi področji. Malokdo uvidi, kako je v Evropi prišel v ospredje "odrasli svet",

veliko, mimo tega ne moremo! Kaj vse Cerkev naredi, da bi se posamezne krivice odpravile ali vsaj omilile, o tem je vsako razpravljanje odveč! Zanimivo je spremljati sodobni evropski tisk pa tudi druga sredstva javnega obveščanja. Tu vidimo, da cerkvene teme še vedno zavzemajo pomembno

kot ga imenujemo, to je svet znanosti, komunikacije, znanja... Tako sta še do nedavnega bila ateizem in agnosticizem skoraj izključno domena izobražencev in akademikov, danes pa vse bolj prodirata v sloj preprostega prebivalstva. Tega procesa se ne da zaustaviti, saj je zajel več ali manj vso družbo in ne samo

kristjane. Tako se postavlja vprašanje: "Kako se je Cerkev sposobna spopasti s temi pojavi?" Eden od resnih problemov ob tem je še vedno preveč zakoreninjeno ljudsko dušno pastirstvo, ki se je oprijelo preprostega sloja in živi v tistih, ki so bili tradicionalno versko vzgojeni. Danes ima ta oblika dušnega pastirstva bore malo ali skoraj nič z življenjem sodobnega človeka... Zelo živahne so debate, kako znajo ob tem še vedno najrazličnejša binkoštna gibanja, ki gradijo na čustvih, manipulirati z ljudmi, še zlasti z njihovim trpljenjem in življenjem... Osnovna kriza v krščanstvu je potemtakem torej kriza duhovnega. Duhovnost pojmovati, kot drži tistega, ki se pusti "voditi Božjemu duhu". Težišče bi moralo biti na duhovnem, ki nas opominja, da "pijemo iz lastnega studenca", studenca naše vere, in da moramo biti "ubogi v duhu" mi - dopustiti v sebi prostor za Boga, saj ima edino tam hoja za Kristusom svoje korenine. Zelo drzno je zapisal teolog Karl Rahner: "Kristjan 21. stoletja bo mistik ali pa ga ne bo več!" Včasih nas obdaja občutek, da marsikdo skuša z vsemi sredstvi doseči, da ga ne bi bilo več... Zato skušajmo razviti našo osebno duhovnost "z enim ušesom do evangelija", ki je še vedno zelo privlačen, z drugim ušesom pa ob srcu naroda, ki mu pripadamo.

Ambrož Kodolja

V Rimu se je začel Trubarjev simpozij

V Slovenskem papeškem zavodu Slovenik v Rimu se je v ponedeljek, 15. septembra, začel Trubarjev simpozij v organizaciji Slovenske teološke akademije v Rimu in Inštituta za zgodovino Cerkve ljubljanske Teološke fakultete. V šestih dneh bo o Trubarju spregovorilo 31 predavateljev, strokovnjakov s področja teologije in zgodovine.

Znanstveni simpozij ob 500. obletnici rojstva Primoža Trubarja bo potekal do sobote. Kar 31 predavateljev, med njimi tudi murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek in evangeličanski škof Geza Ermiša, bo v petih dneh predstavilo Trubarjev odnos do nemških in švicarskih protestantov, do katoliške in pravoslavne cerkve ter do islama.

Spregovorili bodo še o Trubarjevih teoloških pogledih na zakramente, opravičenje, antropologijo, cerkveno izročilo, ljudske pobožnosti, etiko in Sveto pismo, beseda pa bo tekla tudi o Trubarjevi pastoralni dejavnosti ter njegovi vlogi in pomenu za današnji čas. Po sporočilu Tiskovnega urada Slovenske škofovske konference povzema spored Slovenska tiskovna agencija.

Na sporedu simpozija sta tudi monodrama Trubar pred slovensko procesijo v izvedbi Anatola Šterna in udeležba predavateljev, katerih predavanja bodo izšla v Trubarjevem zborniku, na splošni avdienci pri papežu Benediktu XVI.

Tovrstni simpoziji potekajo od leta 1983 in obravnavajo pomembne osebnosti v cerkveni zgodovini, predvsem pomembnejše škofove. Prvi simpozij je bil posvečen blaženemu Antonu Martinu Slomšku, lanskoletni pa škofu Ivanu Jožefu Tomažiču. Na začetku so bile predstavljene cerkvene osebnosti starejše zgodovine oziroma tiste, ki so delovale pred drugo svetovno vojno, med njimi Franc Ivanocy, Jožef Frančišek Gnidovec, Anton Mahnič, Anton Bonaventura Jeglič, Janez Evangelist Krek, Friderik Baraga in Jožef Klekl, kasneje pa osebnostim iz polpretekle slovenske zgodovine, denimo škofoma Gregoriju Rožmanu in Antonu Vovku.

Letošnji simpozij, 26. po vrsti, tako prekinja niz obravnave slovenskih škofov, saj je posvečen protestantu Primožu Trubarju. Cilj organizatorjev je Trubarja predstaviti s teološkega gledišča, saj se, kot pravijo, s tem do sedaj ni nihče ukvarjal.

Duhovniki pomagajo vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

Vsak dan 39.000 škofijskih duhovnikov oznanja evangelij ljudem po župnijah ter nudi miloščino, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali s svojim poslanstvom, potrebujejo tvojo pomoč, in sicer dar za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli med vse duhovnike, predvsem tiste, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi.

Dar za naše duhovnike. Podpora mnogim koristi vsem.

Darujete lahko na 4 načine:

- z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- s kreditno kartico: v sklopu mreže CartaSi s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00
- z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovščine v vaši župniji.

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evrov na leto.

Naknadne informacije na spletni strani www.offertesacerdoti.it

Novogoriška Qlandia je odprla vrata

Dežela nakupov za obiskovalce iz obeh Goric in zaledja

V četrtek, 11. septembra, so se odprla vrata novega nakupovalnega centra Qlandia v Novi Gorici. Dežela nakupov, kot se z drugimi besedami še imenuje novi trgovski center, obsega 28.500 kvadratnih metrov površin, na katerih je več kot 40 trgovin. Med njimi je precej takih, ki jih na Goriškem še ni bilo. Novi center zaposluje okrog 350 ljudi. Pred in pod njim je obiskovalcem na voljo 900 brezplačnih parkirnih mest, v notranjosti pa so še restavracija, pizzerija, bar, loterija, slaščičarna, lekarna in turistična agencija. Do centra je mogoče priti neposredno z novega krožnega križišča na

"Pri izgradnji Qlandije v Novi Gorici smo se zavzemali za čim bolj raznovrstno strukturo ponudbe. Sledili smo smernicam

tor pripeljali neko novo kvaliteto, in upamo, da jo bosta Nova Gorica in Gorica sprejeli", je še povedal vodilni mož družbe MID

podobnih trgovskih centrov izpraznila, je novogoriški župan odgovoril: "Ne, mislim, da se tega ni bati. Qlandia je pravzaprav v

Grčni. Investicijska vrednost projekta, ki je bil zasnovan že v letu 2002, zaključen pa avgusta letos, znaša preko 40 milijonov evrov. Glavni partnerji pri nastanku dežele nakupov Qlandia v Novi Gorici, ki je po tisti na Ptuj, v Mariboru in Kranju četrta in največja v verigi (naslednje bodo gradili v Novem mestu), so bili družba Hypo Leasing kot investitor in MID Investicije kot nosilec izvedbe projekta ter ajdovska družba Primorje kot glavni izvajalec del. Družba Hypo Leasing, ki je na slovenskem trgu prisotna že 15 let in se ukvarja predvsem s finančnim lizingom in poslovnim najemom premoženja in nepremičnin, bo skrbela tudi za upravljanje centra, oddanega v najem. Kot je na novinarski konferenci dan pred odprtjem Qlandije povedal generalni direktor Hypo Leasinga, Andrej Potočnik, se je z verigo nakupovalnih centrov Qlandia družba napotila novim izzivom naproti. Vstopila je na področje upravljanja z nepremičninami in postaja lastnik številnih manjših in večjih nakupovalnih centrov po vsej Sloveniji, ki jih oddaja v najem.

in željam lokalnega okolja, saj smo želeli zgraditi nakupovalni center, ki bo prebivalcem na obeh straneh meje pisan na kožo, in v katerem se bodo zares dobro počutili", je še pojasnil Potočnik. Direktor družbe MID Investicije, Robert Hercog, je izpostavil dejstvo, da nekateri najemniki niso tako blizu temu trgu, saj prihajajo z nemško govorečega področja. "Ponosni smo, da smo v ta pros-

se tiče ponudbe nakupovalnih centrov. "Vrsto let smo hodili po nakupih v sosednji Italiji, zdaj se na srečo to obrača in zadovoljen sem, ko v naših trgovinah srečujem vedno več italijanskih kupcev. Prepričan sem, da bosta s ponudbo v Qlandiji tudi italijanski gostje zadovoljni". Na vprašanje, ali se bo s Qlandijo Nova Gorica pridružila številnim mestom, katerih središča so se zaradi

investicije. "Kaj drugega si lahko zaželi občina kot darilo za občinski praznik in ob praznovanju 60-letnice začetka gradnje Nove Gorice kot tak moderen nakupovalni center?". Tako je novogoriški župan Mirko Brulc pozdravil novo pridobitev. Izrazil je tudi pričanje, da so bili Novogoričani v primerjavi s prebivalci ostalih, tudi precej manjših mest dolgo podhranjeni, kar

mestu in ne kje na periferiji. Njena prednost je, da je brez težav dosegljiva tudi za pešce in kolesarje. Upoštevati pa je treba tudi svojevrstno specifiko, in sicer to, da Nova Gorica nima nekega pravega zgodovinskega centra, kot ga imajo velika stara mesta. Pri nas je to izključno Bevkov trg, ki pa je neurejen. Tamkajšnja infrastruktura ne odgovarja temu, kar bi tam pravzaprav radi". Na otvoritveni dan je bila Qlandia dobesedno "zabasana". Na parkirišču je množica avtomobilov usmerjala četica redarjev, vse do glavnega vhoda pa se je vlekla dvajsetmeterska vrsta čakajočih na to, da bodo lahko vstopili v Intersparovo restavracijo, za katero so naredili v dneh pred odprtjem odlično reklamo s plakati, na katerih so obljubljali dunajski zrezek s pomfrjem za 2 evra. Tudi vse ostale trgovine in lokale v deželi nakupov so oblegali radovedni kupci vseh starosti. Zaradi odprtja je bilo seveda vse skupaj še toliko bolj okinčano in evforično. Ker bi bilo nepošteno katerega od najemnikov prostorov v Qlandiji obsoditi itd., pa tudi zato, ker je to dandanes sila zanimiva in izredno pomembna informacija, je tu seznam vseh trgovin, ki zaokrožajo deželo nakupov: Megamarket Interspar, DM-drogeriemarkt, Charles Shoes, Charles Voegele, C&A, S. Oliver, Mura, Prva Liga, Pikapolonica, Big Bang, Paprika, Prestiž, Mestna optika, Idexe, VitaCare, Zootic, Beate Uhse MegaErotika,

Utrinki iz poletnih dni Tudi zbori gredo na počitnice

M ePZ Lojze Bratuž je v začetku tega meseca organiziral kratko letovanje v prenovljeni koči svetega Jožefa v Žabnicah. Prijetno druženje je bilo več kot zabava, saj smo prepevali in se pevci med seboj še tesneje povezali. Sam Mešani pevski zbor Lojze Bratuž je namreč za obnovo kočice prispeval z dobrotelnim Božičnim koncertom v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Pevci smo si tako prijetno oddah-

har pripravil odlično pašto, katere smo se vsi pevci veselili. In tudi sicer je Marko izjemen organizator, ki mu ne manjka idej! Na srečo nam je bilo vreme naklonjeno vse tri dni, tako da smo v soboto obiskali bližnjo planino. Sprehoda se je udeležil tudi naš dirigent Bogdan Kralj, ki nas je prišel obiskat. Po sprehodu in vroči palačinki smo se vrnili v kočico, kjer smo zvečer kartali in se veselili. Bližnji sosedje v Žabnicah so nas prosili, da bi jim kaj

lepega zapeli. Tako smo se zvečer zbrali na cesti sredi vasi in zapeli veliko pesmi iz prejšnjih sezon, katerim so poslušalci iz soseske navdušeno ploskali z oken in z balkonov. Malemu in nenapovedanemu, a doživljajemu koncertu je sledil čas za žar, za katerega sta poskrbela naša vrta organizatorja Miloš Čotar in Marko Terčič. Po odličnih zrezkih in čevapčičih smo prepevali in se kasneje zasluženo odpočili. V nedeljo smo romali na Svete Višarje, kjer že veliko let Sloveni, Furlani, Nemci, Avstrijci in Italijani molimo k Materi Božji. Veliko pevcev nas je prišlo do vrha peš. Potem ko smo bili pri trojezični maši, smo se stradani odšli v slovensko go-

stilno Pri Juretu in tam dobro pokosili. Za nazaj nas je spremljal rahel dež, vendar smo se spravili do kočice, preden je začelo liti kot iz skafa. Prišel je čas slovesa. Ko smo v nedeljo pozno popoldan "spakirali", smo se pozdravili in vsak je šel po svoji poti nazaj domov. Vsem je bilo malo žal, da je tridnevna druženja in izleta že konec. Naslednji dan, v ponedeljek, pa smo se pevci zbora Bratuž spet srečali, a tokrat v Gorici pri pevskih vajah. Upajmo, da bo še več takih izletov in da se jih bo udeležilo še več ljudi!

Ivana in Tina Paljk

S trgovino K-STORES v Qlandiji prisotna tudi družina Kosič

V novem nakupovalnem centru Qlandia v Novi Gorici je svojo priložnost zaznala tudi goriška družina Kosič, znana predvsem po prodaji obutve. Potem ko je že kazalo, da kljub interesu v deželi nakupov jim ne bo uspelo dobiti prostora, se je tik pred zdajci pojavila ponudba, na podlagi katere so se odločili, da vendarle sprejmejo izziv. Tako so imeli za ureditev prostorov le mesec dni časa, a jim je uspelo. Dan pred odprtjem je Simon Kosič takole komentiral odločitev in pričakovanja:

Zakaj ste se odločili za Qlandijo?

Zato, ker je za nas na neki način tudi čast, da smo v Sloveniji, da pridemo na slovensko ozemlje, in ker je ta trgovski center vsekakor zelo zanimiv. Stoji le nekaj kilometrov od središča Gorice in škoda bi bilo, če ne bi bili prisotni.

vam v Qlandijo tudi kupci iz Italije?

Vsaj v prvem času po odprtju zagotovo, saj bo zanimanje, glede na veliko reklame v Gorici in Italiji, po odprtju centra veliko. Tudi zato, ker pri nas v bližini ni še nobenega tako velikega trgovskega objekta. Že iz radovednosti bo sem prihajalo veliko Italijanov.

Kakšne pa so cene najema prostorov v primerjavi s Italijo. Ste z njimi zadovoljni?

Ja, za naše razmere, za Gorico, so cene še kar visoke, če pa jih primerjamo s cenami v trgovskih centrih v Italiji, so ugodne.

Se ne bojite, da bi se vam zato, ker ste odprli trgovino v Qlandiji, zmanjšal obseg prodaje v Gorici?

Ne, ker smo razširili ponudbo in bomo imeli v vseh trgovinah, tudi v Gorici, zelo dobro ponudbo. Verjamemo pa tudi v obnovo

Se boste, če bo prodaja dobra, širili po slovenskem tržišču?

Ja, zakaj pa ne. To je tudi test, da vidimo, kako bo. V Sloveniji smo ustanovili novo podjetje, ki se imenuje K-Stores d. o. o., tudi zato, da spoznamo slovensko realnost, slovenska pravila in si ustvarimo boljšo sliko o razmerah. Glede na to, da smo ob meji, je to pomembno.

Kaj pa ponujate v Qlandiji?

V trgovini, ki meri 270 kvadratnih metrov površin, smo skupaj s partnerjem, ki ima franšizing trgovino z otroškimi tekstilom, sami pa ponujamo predvsem žensko, pa tudi moško in otroško obutev.

Pričakujete, da bodo hodili k

zgodovinskega goriškega centra. Verjamemo, da bo stari goriški center spet zaživel, tako da imamo tam dobre perspektive. Tukaj smo šli v nov trgovski center, tam pa imamo zgodovinski center, ki vsekakor ne bo nikoli propadel. Trgovski center lahko nekaj let dela dobro, potem pa začne počasi propadati, medtem ko se lahko zgodovinski center samo izboljšuje. V Gorici smo začeli prepozno s popraviljem razmer, zdaj pa izgleda, da se nekaj premika in to bo vsekakor privedlo do izboljšave in bo privabilo ljudi, ki se bodo radi sprehajali po Gorici, tako da bo mestno jedro, ki je bilo zanemarjeno, spet zaživel.

Lekarna Kromberk, Svilanit, Leonardo, Bata, Geox, Kafe B, Lisca, Skiny, Deichmann, Hypo Leasing, Oviessa, H&M, Mass, New Yorker, Mexx, Mladinska knjiga, Trafika Interspar, Bags&More, Cvetličarna Cvet, Simple, Relax, Limoni, Slowatch, Restavracija Interspar, Loterija Slovenija, Pizzerija La Vista, Slaščičarna Bambu in K-Stores Kosič obutev. Med tistimi, ki jih novi trgovski center verjetno ni najbolj navdušil, so najemniki in vodilni v novogoriškem Mercator centru v In-

dustrijski coni v Kromberku, ki je bil od leta 2001 edini pravi trgovski center na novogoriškem koncu, in v katerem je na več kot pol manjši kvadraturi od Qlandije še vedno okrog 40 trgovin, ki pa so postale z odprtjem dežele nakupov naenkrat presneto oddaljene od mesta. Tako v novogoriškem centru kot v Mercatorjevi centrali v Ljubljani so sicer zahtevali, da je na trgu konkurenca vedno dobrodošla, a prav iskreno te njihove besede le niso zvezele.

Nace Novak

Na tekmovanju se je uveljavila tudi vokalna skupina Vinika pod vodstvom Franke Žgavec

MePZ Hrast zmagal v Azzanu X

MePZ Hrast se je v soboto, 13. septembra, uveljavil na zborovskem tekmovanju v Azzanu X. Gre za mednarodni zborovski natečaj, na katerem so letos nastopili zborovski sestavi iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Doberdobski zbor je v svoji kategoriji, mešanih zborov, osvojil prvo mesto. Komisija je doberdobskim pevcem dodelila tudi absolutno prvo mesto in veliko nagrado tekmovanja. Tekmovanje v pordenonskem

mestecu je postalo že tradicionalno pevsko srečanje in je letos potekalo sedmič zapored. Gre za natečaj ljudskih pesmi in napevov, ki predstavljajo ljudska izročila iz različnih pokrajin, od koder prihajajo zbori. Tekmovanje samo je razdeljeno v tri tekmovalne kategorije za mešane, moške in ženske sestave. Vsak zbor mora predstaviti izbor priredb ljudskih pesmi. Uspeh doberdobskega zbora Hrast ni bilo edino slovensko slavje v Azzanu X. V ženski kate-

goriji se je z osvojitvijo 1. mesta uveljavila vokalna skupina Vinika z Dobrovega pod vodst-

vom goriške zborovodkinje Franke Žgavec.

Večerno nagrajevanje je oplemenitil koncert vseh zborov zmagovalcev. Ob sklepu nagradnega koncerta so organizatorji razglasili še absolutnega zmagovalca, večer pa se je sklenil s skupno pesmijo – kanonom, ki so ga izvajali vsi nastopajoči. Priznana mednarodna žirija, katere član je bil tudi slovenski dirigent Jože Fürst, je pohvalila visoko kakovostno raven tekmovanja, ki je bila po njenem mnenju najboljša doslej. MePZ Hrast se je predstavil s programom, ki je poudarjal slovensko ljudsko pevsko zakladnico. Ob tem so seveda žiriji in publiku predstavili tudi slovenske in zamejske skladatelje, ki so dragoceno ljudsko blago prenesli na notno črtovje. Šlo je za priredbe ljudskih Polka je ukazana (Ubaldo Vrabec), Vora baje (Uroš Krek), Petelinček je zapieu (Hilarij Lavrenčič) in Zeleni Jurij (Samo Vremšak).

AC

Argentinski glasbeniki v Štandrežu

V župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu bo v petek, 26. septembra, ob 20.30 koncert narodne pesmi "Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti", lirični prikaz v besedi in pesmi. Sodelujejo slovenski glasbeniki iz Argentine: Damijan Ahlin, Luka Debevec Mayer (na sliki), Cvetka Kopač, Diego Licciardi in Ani Rode. Pod pokroviteljstvom Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter župnije sv. Andreja v Štandrežu.

Pobuda Romana Gergoleta in njegove družine Valvazorjev večer v Doberdolu

Doberdobski župnijski dvorani je bil v sredo, 10. septembra, na sporedu zanimiv kulturni večer, ki ga je priredil doberdobski vaščan Roman Gergolet z družino. Šlo je za večer, posvečen velikemu slovenskemu kulturniku Janezu Vajkardu Valvazorju. Pravi biser dogodka je bila originalna izdaja Valvazorjevega dela Slava Vojvodine Kranjske, last organizatorja doberdobskega večera; knjiga je bila na proslavi na ogled.

Večer je povezoval Shimen Gergolet, sin pobudnika proslave. Najprej je predstavil Valvazorja in njegov opus. Predvsem se je seveda zaustavil pri njegovem najznamenitejšem delu, Slavi Vojvodine Kranjske, najobsežnejši slovenski knjigi. Poudaril je njeno vsebinsko raznolikost in bogatost, pa tudi veliko estetsko dovršenost in privlačnost slikovnega materiala.

Doberdobski večer so sobliskovali še gospod Jože Stržičar, ki je predvajal diapozitive o cerkniški pokrajini, o kateri je Valvazor poročal v

svojem opusu. Za posebno razvedritev sta poskrbelata starejša zakonca Petrač iz okolice Cerknice, ki sta v odličnem dvoglasju predstavila niz ljudskih pesmi. Glasbeno podlago večeru je dal ženski pevski zbor Jezero pod vodstvom Daria Bertinazzija. Poslušalce sta ob sklepu pozdravila izdika Anzeljč iz območja izpostave JSKD – Cerknica ter Franca Anzeljč iz društva Notranjska.

AC

Shimen Gergolet

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

vabi na

predvajanje fotografskih posnetkov s potovanja

PREKMURSKA IN BLATNO JEZERO NA MADŽARSKEM

fotografije bo predstavil Damjan Paulin

četrtrek, 18. septembra 2008, ob 20.30

Štandrež, spodnji prostori župnijskega doma Anton Gregorčič

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Dr. Matejka Grgič Slovik ima novega znanstvenega direktorja

Slovenski izobraževalni konzorcij Slovik je imenoval dr. Matejko Grgič za znanstvenega direktorja. Goriški javnosti sta jo v četrtek, 11. septembra, na dvorišču KB Centra predstavila predsednik upravnega odbora Boris Peric in vodja programov Maja Humar. S svojim znanjem in izkušnjami bo Grgičeva lahko dala ogromno intelektualno vsebino Sloviku, je povedal Peric. Konzorcij si namreč prizadeva, da bi nudil vseživljenjsko izobraževanje, ob tem pa delno polni vrzeli z dodatnim izobraževanjem višješolcev. Zaradi tega je izredno pomemben kompetentni znanstveni direktor, ki ima - v primeru Grgičeve - zavidljiv kurikulum. Tako bo Slovik lahko postal še več kot to, kar že je. Že se pripravljajo na osrednji jesenski dogodek, javno srečanje v okviru programa vseživljenjskega učenja in izo-

braževanja: v Gorico bo namreč 20. novembra prišel slovenski filozof Slavoj Žižek. Vneto se pripravljajo tudi na novo izvedbo multidisciplinarnega programa za kakovostno kadrovo rast. Matejka Grgič je povedala, da ima novo zadolžitev za velik izziv, saj šolska izobrazba doživlja v vsej Evropi prehodno obdobje, vedno bolj potrebna je dodatna izobrazba, ki je fleksibilna, namenjena manjšim skupinam, ciljno usmerjena in povezana s podjetji. Zato je Slovik priložnost, ki nudi lepe možnosti razvoja naši skupnosti in prostoru. "Brez znanja se skupnost ne more razvijati", je približala. Zato bodo utrjevali obstoječa programa, ob tem pa načrtovali in razvijali nove programe ter začeli konkretno delati v luči zastavljenih ciljev. Več informacij na spletni strani www.slovik.org.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ in GORIŠKA MOHORJEVA

vabita na predstavitev knjige
Erike Jazbar in Zdenka Vogriča

GORICA

Vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti

sreda, 24. septembra 2008, ob 20.30

župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu

pogovor z avtorjema bo vodil časnikar Jurij Paljk

Obvestila

Goriški Inštitut za družbeno in versko zgodovino vabi v petek, 19. septembra, ob 17.30 v konferenčno dvorano Della Torre (CaRiGo, Gosposka ulica 2), kjer bodo predstavili spletno stran (www.gesuitiagorizia.it).

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško prireja v soboto, 27. septembra, enodnevni izlet v Trbovlje na obisk in srečanje članov pobratenih društev Solkan, Trbovlje in DSUG. Vpisovanje pri poverjenikih do zasedbe mest na enem samem avtobusu.

Društvo Jadro prireja dva tečaja slovenščine za odrasle (začetni in nadaljevalni) na sedežu v Romljanu. Tečaja se začneta v oktobru in končata v januarju. Skupno bo 50 ur po štiri ure tedensko v dveh večerih. Organizacijsko srečanje bo ob 20.30 v torek, 30. septembra, na sedežu društva v ul. Monte 6 Busi 2. Informacije o tečaju pri članih društva, v ronški knjižnici in v mladinskem informativnem središču v Trziču (Informagiovani) na drevoredu sv. Marka 70 (0481-798011).

Vabimo Vas na romanje v Medjugorje od 3. do 6. oktobra. Prijave sprejemata g. Darko (tel. 0481 882395 ali 0481 32121), ter g. Jože Markuža (040 229166). Cena romanja 110,00 evrov vključuje avtobusni prevoz, prenočevanje, organizacijsko in duhovno vodstvo. Romarji, tudi iz Slovenije, lahko potujejo samo z osebno izkaznico.

Župnija Rupa-Peč prireja vsakoletno romanje s kulturno-družabnim delom; letošnje bo 5. oktobra k malo znani Materi Božji v Lipici pri Bazovici. Romarji si bodo med drugim ogledali Kraljeve freske zlasti v cerkvi v Lokvi. Pod noč bodo obiskali kmečki turizem. G. župnik Viljem Žerjal priporoča, naj se udeleženci romanja pripravijo tudi duhovno. Spovedovanje je vsak dan tam, kjer se tudi med tednom bere sv. maša. Če bo čas dopuščal, si bodo ogledali tudi Škocjanske jame. Še najprej bodo počastili bazoviške junake; spomnili se bodo Srečka Kosovela. Prirčno vabljeno! Vpišite se takoj! **Slovenci v Milanu** obhajajo 40-letnico slovenske maše. Praznovanje

bo 19. oktobra v baziliki sv. Ambroža ob 15.30, prisotni bodo tudi slovenski škofje. Iz Gorice bo šel avtobus, prijave pri Emi (tel. 0481 21361). **Nujno iščem** sorodnike pok. gospe Leopoldine Makovec, ki je stanovala v ul. Leopardi 8 v Gorici in je bila rojena 31.10.1902. Saverij Rožič, tel. 0481 390688.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 19.09. do 25.09.2008)

Radialjska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 18.30 do 19.30. Spored:

Petek, 19. septembra (v studiu Andrej Baucon): Poletje z najboljšo narodnozabavno in zabavno glasbo - Zanimivosti in humor.

Sobota, 20. septembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rezijanskem narečju. **Ponedeljek, 22. septembra** (v studiu Andrej Baucon): V poletje z najbolj vročimi hiti - včeraj in danes; živemu se vse zgodi; obvestila.

Torek, 23. septembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 24. septembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Stanko Kamenšček - Jekleno srce - Izbor melodij.

Četrtek, 25. septembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Pri težavah
s krčnimi žilami
in odprtimi ranami
se obrnite na tel.
00386 31 837218

MARKO,

ko se v teh dneh srečuješ z Abrahamom,
posebej mislimo nate in Ti iskreno voščimo,
da bi se mogel še naprej, kot do sedaj, zdrav
razdajati tudi za našo Goriško Mohorjevo družbo.
Veseli in hvaležni smo Ti, da si, kar si.

PRIJATELJI IZ KROGA GMD

KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM

OD 5. DO 12. OKTOBRA 2008

Prireditve na Goriškem

Nedelja, 5.10.2008, ob 17. uri

Števerjan, Sedejev dom

Gledališka predstava Sveti plamen

Nastopa Gledališka skupina KPD Planina Sele

Soprireditelj SKPD F.B. Sedej

Ponedeljek, 6.10.2008, ob 18. uri

Gorica, Travnik, Razstavnih prostorih nad Katoliško knjigarno

Odprtje likovne razstave del Alberta Krajergerja

Soprireditelj društvo ARS

Četrtek, 9.10.2008, ob 18. uri

Gorica, Komorna dvorana Kulturnega Centra Lojze Bratuž

Srečanje glasbenih šol

Soprireditelj Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel

Petek, 10.10.2008, ob 9.30 in 10.45

Gorica, Kulturni Center Lojze Bratuž

Lutkovna predstava Srečni kraljevič

Nastopa Lutkovna skupina Navihanci - SKD Celovec

Soprireditelj Kulturni Center Lojze Bratuž

Zveza slovenske katoliške prosvete – Gorica

Slovenska prosveta – Trst

Krščanska kulturna zveza – Celovec

Pogovor / Katarina Kresal

Z Zares in SD imamo programske sorodnosti

Katarina Kresal je v politiki pravzaprav "novinka": na politično prizorišče je namreč stopila šele lani, a takoj je prevzela odgovorno funkcijo predsednice nekdanj najmočnejše slovenske stranke LDS. Stranka, ki jo je dalj časa vodil Janez Drnovšek, se je namreč po krizi, ki je pripeljala do številnih polemčnih izstopov, odločila za obraz, ki je v visoki politiki nov. Pred skorajšnjimi volitvami je LDS sklenil neformalno koalicio s strankama SD in Zares, novima domovoma številnih nekdanjih LDS-ovcev. O tem smo se pogovarjali z edino žensko predsednico, katere stranka je prisotna v DZ-ju.

Zakaj ste že pred časom zavrnili možnost sestave vladne koalicije z zdajšnjim premierom Janezom Janšom?

Ker štiri leta mandata njegove vlade Slovenija ne pomni po dobrem. Obljubljal je umik države iz gospodarstva, a je v resnici vanj nastavljal svoje kadre. Obljubljal je pluralizacijo medijev, a je "podržavil" javni zavod RTV Slovenija, trgoval z deleži Mercatorja za vpliv v Delu, zelo rad pa citira tudi brezplačnike – in to kak dan pred njihovim izidom. Namesto krepitve pravne države in avtonomnih sistemov družbe je v mandatu te vlade pravni red na

dnu, država pa se vtika tja, kamor ne sodi. Zato zavračamo sodelovanje z njim: zaradi njegove politike in naših vrednot. To dvoje preprosto ne gre skupaj.

Kako boste sodelovali v eventualni vladni koaliciji s strankama Zares in SD, tudi glede na to, da so številni nekdanji vaši člani po odmevnem izstopu iz vaše stranke prestopili v ostali dve politični formaciji? Ne bodo njihovi večkrat polemični izstopi izpred kakšnega leta negativno vplivali na dinamiko sodelovanja med tremi strankami?

Naše dosedanje sodelovanje je najboljši odgovor: družijo nas programske sorodnosti, predvsem pa jasna zavest, kdaj je treba stopiti skupaj: podprli smo skupnega kandidata v drugem krogu predsedniških volitev, skupaj smo nasprotovali neargumentirani in zavajajoči vladni referendumski kampanji za pokrajinsko zakonodajo – in zdaj sodelujemo zato, da spremenimo način vodenja Slovenije. Vse preveč ljudi je nezadovoljnih s trenutnim stanjem. Več kot tretjina ljudi pravi, da živijo slabše! Veste, kaj je to? Največja možna nezaupnica aktualni vladi. Zato iščejo oporo in upanje pri opozicijskih glasovih. S tem, ko smo jasno povedali, da bomo nastopili skupaj, smo ravno vsake-

mu od naših volivcev in volivk omogočili, da še vedno izbira po vesti in srcu – a je hkrati prepričan, da bo res prišlo do sprememb.

Če bo navezala SD-Zares-LDS na volitvah zmagala, imate že v

mislih, katera ministristva in funkcije bi radi dobili?

Moram vas razočarati: ko se dobimo, ne delimo funkcij, ampak primerjamo cilje in poti do njih. Vsi trije imamo kompetentne ljudi, zato je realno pričakovati, da bomo na osnovi volilnih izidov

in programskih prioritet lahko skupaj sestavili res optimalno vlado – razvojno, visoko strokovno in učinkovito. Ljudje to pričakujejo od vlade: da dela svoj posel najboljše, tako da je na koncu dobro za ljudi.

Vas je motilo dejstvo, da je Borut Pahor ob misli na zmago že pred časom na mesto podpremiera kandidiral Mitjo Gasparija, človeka, ki ste ga na lanskih predsedniških volitvah sami podpirali in se je kasneje nekoliko bolj približal prav Borutu Pahorju...

Ni mi bilo vseeno, saj je gospod Gaspari dosegel zelo dober rezultat v prvem krogu – in to tudi na osnovi programa, ki ga snujem od kongresa, na katerem sem bila izvoljena, dalje. Toda, ko so mi eni po njegovem odhodu rekli: "No, pa si dobila prvo lekcijo o poli-

tiki", sem si rekla: "Ne, ne verjamem, da gre v politiki za prelomljene besede in pozabljene dogovore". Tudi ta epizoda je zame spodbuda, da dokažem, da se da drugače: spoštovati zaveze, držati besedo. Sodelovanje po volitvah bo izvrstna priložnost, da kolegoma pokažem, kako vidim te reči.

Afera Patria se po prvih anketnih odzivih pravzaprav obrača v prid Janezu Janši. Je torej pomanjkanje dokazov na obtožbe iz finskega dokumentarca delovalo njemu v prid in dejansko vam v škodo?

Strašno narobe bi bilo, če bi kdorkoli v Sloveniji mislil, da lahko iz take epizode vleče politične koristi: sama nočem niti pomisliti, da bi bil lahko premier moje države vpleten v korupcijo; kakor tudi nočem verjeti, da opozicija lahko pride na oblast z zaroto. A vprašajmo se, zakaj sta takšni dve varianti danes sploh videti možni? Prav v tem je namreč temeljni problem: ker je ta vlada sistematično razgrajevala pravni red in dajala v nič svobodo medijev, ljudem manjkajo osnovni usmerjevalci, kaj je res in kaj je prav. Zato pa gre vsa kritika – in to zelo upravičeno – na vlado. Niso torej krivi – vsaj upam, da ne –, ker bi kaj vzeli; krivi so, ker so pripeljali državo do roba izrednih razmer, v katerih lahko ena televizijska oddaja pretrese politično sceno in ugled države.

Kaj menite o zakonskem predlogu NSi o dveh novih poslancih, ki naj bi jih volili zamejci in Slovenci po svetu? Ga podpisate?

Ne. Prav v tem mandatu je bil sprejet Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj

njenih meja, ki dokaj ustrezno ureja status Slovencev po svetu ter zajema prav vsa področja, pomembna za Slovence po svetu, vse od finančne in druge pomoči do sodelovanja na področju kulture, ohranjanja slovenskega jezika in izobraževanja, znanosti in visokega šolstva, športa, vse do gospodarskega in regionalnega sodelovanja in izvajanja finančne podpore. Zakon je torej osnova, na kateri je potrebno okrepiti sodelovanje, kar je tudi zajeto v našem programu, kjer smo si zadal, da zamejci in Slovenci po svetu dobijo potrebno skrb. Bi pa ob tem opozorila, da na naši listi kandidira akademik prof. dr. Jože Pirjevec, ugledni zgodovinar, ki problematiko zamejskih Slovencev pozna iz prve roke.

Bi bilo smiselno v naslednjem mandatu ustanoviti ad hoc ministrstvo za zamejce in Slovence po svetu z možnostjo, da bi bil za ministra imenovan prav predstavnik zamejcev ali zdoncev?

V LDS menimo, da je ureditev, kot jo določa veljavni zakon, povsem ustrezna, saj je predstavnikom zamejcev in Slovencev po svetu z zakonom že omogočeno zastopanje pri sprejemanju nove in spreminjanju obstoječe zakonodaje, ki se nanaša na vprašanja zamejcev in Slovencev po svetu. Prav v ta namen sta bila ustanovljena dva Sveta, Svet za Slovence po svetu in Svet za Slovence v zamejstvu, ki sta stalni posvetovalni telesi Vlade Republike Slovenije. Poleg tega je za to področje pristojen Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga vodi minister brez listnice.

AC

S tretje strani

"Stranki lahko pomagam..."

Vas torej moti dejstvo, da je Borut Pahor za podpremiera že vnaprej določil Mitjo Gasparija?

To je poteza političnega marketinga, ki nima zveze s povolilno realnostjo. Komentarija bi se vzdržal.

Bi torej ne povedali, ali se vam je Pahorjeva poteza zdela korektna do ostalih članov neformalne koalicije SD - Zares - LDS?

Morda to ni korektno do kandidata, ki se na neki način izpostavlja. Vsekakor se nas to ne tiče.

Kako mislite, da boste sodelovali z LDS, vašo nekdanjo stranko? Nekateri vaši vidnejši člani, pa tudi nekateri vidnejši člani SD-ja so nekdanjo stranko zapustili in za sabo zapuhtili vrata. Se je položaj izboljšal in so se spori zgladili?

Zares je popolnoma nova stranka. V njej so predvsem ljudje, ki pred tem niso bili v drugih strankah. Tisti pa, ki so bili že v drugih političnih formacijah, prihajajo dejansko tako iz LDS, SDS, SD ali SNS. Pri nas torej ni nobenih težav. LDS pa je po krizi, v kateri se je znašla, začela fazo preporeda. To je bilo pozitivno. Iz agonije je stranka stopila na novo pot in definira svojo novo identiteto. Mi imamo svoj cilj definiran in nas druge stvari ne obremenjujejo.

Ampak menite, da bi lahko odnosi, morda tudi tisti na osebni ravni, ki so se z razpadom LDS skrhali, lahko zavirali dinamike že večkrat omenjene neformalne koalicije levih strank?

Misljam, da ne. Komunikacija s predsednico LDS in s predsednikom SD poteka na stvarni ravni in ne vnaša stare nejevolje. Verjamem, da bodo temo zgledu sledili tudi ostali člani omenjenih

strank. Če bi do koalicije SD - Zares - LDS prišlo, bi imeli zelo veliko dela z novim izzivom. Težko bi se zato ukvarjali s pogrevanjem notranjih zamer. Vse, kar se je zgodilo, je pripeljalo do današnje večje dinamike, do nove energije, ki jo na tem delu političnega spektra najdemo. Na drugi strani pa tega ni. Na drugi strani je vse pokopano in obstaja samo SDS, ki je svoje zaveznike izčrpala.

... čeprav so zavezništvo, v tem primeru Nova Slovenija, zelo samozavestni in pričakujejo približno 10% - 12% podporo...

To so marketinške izjave. Tega ne bom komentiral, ker se bodo o tem izrekli ljudje. Nezadovoljstvo ostaja. Tudi zaradi tega je del njihovih ljudi odšel in ustanovil novo stranko, ki nastopa na volitvah. To stranko oz. bolje rečeno njeno predhodnico SKD, sem poznal, ker smo z njo sodelovali v veliki koaliciji. Tragična usoda stranke je, da se je proces, ki se je začel z odstranitvijo nekdanjega generalnega tajnika Edvarda Staniča in je pomenil začetek podrejanja SDS-u, v obdobju dr. Andreja Bajuka dokončal na najslabši možni način. Stranka je danes v celoti podrejena drugi stranki, mnogi njeni volilci pa bodo, upajoč na rešitev svoje stranke, volili za drugo stranko.

Je vojna s tajkuni v zadnjih mesecih bolj koristila Janezu Janši? Ankete so mu v zadnjih mesecih po izredni seji, ko je v DZ postavil zaupnico delu svoje vlade, namerile dosti višjo popularnost in mu dodelile prvo mesto med strankami...

... ankete so se v tem času... normalizirale. Prej je bil zelo na tleh: vlada je imela tako slabe kazalce priljubljenosti, kot jih v zgodovini še ni imela nobena vlada. Da-

našnje je manj nenormalno stanje, kot tisto prejšnje. Vlada pa je morala za to mobilizirati vse sile. Posegal je po skrajnih potezah, ki so že srednjeročno zelo škodljivi. Posrkal je vse partnerje, s podeditvijo nadzornih organov je poskušal prikriti sence, ki jo nanj mečejo vse afe. Dolgoročno je to nevarnost ne samo za politično kulturo, ampak tudi za standarde demokracije. Tajkuni, ljudje, ki so čez noč brezsravno obogatili brez svojega vloška in dela, so nastali v tem mandatu. Imeli so zaveznike v politiki, nastali so v pisarni predsednika vlade. Tam so se dogovorili, da bodo tajkuni poceni prišli do pomembnih deležev državnega premoženja in da bodo v zameno nudili medijsko podporo. Te špekulacije se vedno slabo sklenejo za politiko: tajkun je namreč povsem samosvoje: ima svoj kapital in skuša si podrediti politiko. Politiki pa ob koncu tega procesa izgubi temeljno kredibilnost pri ljudeh, da bo uporabljal pooblastila v obrambi javnega interesa. Marketinška akcija boja proti tajkunom nima temeljne kredibilnosti. Manjka namreč refleksija, zakaj in kako se je to zgodilo...

Premier Janez Janša je te očitke zavrnil, češ da je sporni sestanek pravzaprav fantazija in da se je proces tajkunizacije začel že v prejšnjem mandatu, in za to naštel nekaj primerov...

... naštel je zelo malo primerov. Tiste sem mu jaz priznal. Omenil je samo BTC, ki se je zgodil prej, in to drži...

Omenil je npr. tudi Autocommerc...

Autocommerc se je zgodil v tem mandatu. A ta primer še zdaleč ni tako sporen, kot so drugi veliki primeri. Autocommerc so prevzeli zaposleni, večje število ljudi. Herman Rigelnik, direktor Autocommerc, ni solo lastnik, ima le manjši delež. Gre torej za neprijetljivo zadevo tudi z BTC-jem, kaj šele s Pivovarno Laško in Istrabenzom. Dejstvo je, da je ta politika zavestno prestopila Rubikon. V preteklosti podjetnikom ni

nikoli uspelo dobiti v politiki takega partnerja za tako nenačelno kupčijo kot v tem mandatu.

Kakšno vlogo igrajo danes slovenske manjšine in skupnosti po svetu? Kakšna je njihova dodana vrednost?

V Evropi so danes vse manjšine dodana vrednost. Predstavljajo most za marsikoga. Status manjšin pa je različno urejen v različnih državah. Slovenija ima tukaj dovolj dejstev na svoji strani, da je kritična in zahtevna do držav, kjer je naša manjšina prisotna. Zaščitni zakon je bil po pravi kalvariji sicer sprejet, a še vedno se v krajevnih skupnostih dosledno še vedno ne izvaja. Slovenija mora izvajati na tem področju pritisk brez sprenevedanja. Manjšine so priložnost, so dodana vrednost, so obveza za državo. Ne smejo biti samo nujno zlo, ki se jih omenja v bilateralnih pogovorih, samo zato, ker se to pričakuje in spodobi.

Kako naj Slovenija nastopi pred drugimi državami v takih situacijah, kot je Haider na Korško, ali ukrepi Berlusconi jeve vlade v Italiji ter vse širše politično-ideološko propagiranje tragedije fojb?

Dober model je po mojem mnenju vzpostavil predsednik RS dr. Danilo Türk. Pokazal je suverenost in samozavestno držo. Tako mora nastopiti tudi vsa politika. Velika preizkušnja za slovensko politiko bodo zdaj plinski terminali v Tržaškem zalivu. Se bo Slovenija kot suverena država postavila proti temu načrtu ali bo na veliki šahovnici plinske terminale skušala izkoristiti v svoj prid? Predsednik Türk je bil npr. glede fojb zelo jasev in odločen: 2. svetovna vojna in vse zlo se ni začelo leta 1945. Ko gre za fašizem, začetek ni niti leto 1941, ampak obdobje, ki sega dlje nazaj. Sam torej tudi poudarjam predvsem potrebo po samozavesti in po poznavanju vzrokov in posledic ter tega, kdaj in zakaj se je kaj zgodilo. Ni tu prostor za moraliziranje. Stvari je treba obravnavati primerno in ustrezno dejstvom.

Koliko naj Slovenija posega

(pomaga) manjšinam predvsem s finančnega vidika? Kaj lahko zahteva v zameno?

Ni razloga, da bi Slovenija kaj zahtevala v zameno. Dolžnost Slovenije je skrbeti za svoje manjšine. Manjšina ji vrača s tem, da je. Vrača ji s svojo samozavestjo, s svojim obstojem, z neprikrito prisotnostjo. Ob aferi "Primorski dnevnik" smo se s tiskovno noto oglasili kot stranka. Sam bolj poznam afero Korotan, ki je precej žalostna. To je bila pomembna institucija na Dunaju. Država bi morala s solastništvom ali na kak drug način prevzeti delček bremena za vzdrževanje tega dijaškega doma na Dunaju. Problema pa se je lotila na način, ki je bil skrajno poniževalen in je obravnaval Mohorjevo družbo kot manjšinske dobičkarje. Šlo je za računico, v kateri ni mogoče videti racionalnega jedra.

Je po vašem mnenju ustrezno ovrednotiti manjšine s predstavnik v DZ? Mislím seveda na predlog NSi po dveh novih poslancih, ki naj bi bili izvoljeni izmed zamejskih in zdonskih skupnosti...

Zadržan sem do te ideje. Premisliti bi bilo treba na vse posledice. Slovenski parlament je sorazmerno majhen, vsak glas šteje. Vide-li smo, kako sta včasih odločilni pomen imela glasova predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti. Bojim se, da bi bil glas manjšinskih in zdonskih Slovencev podvržen poskusom strankarske prilastitve. To bi lahko v manjšine vneslo še dodaten razdor, ki bi temeljil na strankarskih računih.

Kaj pa ustrezno ministrstvo za Slovence v zamejstvu in po svetu?

V Sloveniji obstaja sicer težnja zmanjševanja števila ministrstev. V tem bi po drugi strani bila močna simbolna gesta. Zamejci in zdombci morajo biti vsekakor reprezentirani na dovolj visokem nivoju: na takem nivoju, ki omogoča stik z najvišjimi državnimi ustanovami, zato da lahko manjšine opravljajo svoje delo vsebinsko na dovolj visoki ravni.

Nekaj besed o volitvah

Tudi mi smo hoteli pred političnimi volitvami v Republiki Sloveniji, ki je naša domovina, dati neki doprinos demokratičnemu dialogu, ki je nujno potreben, če hočemo zares vsaj skušati zveti neke

demokratične razmere. Zato smo povabili pred mikrofon večino glavnih akterjev politične scene v Sloveniji, dva objavljamo tokrat. Bojan Šrot za Slovensko ljudsko stranko (SLS), Karel Erjavec za DESUS in Borut Pahor za Socialne demokrate (SD) pa so odklonili pogovor z nami pred volitvami, kar smo seveda sprejeli v vednost, a smo vam dolžni to povedati, tudi zato, da bolje razumete, kakšen odnos imajo nekateri slovenski politiki do nas. V zadnjem času smo pri Novem glasu naredili niz daljših intervjujev s pomembnimi slovenskimi političnimi predstavniki, saj smo gostili slovenskega predsednika Danila Türka, predsednika slovenske vlade Janeza Janšo, ministra Andreja Bajuka, danes Gregorja Golobiča in Katarino Kresal, vsem zares iskrena hvala za pozornost do vseh nas v zamejstvu, ki nam ni vseeno, ne kam gremo sami, in prav tako ne, v katero smer plove Slovenija!

JUP

Gala večer z ministrom Simonitijem Zahvala in voščila pred bližajočimi se volitvami

Na tem lepem dvorcu je nekaj časa preživel tudi Carlo Goldoni. Že od nekdaj je ta dvorec združeval dva pomembna elementa, kulturo in gospodarstvo. Tukaj smo imeli pomembne kulturne dogodke, pretakal pa se je tudi kapital. Kapital v sozvočju s kulturo prinaša napredek, je svoj poseg na dvorcu Zemono v Vipavski dolini ob priložnosti gala večerji, ki so jo priredili zamejski gospodarstveniki, začel minister za kulturo RS Vasko Simoniti. Pojem napredka je bila rdeča nit njegovega posega, ki se je v predvolilnem času seveda navezoval tudi na delo dosedanje vlade in na bližajoče se volitve. "Naša vlada je naredila res veliko, kljub mnogim nasprotnikom. Nekaterim očitno teče voda v grlo in so se zato odločili za umazano kampanjo", je o aktualnih političnih zapletitijah v Sloveniji spregovoril minister. "O dobrem delu vlade priča tudi nedavno predsedovanje Sveta EU. Slovenija je vodila 400 milijonsko velesilo. Prisluzila si je zaupanje doma in na mednarodni sceni. Podobno si bomo prizadevali tudi v prihodnje in še naprej delova-

li na tej podlagi", je o načrtih za prihodnost spregovoril Simoniti. Ob sklepu posega je omenil še pomembnost padca schengenskih meja: "S Slovenci v zamejstvu je treba vzpostaviti čim tesnejše sodelovanje tudi v prihodnosti. Padec meja nam zato nudi enkratne priložnosti. Ustvaril se je namreč nov, širok prostor, ki je dostopen vsem. Danes nismo več mejaši, ampak sosede. Tega se je treba lotiti operativno: to morajo delati ljudje na terenu. Sprostiti je treba kreativne energije". Večer na dvorcu Ze-

mono, na katerem je imel minister Simoniti glavno besedo, je bil posebna priložnost za srečanje Slovencev iz matice in zamejstva, pa ne samo to. Eden od glavnih pobudnikov, odvet-

Damijan Terpin in poslanka Eva Irgl (foto AČ)

Damijan Terpin in Vasko Simoniti (foto JMP)

nik in deželni tajnik SSK Damijan Terpin, je namreč družaben večer tako predstavil: "Gre za poseben dogodek, ki smo ga z veseljem organizirali nekateri zamejski podjetniki. Izrabljamo to priložnost, da bi se zahvalili slovenski vladi za veliko pozornost, ki jo je namenila zamejskemu človeku. Izglasovan je bil zakon o Slovincih v zamejstvu in po svetu, ustanovljeno je

bilo posebno telo, Svet za Slovence v zamejstvu in po svetu. Pred kratkim smo se predstavniki zamejskih Slovencev srečali s slovensko vlado: na srečanju na Brdu pri Kranju je bila prisotna d

državni sekretar Darko Žiberna in sekretar regijskega odbora v Novi Gorici Dušan Fakuč in kandidati SDS na skorajšnjih volitvah, Bine Matoh, Nives Renner. Robert Časar, Breda Filipov n Marjan Tomsič. Prisotna la tudi dolinska županja ia Premolin. Besedo je ob istru Simonitiju prevzela anka Eva Irgl. Pozdravila je prisotne in dejala: "Takih ov ne vidimo vsak dan. Orzatorji so za srečanje izbradno lokacijo. Vipava je res lepa: njena sončna lega in a prispevata h kakovosti Burja je v času utrdila Vie, ki znajo biti zelo trmasti. sem tudi jaz", je svoj poaključje Irglova, nanašajoč itno tudi na svojo poslanzkušnjo v tem mandatu. in je pripravil Andrej Černic

Minister Vasko Simoniti in podjetnik Dušan Fakuč (foto JMP)

Milan Zver: Afera Patria je politični konstrukt

Po zadnjih anketah sodeč, je popularnost vaše stranke narasla kljub aferi Patria. Vam je torej afera pravzaprav koristila?

Prvo vprašanje je, ali je zadeva resnična ali ne. Gre za resnico ali gre za konstrukt? Prepričan sem, da gre za konstrukt. Voden je s političnim ozadjem. Ljudje, slovenska javnost, pa so že toliko dozoreli, da ločijo med znom in plevelom. Ankete kažejo, da afera, ki je bila skonstruirana, ne bo vplivala negativno na volitve.

Do volitev ne bo nobene konkretne in oprijemljive pravosodne rešitve primera.

Se torej strinjate, da bo iz afere boljše izšla tista stran, ki bo učinkoviteje marketinško "prodajala" svoje argumente? Seveda. Vsake volitve potekajo tako. Vpletene strani skušajo volilce prepričati v svoj prav. Tukaj pa gre za specifično situacijo, v kateri si nečesa obtožen in moraš nato sam dokazati, da si nedolžen. Praksa pa je drugačna: tožeči navadno morajo dokazovati, da je obtoženi kriv in ne obratno. Gre za spreverjeno logiko in zaradi tega je zadeva dokaj nenavadna. Je pa že videna na slovenski politični sceni.

Obstaja kaka povezava med SD-jem oz. predstavniki opozicije in to afero?

Predstavniki opozicijskih strank se v to niso vmešavali, razen nekaterih izjem – Cvikla in podobnih. Tukaj gre za hujše stvari. Neko politično podzemlje lahko vzpodbuja, vpliva, dirigira in ustvarja te afere.

Na dan so prišle kritike, da so, medtem ko so finski preiskovalci izvajali preiskavo, slovenski tožilci pretirano mirovali... To bi morali vprašati tožilstvo. Menim vsekakor, da je generalna tožilka vse to že pojasnila.

Eva Irgl: Znam se kosati s starejšimi kolegi

Kako gledate na volitve s tako razgibano predvolilno kampanjo?

Vsaka štiri leta je kampanja zelo naporna. Letos pa smo nalezli tudi na elemente umazane kampanje. Sama na politiko gledam drugače. Če imaš dobre argumente, lahko namreč zmagaš tudi na pošten način in ne s podtikankami. Zase lahko rečem, da sem v sedanjem mandatu dokazala, da sem v svojem poklicu odgovorna in da se zavedam pomembnosti funkcije, ki so mi jo dodelili volilci. Izkazala sem se tudi kot človek, ki se lahko kosa s starejšimi kolegi v parlamentu, znana sem po držnih stališčih. Marsikdo tega od mene seveda ni pričakoval. Ko pa si enkrat v politiki, se mora tvoj glas slišati. Če bi politike tako ne razumela, bi se spraševala, kaj sploh tam delam. V štirih letih smo naredili res veliko. Pravzaprav lahko povem, da je šlo za obdobje treh let... pol leta smo namreč predsedovali EU, pol leta smo pregledovali stanje, ki nam ga je pustila LDS. Stanje ni bilo ravno zavidljivo, opravili pa smo občutljive korake naprej. Prepričana sem, da smo na pravi poti.

Katera je vloga manjšine v Sloveniji? V proceduri je zakon za izvolitev dveh poslancev iz zamejstva in zdomstva, tudi ministrstvo za Slovence zunaj meja matične domovine je vedno aktualna tematika...

Gre za dobrodošle pobude. Dobrodošlo je že vsako srečanje med temi stvarnostmi. Državni zbor je navsezadnje imenoval posebno komisijo za Slovence v zamejstvu in po svetu. Mislim zato, da na tej ravni stvari funkcionirajo. Kar je najbolj pomembno, je seveda ohranjati stik tukaj in za mejo. Primorska je s svojo zgodovinsko pregovorno povezanostjo, ki je vedno obstajala, lahko zelo zanimiv zgled. Obstajati mora torej simbioza med zamejci in nami, predvsem kar se tiče kulture in gospodarstva. Ocenjujem, da smo v zadnjih štirih letih dobro sodelovali. Na nas je, da jim prisluznemo in ugotovimo, kako stvari rešiti.

Kako vi konkretno gledate na zakonski predlog o zamejskih in zdomskih poslancih, ki ga je vložila Nova Slovenija? Težko se do tega opredeljujem. Poznam ga sicer, a mislim, da bi ga bilo treba prej preučiti. Težko torej rečem, ali je dober ali ne. To bomo pogledali. Zdaj so pred nami prav posebni izzivi in volilna kampanja. Dati moramo vse od sebe in pokazati, da smo še vedno na pravi poti.

Posveča Slovenija dovolj pozornosti težavam zamejcev? Težko odgovarjam. S tem se namreč nisem ukvarjala, ker ni moje področje. Na marsikaterem segmentu sodelovanja pa bi se dalo kaj izboljšati.

Damijan Terpin: Zahvaliti smo se hoteli vladi

Kakšen je bil namen srečanja, ki ste ga slovenski gospodarstveniki priredili?

Organizirali smo družabni večer na krasnem dvorcu Zemono, da bi se povezali zamejci z rojaki iz matične domovine. Veliko je bilo zamejcev, ki imajo tudi slovensko državljanstvo, pa tudi prijateljev na slovenski strani meje. Je pa bila tudi priložnost, da se zamejci zahvalimo slovenski vladi in njenemu predsedniku Janezu Janšiču za vse, kar so v štirih letih naredili za nas. Naj omenim samo nekaj takih primerov: zakon o Slovincih v zamejstvu in po svetu, ki je bil že sprejet in tudi dobro funkcionira. Omenil bi nadalje tudi Svet za Slovence v zamejstvu pri slovenski vladi. Ta vlada nam je izkazala res veliko pozornosti. Iz oči v oči smo se srečali s predstavniki vlade, povedali smo jim, kaj potrebujemo, in poskušali najti ustrezne rešitve. Zato menim, da je prav, da se zamejci ob tej priložnosti zahvalimo slovenski vladi.

Kako pa vidite sodelovanje na gospodarskem področju med obmejnimi delom na slovenski in na italijanski strani? Posebnega spodbujanja na tem področju žal v zadnjem času ni. Vse je prepuščeno pobudi posameznikov. Podjetniki so namreč pametni ljudje in znajo iskati načine sodelovanja. Slovenska vlada je tudi izdala razpis za ustanovitev poslovnih klubov slovenskih podjetnikov iz tujine. Upam, da se bo v teh klubih omenjeno sodelovanje nekoliko bolj institucionaliziralo.

Kako ocenjujete zakonski predlog stranke NSI, da bi zamejci in zdomci dobili po enega poslanca v DZ?

SSK direktno ni sodelovala pri tem načrtu. Prijatelji iz NSI so nas povabili na informativni sestanek. Izrazili smo interes za takšno pobudo. Ne vem sicer, ali je čas volilne kampanje najbolj primeren za tak zakonski predlog. Prav je vsekakor, da se o tem razpravlja in da ostaja živa ideja o zamejski in zdomski zastopnosti v DZ. Upam, da bo zakonski predlog odobren v naslednjem mandatu. Mislim pa, da obstajajo realne možnosti, da bo v naslednjem mandatu izpeljana reforma, ki jo uvaja zakon o Slovincih v zamejstvu in po svetu. Govorimo o ponovni uvedbi ministrskega resorja za Slovence v zamejstvu in po svetu. To bi bil velik korak naprej. Premier je celo namignil, da bi bilo lepo, da bi na to mesto imenovali prav kakega Slovenca zamejca ali zdomca. Upam zato, da se bo ta politična usmeritev v Sloveniji nadaljevala.

Prednost ima torej ministrstvo pred sedeži v DZ-ju? Mislim, da bi to lahko takoj realizirali, ker zakonska podlaga že obstaja. Za dva dodatna poslance pa bi morali spremeniti ustavo, kar pomeni doseči 2/3 večino v DZ.

Lep življenjski jubilej

"Je danes kaj poklical Marko Tavčar?"

Tako je pogosto vprašanje, ki ga slišijo Ivica, Tiziana, Mirjam, Majda in Katja v našem uredništvu, ali pa naša Nataša v Trstu, ki jo vedno pokličemo, ko se hočemo pogovoriti z Markom Tavčarjem uredniki, ki imamo našega Marka za zvestega kolega in je pri nas zares tako, kot da bi bil z nami v uredništvu, saj si Novega glasa danes ne moremo predstavljati brez njega.

"Ja, ja, počasi, samo počasi!" reče po navadi Marko, ko nas končno najde po telefonu in nas že po glasu spozna, da smo živčni in hitimo z "zapiranjem časopisa", kot pogovorno rečemo zadnjim uram pred oddajo časnika v tisk.

In počasi, počasi je tudi on prišel do obletnice, ki vsaj na papirju nekaj pomeni, če že ne v vsakdanjem življenju, opomni pa te, da je vsaj dobra pol življenja za teboj.

A se nam zdi, da je naš Marko vedno enak, odkar se družimo in delamo z njim. Nekako vemo, da nekje je in je dostikrat že to dovolj, četudi ga je včasih težko najti.

V spomin nam prihajajo besede našega nekdanjega šefa dr. Draga Legiša, ki je vedno spraševal: "Kje je Tavčar"? In se je jezil, kot se večkrat jezimo danes mi!, da je Marko "večni zamudnik", na kar je Marko sam nekoč odgovoril, da pač "pride vedno, ko je treba"! In to je res.

Oče starih otrok in mož glasbenice Marje, ki jo je odšel iskat na Koroško, a pripeljal v Devin, kjer si slovenska narodna skupnost ne more predstavljati življenja brez njega. Pevec Fantov izpod Grmade in predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov, predvsem pa organizator, tajnik Goriške Mohorjeve družbe, časnikar na Radiu Trst A, predvsem pa Kraševac in z vsem srce naš zemlji, trtam, čebelam, oljkam in burji ter soncu zapisan.

"Saj veš tisto, o tem, kako gre trta po kolcu...", "je eden od njegovih začetkov pogovorov, iz katerih zasije ljubezen do zemlje in naših ljudi. Marko se posmeje, ko zazvenijo včasih kakšna trditve staromodno: "Kaj hočeš, smo pač dinozavri, a nekaj le naredimo"! In je eden tistih, "ki organiziramo, pojedemo, delamo, nato pa primemo

še metlo v roke in... zaklenemo za seboj, prej pa še ugasnemo luč, da jo bodo lahko drugi naslednji dan prižgali". Pa vseseno rad pove, da "v življenju ali poješ ali nosiš križ"! na kar mi po navadi dodamo, da moramo včasih tu pri nas delati oboje, s čimer se strinja.

On je eden tistih izmed nas, ki je deležen ostrih in neupravičenih kritik, češ da je povsod, da preveč nastopa itd., tistih kritik, ki jih vedno znova govorijo tisti, ki običajno sami nič ne naredijo ali pa malo, "imajo pa v zamenj ponavadi izjemno veliko idej". Našega Marka imamo radi, ker "vedno vskoči, ko je to potrebno", ne brani se nobenega dela in je eden tistih sodelavcev Novega glasa, ki so večkrat blagoslov za urednika, saj ga rešijo iz še take zagate, a istočasno tudi hudi kritiki časnikarjih in uredniških spodsrljajev.

Enkrat skavt, vedno skavt! je pravilo, ki velja tudi za Marka. Biti zvest, ja, to, Marko! Seveda ti voščimo iz uredništva Novega glasa v našem in v imenu brak in bralcev veliko dobrega in Marji ter otrokom še več potrpljenja!

"Kaj češ, naše delo je tako! Eno samo tekanje", rečeš ti.

Pa se vseseno ustavimo še kdaj, da bomo še kako rekli skupaj in še kaj naredili!

In nas boš pozdravil, kot mi pozdravljamo sedaj Tebe: "Bog te živi, majka Slava!"

Vsakoletno zelo lepo srečanje

Festival Stična mladih je tu!

Por ože ustaljeni tradiciji bo tretjo soboto v mesecu septembru, 20., vseslovensko srečanje verne mladine v Stični. To je poseben dan, ko mladi skupaj praznujejo življenje, ljubezen in mladostno vero, ki vabi na pot evangeljskega življenja v vsakdanjem okolju.

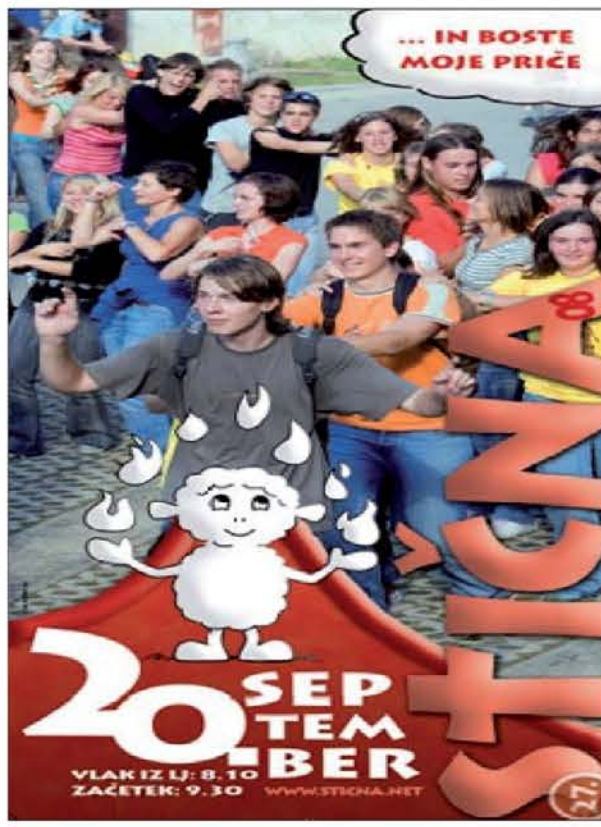
Ta pobuda se je začela leta 1981. Takrat je Slovenijo obiskal brat Roger iz Taizeja, eden graditeljev sprave v Evropi po 2. svetovni vojni. Že prvo leto se je srečanja udeležilo 4.000 mladih. V 90. letih se je glas o "Stični" še bolj razširil med mladimi, še poseben zagon ji je dal obisk papeža Janeza Pavla II. leta 1996. Od leta 2001 ima to srečanje drugačno podobo, saj so ga organizatorji začeli pripravljati po konceptu "mladi za mlade". Tako se je s svojo vsebino, obliko in izrazom izrazilo približala svetu mladih. V Stični namreč poteka res raznobarn program za vse okuse: od srečanj in debat do različnih ustvarjalnih delavnic, od glasbenih dogodkov do sejma knjig, stojnic in trenutkov zabave, vse to pa povezuje rdeča nit, posebna duhovna tema, ki jo mladi razvijajo na različne načine med srečanjem. Osrednji trenutek je sv. maša, ki mlade še bolj poveže med sabo, saj je zelo mladostniško razgibana in s petjem, skupnimi plesi ter glasbo je res podobna veselemu srečanju z Bogom in Njegovemu slavljenju. Stična je enodnevno srečanje, kot malo seme, ki bo kličilo in raslo skozi vse leto, v vsakdanjem okolju mladih. S svojim sporočilom želi prispevati k oblikovanju mlade osebe. Iz predstavitve srečanja v Stični na spletu beremo, da "vera ni nekaj, kar je tuje mlademu

človeku, le izraža se na povsem svojstven način, na način mladinske kulture. Vzgoja mora ovrednotiti to vero, ki jo živi in izraža mladostnik. V vzgojnem okolju Cerkev je zato tako pomembno odpiranje mladostni svežini, veselju in mladostnemu izrazu". (www.sticna.net)

Srečanje bo potekalo v cistercijanskem samostanu v Stični in v njegovi bližnji okolici. Program se bo začel ob 9.30, končal pa popoldne ob 17.30. Program Stične ustvarjajo mladi sami. Pri pripravi festivala sodeluje skupina 45 mladih animatorjev, spremljata pa jih vzgojitelj in duhovnik. Gre za učinkovit način vzgoje, ki prenaša vzgojne vsebine in vrednote direktno prek odnosa v skupini mladih samih. Vzgoja se tako izraža skozi govornico mladih in v njihovih odnosih; zato je tudi bolj uspešna. Poleg animatorjev sodeluje pri pripravi Stične še okoli 100 drugih mladih, ki so voditelji delavnic, uličnega programa in sodelavci organizacijsko-tehnične ekipe. Stična je povezana s t. i. "svetovnimi dnevi mladih", zato je njeno geslo tudi geslo vsakoletnega sve-

tovnega dneva mladih. To je naslov poslanice, ki jo vsako leto mladim sveta piše papež. Vsebina poslanice je izhodišče za pripravo festivala.

Jutranji del Stične bo zelo pester, razgiban in mladosten. Preplesali se bodo pesem (tudi rap!), ples, animacija ter prizori iz mladostnikovega življenja. Animatorji bodo udeležencem približali sporo-

čilo iz Apostolskih del, ki je geslo letošnje Stične: "Prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje pričje!" (Apd1,8). Sledilo bo več kot 30 delavnic, ki se bodo dotikale najrazličnejših

področij: animatorstvo, prostovoljno delo, razpoznavanje življenjske poklicnosti, odnosi med fanti in dekleti, samopodoba, mladinska ustvarjalnost, kultura življenja itd. Pod sotorom na samostanskem vrtu bo izpostavljeno Najsvetejše, pred katerim bodo posamezne skupine mladih in redovnih skupnosti molili ves čas srečanja. Ta prostor bo odprt za vse, ki bi se radi za trenutek ustavili pred Gospodom. Ves dan bo v cerkvi in vrtu priložno za spoved.

Sv. mašo ob 14.30 bo vodil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak,

somaševali pa bodo tudi drugi slovenski škofje in prek 150 duhovnikov. Po maši bo še čas za pogovor, sprehod med stojnicami, glasbene dogodke in za sklepe, ko bodo animatorji poskrbeli, da iz Stične poneseš s seboj sporočilo miru in upanja. Da bomo vsi, ki bomo ta dan na festivalu mladih, odšli kot pričje pravega veselja, iskrenega prijateljstva in povezanosti.

Slovenska prosveta iz Trsta in Društvo Mosp, ZCPZ in Slovenska mladinska pastoračna srčno vabijo vse mlade posameznike in skupine iz Trsta, Gorice in okolice, da se udeležite tega edinstvenega srečanja! Zato je Slovenska prosveta iz Trsta poskrbela za brezplačni prevoz. Iz Boljunca bomo štartali ob 8.00, s Trga Oberdan v Trstu ob 8.20 in z Opčin ob 8.45. Za informacije in prijave (do 15.9.) se lahko obrnete na društvo Mosp, ul. Donizetti 3, Trst, telefon: 040/370846 ali 3397046331.

Raffaella Petronio

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA Ob stoletnici delovanja

V kratkem nova podružnica v mestnem središču

Zadružna kraška banka z Opčin letos proslavlja stoletnico delovanja. Leta 1908 so namreč ustanovili Hranilnico in posojilnico, v letih se je dejavnost bančne ustanove razvijala v skladu z zakonskimi in bančniškimi določbami: danes je ZKB pomembno gospodarstvenski dejavnik na Tržaškem tudi zato, ker se na podlagi svoje vrščenosti na teritoriju do družbenega tkliva obrača s posebno bogato socialno dejavnostjo. "Čutimo se del skupnosti in soustvarjalci ter nosilci njenega razvoja, njenega socialnega življenja. V oporo smo tudi najbolj ustvarjalnim in aktivnim pobudam, ne glede na to, če se navzven zdijo šibkejše ali manj vidne", nam je povedal ravnatelj kreditnega zavoda Aleksander Podobnik.

Poseben zagon je banka dobila od srede devetdesetih let prejšnjega stoletja, kar se je izkazalo

predvsem na podlagi odprtja številnih podružnic. Že leta 1991 so odprli podružnico v Trstu na trgu Liberteta pred železniško postajo, po spojitvi s hranilnico in posojilnico iz Nabržine je open-

Foto IG

ska banka odprla svoje podružnice še v Nabržini in Sesljanu; v času so začele obratovati še filialke v Dolini in Bazovici ter pri Domju, pred nekaj leti je začela z delovanjem še izpostava v ul. Molino a Vento v Trstu in lani še podružnica v Miljah.

"Da bi dodatno podkrepili naše delovanje v mestu, smo se odločili za odprtje nove izpostave v samem mestnem središču, in sicer v ul. Sv. Spiridiona", nam je povedal ravnatelj Podobnik, ki meni, "da bo naša poslovna dejavnost v Trstu gotovo uspešnejša, hkrati pa bomo tako ugodili željam naših strank, ki želijo imeti lastno bančno ustanovo na čim krajšem dometu. Nujno je zato bilo, da smo se prilagodili njihovim zahtevam".

Vodstvo ZKB je sicer upalo, da bo poleg nove filialke v ul. Sv. Spiridiona, ki jo bodo odprli v drugi polovici septembra, letos začela poslovati še ena nova izpostava, tokrat locirana na nabrežju, a "počasno

kolesje birokracije nam žal takega podviga ne bo omogočilo".

Prireditve ob stoletnici ZKB se bodo nadaljevale do konca leta. 27. septembra bo v tržaškem gledališču Rossetti zaigral orkester Budapest Gypsy Symphony Orchestra, ki ga sestavlja 100 ciganskih violin. Osrednja proslava pa bo 26. oktobra v gledališču Verdi; zamisel o vsebini in režijo proslave je vodstvo banke zaupalo domačemu gledališčniku Borisu Kobaču. ZKB bo obenem nagradila najboljšo dijake raznih didaktičnih ravateljstev ob svetovnem dnevu varčevanja in dijake višjih srednjih šol v okviru prireditve Šport in šola, ki bo potekala v sodelovanju z ZSSDI. Noveembra pa bo na sporedu predstavitev knjige o zgodovini bančne ustanove, ki sta jo sestavila zgodovinar Boris Gombač in nekdanji ravnatelj ZKB Claudio Brajnik. Mesec december pa bo namenjen predstavitvi novega koledarja in podelitvi štipendij natečaja, ki je namenjen članom in njihovim otrokom, ki so uspešno dokončali študij na višjih srednjih šolah oz. univerzah.

IG

OPČINE Jubilejni Marijanski shod

Občutena tradicionalna slovesnost

Jesensko sonce je v nedeljo, 14. septembra, le posijalo na kraško planoto in nekoliko ogrelo sicer mrzlo popoldne, ki pa ni bilo zaradi tega nič manj praznično, saj se je na Opčinah odvijal jubilejni 60. Marijanski shod, ki vsako leto obelazuje spomin na prihod kipa Lurške Matere

Božje k nam.

In ravno sporočilo Lurda je bilo v središču shoda, ki se je pričel v cerkvi z branjem odlomkov o Marijinih prikazovanjih v Lurdu in z molitvijo rožnega venca. Pod vodstvom duhovnika Sandija Osojnika. Škof Ravignani je v svoji homiliji posebej poudaril sporočilo Matere Božje iz Lurda, ki je mali Bernardki obljubila, da jo bo osrečila v naslednjem življenju,

ne pa v tem. Škof Ravignani se je nato navezal na sedanje čase in poudaril, da je današnji svet poln grehov, a da se ne smemo verniki prilagoditi zlu in si ne smemo misliti, da se proti zlu nič ne more. Sporočilo iz Lurda je tako ponovno zaznelo v openski cerkvi: molite za grešnike! Vsak grešnik lahko dobi pri Bogu mir in odpustanje, "ker Jezus ni prišel na svet iskat pravične, temveč krivične". Škof je tako ob koncu zaupal vernikom in njihovim molitvam ter se priporočal, naj še posebej molijo za nove duhovne poklice, ki so

velik dar Gospoda. Pristrčno sv. mašo so z mogočnim petjem obogatili pevci in pevke Zveze cerkvenih pevskih zborov pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi Tomaža Simčiča in Davida Lenise, svojo mladostno živahnost so doprinesli skavti in skavtinja SZŠO, obred pa je obogatila tudi prisotnost narodnih noš.

Ob koncu Marijanskega shoda se je škof spomnil še Francesca Bonifacia, ki bo razglašen za blaženega v stolnici sv. Justa 4. oktobra, in posebno molitev posvetil vsem slovenskim, hr-

vaškim in italijanskim duhovnikom, ki so dali svoje življenje, ko so se borili proti vojnemu nasilju. Ob tem je še sporočil, da se prav tako zaključuje proces zbiranja materiala za postopek beatifikacije msgr. Jakoba Ukmarja, čigar 130-letnica rojstva in krsta praznujemo ravno v tem letu. Verniki so tako zapustili opensko cerkev obogateno s sporočilom iz Lurda, ki nagovarja vse nas, naj molimo za grešnike in jim odpustimo, saj "brezmadežno srce Marije milostno bije za vse narode".

jc

KATINARA Obnovljeni prostori OŠ Fran Milčinski

Navsezadnje je vendar šlo...!

“**N**ajhuje je bilo septembra lani, ko so močni nalivi tako pokvarili streho, da je voda začela kar kapljati v razred. Nevarnost je bila tudi v tem, da je bilo strešno ogrodje obdano z azbestom: notranjščina šolskega posloplja je postala tako zdravju zelo škodljivi-

Občinska uprava je obljubo o predaji prenovljenega šolskega objekta pred pričetkom letošnjega šolskega leta tudi držala. Ob prisotnosti občinskega odbornika Franca Bandellija, ki je zadolžen za resor javnih del, je ravnateljica Fiorella Benčič med krajšo slovesnostjo – ob prisotnosti deželnih

prispevalo tudi složno in konstruktivno vzdušje, ki je ves čas velo med občinsko upravo in tremi slovenskimi občinskimi svetniki, Igorjem Švabom, Stefanom Ukmarjem in Iztokom Furlaničem.

Škoda, da se je slednji pred pričetkom slovesnosti pojavil na šoli Milčinski s komunikacijem v roki, v katerem je bilo jasno zapisano stališče treh svetnikov v zvezi s to zadevo. Že sam začetek besedila je bil zgovoren: “Kot je vsem znano, je odločitev, katerim javnim delom je treba dati prednost, katerim pa ne, prvenstveno politična odločitev. Večkrat smo podčrtali dejstvo, da je desnosredinska

činski svet leta 2006 takoj zavzela za popravilo šole Milčinski, saj je bilo poslopje že tedaj v izredno hudem, “celo tragičnem stanju”. Sestanek z županom Dipiazzo ni obrodil sadov; amandma, s katerim bi v proračun vključili stroške za popravilo stavbe že leta 2007, ni bil sprejet. “Občinska uprava namreč ni menila, da so bili prenovitveni posegi res urgentni in je raje dajala prednost drugim načrtom (...). Le takrat, ko je postal položaj poslopja brezupen, je uprava privolila v obnovo”. Svetniki so svoj komu-

nike sklenili z željo, da bi občina v prihodnje ne vodila svoje politike v optiki političnih računov, temveč na podlagi stvarnih potreb občanov. S tako oceno se je strinjal tudi rajonski svetnik Edvard Krapež, ki si je v preteklosti s kolego Štefanom Čokom veliko prizadeval za obnovo šole, ter Bruna Tam, nekdanja predsednica rajonskega sveta Sv. Ivan, Rocol, Katinara, ki je že davnega leta 1996 opozorila občinsko upravo na potrebna dela v šolskem posloplju.

“Učno osebje ima končno tudi svojo zbornico, saj so v spodnjih prostorih, kjer je nekoč živel čuvaj, uredili še eno učilnico in jedilnico”, je dodal učitelj Jogan. Obrazložil nam je še, da šola Milčinski obiskuje veliko otrok iz Lonjerja in mesta, nekateri prihajajo tudi s Krasa. “Katinara je namreč na posrečeni lokaciji”.

Premestitev pouka na Istrsko ulico je bila zato dokaj neposrečena poteza? “Na začetku šolskega leta 2007/08 je bilo na naši šoli vpisanih 59 otrok, kar je bilo vsekakor nadpovprečno število: med letom so nekateri starši zaradi neugodne lokacije šole Timeus svoje malčke prepisali drugam, tako da letos imamo 46 učencev: zabeležili smo namreč upad vpisov v prvi razred. Upamo, da bo šola ponovno dosegla nekdanje standarde”.

Igor Gregori

Ravnateljica Fiorella Benčič, odbornik Franco Bandelli, osebje in otroci šole Fran Milčinski (foto IG)

va”, nam je povedal Matija Jogan, učitelj osnovne šole Frana Milčinskega, ko nam je v enem izmed razredov v drugem nadstropju prenovljene stavbe na Katinari pripovedoval lanske dogodivščinne učnega in neučnega osebja ter otrok, ki so morali od 5. novembra 2007 do konca šolskega leta nadaljevati pouk v prostorih šole Timeus na Istrski ulici. Tržaška občina se je spričo okoliščin oktobra lani znašla pred nezbežnim dejstvom: katinarsko šolsko poslopje je morala nemudoma korenito popraviti.

svetnikov Igorja Gabrovca in Igorja Kocijančiča - v četrtek, 11. septembra, izrazila zadovoljstvo za opravljen del; odbornik Bandelli je prisotnim postregel s podatkom, da je znesek popravljalnih del znašal 188 tisoč evrov, kar sodi med izredne vzdrževalne načrte občine. Predstavniki občinske uprave je hkrati dodal, da bo odslej ta predmetni predel, kjer prebiva pomemben delež slovenske manjšine, razpolagal z lepo opremljeno šolsko strukturo. Svoj poseg je sklenil s prepričanjem, da je k uspehu tega načrta

občinska uprava tržaške občine oškodovala določene mestne predele (mislimo namreč na kraško področje in na nekatera predmestna okrožja, ki s političnega vidika niso bila v sozvočju z upravo župana Dipiazza). V nadaljevanju se Švab, Ukmar in Furlanič vsekakor zahvaljujejo upravi, da je popravljalna dela izvedla pred začetkom novega šolskega leta, “je pa vendar potrebno, da natančno opišemo, kakšen je bil realen potek celotnega postopka”. Trojica slovenskih svetnikov se je ob izvolitvi v ob-

Ob podelitvi prestižne plakete Srečka Kosovela Pogovor z dobitnikom Aleksijem Pregarcem

“**U**metnost je treba sprejeti takšno, kakršna je. Umetnost je umetnost, naj resnično pazijo na to golo dejstvo ljudje – tudi v zamejstvu -, ki so zanjo odgovorni. Gre namreč zato, da bi vsi bolj pazili za kakovostno raven umetniškega snovanja”.

Tako nam je o teži in pomenu umetniškega ustvarjanja mimo-grede povedal pesnik, esejist, dramski in radijski igravec ter vsesplošni kulturni delavec Aleksij Pregarc ob sklepu pogovora v kavarni San Marco. S književnikom smo se sestali, da bi podrobneje spregovorili o vzvodi, na podlagi katerih mu je občina Sežana pred nedavnim podelila prestižno plaketo Srečka Kosovela za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo ter za vidne dosežke na področju kulture in umetnosti. “O priznanju sem bil najprej obveščen preko časopisa, nato me je občina Sežana neposredno

kontaktirala. Prireditelji so bili izredno zadovoljni, da so imeli možnost predstaviti kulturnika s te strani meje (zamejca oz. obmejnika, kar sploh ni važno), saj je občina Sežana kljub mnogim

možnostim prvič odlikovala osebo iz zamejstva. Ves program je vodil igravec Rafael Vončina, katerega sem svoj čas tudi sam priporočil za ljubljansko

akademijo. S priznanjem sem zelo zadovoljen, mogoče pa ni bilo posebno poudarjeno, koliko sem sploh pripomogel h kulturnemu razvoju našega področja, začeti leta 1967, ko mi je bila poverjena speljava programa za tedajni skromni Kosovelov kulturni hram v Sežani. Kasneje sem bil naprosen tudi za prireditev multimedjskega kulturnega sporeda v Kosovelovi sobi v Sežani, kjer danes domuje ljudska univerza; program je bil na sporedu celih

trideset let”. V tedanja leta sodi tudi začetek vašega sodelovanja s sežansko knjižnico. “Tako. Svoj doprinos sem ponu-

jal kot interpret za tekste številnih avtorjev v sklopu literarnih srečanj; v knjižnici sem rad tudi predstavljati svoja književna dela. Sodelovanje se še nadaljuje in postalo je neke vrste stalnica v obojestranskih odnosih: kader sežanske knjižnice se pač zaveda, da sem potreben ob raznovrstnih priložnostih. Rad se spominjam prizrčnih nastopov, ki sem jih posvetil prijateljskega Tarasu Kermaunerju in Bogomirju Mačajni, s katerim sva prijateljela še v letu 1961, pa tudi Marjanu Tomsiču in Ivanu Minattiju”.

Večera, posvečena Tarasu Kermaunerju, sta bila tako različna... “Žal je od predstavitve Kermaunerjeve zadnje knjige – ko je bil v sežanski knjižnici prisoten avtor sam – pa do njegove smrti minilo le štirideset dni, tako da smo v njegovem imenu kar dvakrat nastopili v zelo kratkem času”.

Velikega pomena je bila tudi mentorska dejavnost, ki ste jo dolga leta izvajali pri gledališkem ansamblu v Povirju. “Ansambl je žel pomembne uspehe, posamezni igralci pa so bili ob raznih priložnostih dobitniki tudi posebnih priznanj: nekateri člani našega nekdanjega ansambla danes sodelujejo celo s poklicnimi igralci in igralsko ter gledališko dejavnost širijo tudi po krajevnih šolskih ustanovah. Takrat je bil to primer širšega sodelovanja, ki je utemeljil žarišče vsega gledališkega dela na Sežanskem. Velik doprinos so

prispevali tudi zamejski gledališki delavci, od scenografa Mitje Ceja do kostumografke Marije Vidau. Popolnost gledaliških predstav je bila osnovana tudi na delovanju zamejskih glasbenikov, skladateljev in godbenikov, ki so se izkazali za resnične profesionalce. Gledališka skupina je žal sklenila svojo dejavnost pred petnajstimi leti. Danes je v Sežani velik kulturni – Kosovelov – dom, podobnega gledališkega ansambla pa ni!”

Ali nameravate ustanoviti novo gledališko skupino? “Zdaj ne načrtujem ničesar podobnega. Morda se bo kaj novega rodilo v Divači, toda tolikšne moči kot nekoč nimam več. Kolikor se poznam, vem, da sem se kakega načrta vedno loteval z največjo vnemo in zavzetostjo. Vsaka gledališka skupina dobi svojo prepoznavno podobo šele po večletnem urjenju: moje dolgoletno mentorstvo pri gledališki skupini v Štandrežu je npr. še danes razvidno”.

Spoštovani predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov**MARKO TAVČAR**

se je danes srečal z Abrahamom. Ob pomembnem življenjskem jubileju mu iskreno čestitamo in želimo obilo zdravja in osebne sreče

odborniki ZCPZ

Obvestilo

Klub prijateljstva (Slovenska Vincencijeva konferenca) vabi 25. septembra na izlet v Ljubljano na ogled razstave o Primožu Trubarju v mestnem muzeju in Plečnikove cerkve na Barju ter nekaj zanimivih točk. Vpisovanje do 20. septembra na tel. štev. 040 225468 (Vera) in 040 639949 (Mira). Vabljeni!

Darovi

Ob slovesu od dragega Mitje darujejo Bitežnikovi: za slovensko Karitas 200, za sklad Otona

Berceta 100, za sklad M. Čuk 100 in za cerkveni pevski zbor na Opčinah 100 evrov.

Za sklad Otona Berceta: v spomin na Mitjo Biteznička darujeta Darinka in Jožka Doljak 70 evrov.

V spomin na dragega moža in svaka Dolfija darujejo družine 50 evrov za Vincencijevo konferenco pri Sv. Ivanu.

Ob 100-letnici rojstva daruje ga. Angela Stefančič iz Sv. Križa 100 evrov za misijonarja Ernesta Saksido, ki deluje v Braziliji Don Boscovem mestu v Curitiba'.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV in RAFAELOVA DRUŽBA

vabita na

**KONCERT
DUHOVNI KOZMOS**

z recitacijami in petjem bodo nastopili solisti: Damijan Ahlin, Luka Debevec Mayer, Cvetka Kopač, Diego Licciardi in Ani Rode

sreda, 24. septembra 2008, ob 20.30
župnijska cerkev sv. Marije Magdalene v Bazovici

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku Francu Pohajaču za tako poglobljeno pogrebno molitev, daritev svete maše in tolažilne besede.

Hvala cerkvenemu pevskeemu zboru in moški vokalni skupini, da je bilo slovo od našega dragega

MITJE BITEŽNIKA

tako slovesno in manj boleče. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njegov spomin.

Vsi Bitežnikovi

botaničnem vrtu Carsiana zanimiva inštalacija, ki jo je umetnica Elisa Vladilo posvetila Juliusu Kugyju ob 150-letnici njegovega rojstva. S svojim glasom sem interpretiral Kugyjeva besedila, ki jih je ob tej priložnosti izbral Spiro Dalla Prota Xidias. V prelepem okolju Carsiane je bila ta umetniška preizkušnja odeta v pravo čarobno tančico. V Gmündu – to je mestece na avstrijskem Štajerskem – pa sem v sklopu istega festivala nastopil na povabilo Srednjeevropske pobude, ki je v Trstu zelo dejavna organizacija. Pri izbiri svojega programa, na katerem sem prebiral svoje poezije, sem imel popolno svobodo; veliko zadoščenje je zame bilo, da so me zraven povabili kot slovenskega kulturnika. Bral sem šest svojih poezij v slovenščini, odgovorna za kulturno dejavnost tega mesta, ki je tudi sama pesnica, pa je interpretirala štiri pesmi v nemščini. Na voljo družbe same sem dodal še eno poezijo v italijanski.

Mislim, da bi morala javnost bolj slediti tem pobudam, ki – konec koncev – nikogar nič ne stanejo. Če smo kdaj Slovenci poklicani na manj odmevne prireditve, ali če nas kakšna manj poznana kulturna ustanova povabi, da prikazemo del lastne ustvarjalnosti in navezadnje tudi slovenske kulture, je prav, da se preišljeno odzivamo. Kamorkoli sem kdaj šel, so me kot slovenskega umetnika vedno dobro sprejeli”.

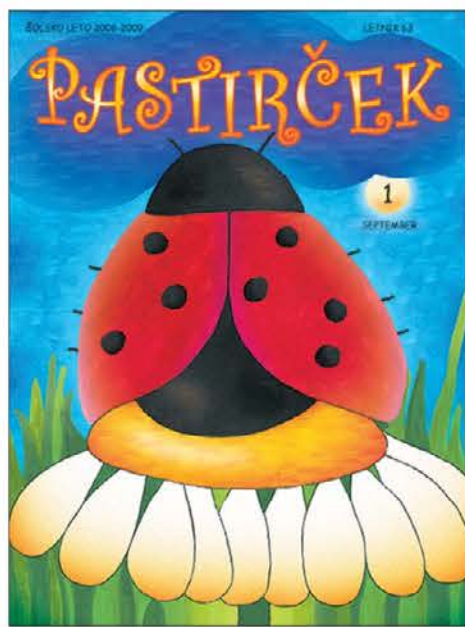
Kamorkoli sem kdaj šel, so me kot slovenskega umetnika vedno dobro sprejeli”.

Prva številka Pastirčka

V družbi zvestega prijatelja je začetek lepši!

Brezskrbno počitniško pohajkovanje se je končalo tudi za Pastirčka, otroško revijo, ki z letošnjim šolskim letom z smeraj bolj mladostnim korakom stopa v 63. leto v spremstvu zvestih sodelavcev, v prispevkih katerih bodo bralci našli zvrhano materialno zanimivost in kopic drobnih modrih bisercikov, tako potrebnih za življenjski vsakdan naših šolarjev. Njim želi urednik Marijan Markežič s sotrudniki veselo in uspešno šolsko leto, da bodo tudi starši zadovoljni s svojimi malčki, kot tisti v pesmici Vseznalci Zlate Volarič. Delovni dnevi bralcev priljubljene publikacije bodo gotovo srečni, saj bo Pastirčkovo naslovnico celo leto krasila prijazna pikapolonica, ki razpira svoja rdeča krilca s črnimi pikami na cvetu marjetice sredi travnika in zvedavo zre v modro nebo nad seboj. Koristno žuželko, prinašalko sreče, je narisala Erika Labbiani, petošolka COŠ Trinko Zamejski, Ricmanje, zmagovalka natečaja za naslovnico stran Pastirčka 2008/2009. Na uredništvo je prišlo kar 716 risbic šolarjev, od Milj do Špeta in Slovenije. Drugo in tretjo nagrado si delita Klemen Pisk, 4. r. OŠ J. Abram Pevma, in Kevin Magnan, 4. r. Špeter, tretjo nagrado pa Valeria Carmignano, 4. r. OŠ Ribičič-K. Širok Trst, in Erika Kosič, 3. r. OŠ Vrh Sv. Mihaela. Nagrajencem in vsem risarjem iskrene čestitke! Pastirček obljublja, da bo čim več teh risbic objavil. V isti sapi pa vabi tudi na udeležbo Literarno-likovnega nagradnega natečaja Božji vitezi, ki ga obletu sv. Pavla razpisuje revija Ma-

vrca, Pastirčkova sestra. Prispevke naj otroci pošljejo do 30. septembra na uredništvo Mavrice (Krekov trg 1, p. p. 95, 1001 Ljubljana - Slovenija) ali na uredništvo Pastirčka. Družina je izdala slikanico Zmagovalec, o življenju tega svetnika. Spisal jo je gledališki igralec Gregor Čušin, ilustrirala pa Paola Bertolini Grudina, ki

lepi domovini bodo vse leto vabili Trije na potepu, stric Maks, Tjaša in Pastirček, katerim usmerja korake Marijan Markežič. Tokrat jih je zvalil v dolino zapuščenih mlinov ob Dragonji. Strežniki bodo tudi letos marsikaj izvedeli o svoji plemeniti službi v rubriki Ministranti O. K.. Vneti bralci se bodo prepustili zgodbicam Marize Petrat, nove sodelavke Nataše Turk in pesmicam V. T. Arharja ter Berte Golob, tudi v novi rubriki Zapoj z menoj, ki jo spremljajo "obli deklički in fantički" Walterja Grudine, očeta Packa. Poredni fantiček ob začetku šolskega leta vzdihuje ob misli na srečneže v prazgodovini, ker niso hodili v Solo! V novi rubriki Ustvarjajmo skupaj, ki jo v besedi in ilustracijah pripravlja Tatjana Ban, bodo vsi lahko preizkusili ročne spretnosti in domišljajske izvirnosti. Utrinki spominov naših babic bodo bralce ob uglasjenem, izbranjem domačem jeziku Jožice Žnidarčič še naprej vodili v stare čase, ko je bilo vse drugače... Štiriindevetdesletni

Tone ji je pripovedoval o nekdanji poti v Solo. Pastirčkovo pošto pa bodo bralci sami polnili s svojimi zapisi in risbicami. Na tokratnih straneh so velike, lepe fotografije s štiriindnevne počitniškovanja v Dragi, srečanja šolarjev 4., 5. r. F. Milčičski z Borisom Pahorjem, z žabniškega tedna strežnikov iz Gorice in iz poletnega središča Srečanja Skupnosti družin Sončnica v Zavodu sv. Družine v Gorici. V septembski številki ne manjkajo niti razvedrilne križanke in drugi bistroumni vozli.

Iva Koršič

O poklicni poti, Korotanu, Venetih in današnji tleči veri

POGOVOR G. Ivan Tomažič

G. Ivan Tomažič, obiskali smo vas v vaši rojstni vasi na Pregarjah, kjer že vrsto let opravljate tudi službo "poletnega duhovnika", če naj tako rečemo. Za seboj pa imate zelo razgibano življenjsko pot, saj ste se šolali v Frascatiju, kot kletinec pa v Španiji. Po posvetitvi 1943 ste učili, nato ste se vrnili v Italijo, bilo je leto 1946, in kar nekaj let službovali v Rimu. Leta 1954 pa ste se preselili na Dunaj. Zakaj je prišlo do te odločitve?

Naš red kletincev je leta 1953 ustanovljala prvo postojanko v Avstriji, na Dunaju. Takratni generalni predstojnik, sam Navec, ni hotel, da bi imela prva skupnost samo Nemce, temveč tudi koga drugega. Najbolj primerni so se mu zdeli Slovenci, ki nas je bilo takrat že nekaj. In tako je postal mene iz Rima na Dunaj.

Ste imeli takrat kot Slovenec že kake druge načrte?

Na Slovenijo ni bilo takrat mogoče misliti zaradi hudih političnih razmer. Zato sem se oziral na Gorico z mislijo, da bi razširil svoje delovanje med Beneškimi Slovenci, ki sem jih že prej nekajkrat obiskal. Te svoje načrte sem povedal tudi generalnemu predstojniku kot ugovor. Pa mi je odgovoril, da bom lahko delal za Slovence tudi v Avstriji.

Na Dunaju ste povezovali koroške študente in bili pobudnik gradnje študentskega doma Korotan.

Pravzaprav je moja prva skrb veljala vsem Slovincem, poleg svoje glavne zaposlitve, ki jo izvršujem še danes, namreč dušnopastirstvo v bolnišnicah. Z zavzeanjem za Slovence sem prišel v stik tudi s študenti, katerih je bilo kar precej na Dunaju, posebno iz Koroške. Razmišljal sem, kako bi jim lahko pomagal. Tako je dozorel načrt za lasten študentski dom, ki bi bil istočasno središče vseh Slovencev na Dunaju. Načrt sem uresničil v nekaj letih, čeprav je bilo to veliko tveganje. Že 15. 11. 1966 smo slovesno odprli šestnadstropni, na novo sezidani slovenski dom Korotan na lepi in centralni ulici Albertgasse. Navzoč je bil tudi avstrijski zvezni kancler dr. Klaus. Poleg 90 enoposteljnih sob za študente so bili v pritličju skupni prostori za srečanja in prireditve. Imeli smo tudi kapelo za nedeljsko sv. mašo za vse Slovence, dokler ti niso dobili lastne cerkve.

Ali se vam ne zdi, da ostaja preveč koroških izobražencev na Dunaju ali v Gradcu, namesto da bi se vrnili v domače kraje?

To je odvisno od večjih priložnosti za ugodno zaposlitev. Vendar moramo priznati, da ostanejo zavedeni in pripravljani pomagati svojemu ljudstvu. Vedno več se jih vrača v domače kraje.

V teh mesecih se mnogo govori in piše o načrtih Mohorjeve družbe, da bi prodala Korotan. Koliko je to v zvezi s slovenskimi interesi in koliko je Mohorjeva družba upravičena za tako dejanje?

Za odgovor na ta vprašanja je treba upoštevati začetke Korotana. Naj povem le nekaj na kratko. Da bi bili zagotovljeni nameni do-

ma za vse čase, kakor sem jih kot ustanovitelj določil sam, je moralo biti lastništvo v rokah primerne ustanove. Po posvetovanju s svojimi predstojniki sem zato ponudil lastništvo Mohorjevi družbi v Celovcu in ji ponudil lastništvo doma za določene namene. Pridrhal sem si pa neomejano pravico vodenja doma. 20 let je dom z mojim vodstvom odlično uspeval z nizkimi cenami za študente in za hvaležne slovenske goste. Lahko smo celo občasno, brez subvencij, tudi kaj izboljšali. Na primer dal sem postaviti na pročelje 16 metrov velik mozaik z upodobitvijo ustoličenja karantanskih knezov. Tako lepega spomenika slovanstva sredi Dunaja ni bilo nikoli. Potem pa je kar izginil s prenovo doma.

Kaj je ta prenova? Zakaj in kako je prišlo do nje?

V odboru Mohorjeve družbe, s katero sem vedno odlično sodeloval, so bili nekateri, ki so komaj čakali, da bi mi vzeli tudi vodstvo doma in ga preuredili za delno hotelsko dejavnost, z upanjem na velik dobiček. Pritožnost se jim je ponudila z novim avstrijskim zakonom za študentske domove (tudi po mnenju apostolskega nuncija), ki jih nisem sprejel. To je pripeljalo do spora z Mohorjevo družbo, ki je samo čakala, da bi ji prepustil vodstvo doma, kar se je tudi zgodilo. Kmalu so začeli prenavljati vse v hotelsko dejavnost. S tem pa so zabredli v take dolgotrajne, da ne vedo, kako iz njih, razen s prodajo Korotana. Še več milijonski dobiček pričakujejo s tako prodajo, bodisi slovenski vladi ali na prostem trgu. Jasno pa izjavljam, da Mohorjeva družba nima nobene moralne pravice, da bi dom Korotan prodajala. Saj ga ni sama zgradila (niti enega šilinga ni prispevala!), ni ga kupila in tudi ga ni prejela kot dar. Zaupal sem ji ga, v edini možni obliki lastništva, za stalno izvrševanje določenih namenov doma. Zato je prodaja doma pravo izneverenje prevzete dolžnosti. Torej moralno obsojanja vredno dejanje.

Ali Slovenija glede Korotana in pogojev, ki jih celovška Mohorjeva družba postavlja za njen odkup, ravna modro in ali ima država dovolj poslušala za slovensko prisotnost na Dunaju?

Ne vem, zakaj bi se slovenska država morala pustiti izsiljevati s poudarjanjem slovenskih interesov na Dunaju, če Mohorjeva sama zapravlja take interese in dodatno izsiljuje še tri milijone evrov dobička zase. Če bo dom prodan na prostem trgu, kakor

grozijo, bi bil ta dobiček še večji. Edino moralno sprejemljivo rešitev vidim v tem, da Mohorjeva družba vrne lastništvo doma njegovemu ustanovitelju, ki bi kril dolgove od prenove doma. To sem že javno predlagal.

Seveda bi v pogovoru z g. Ivanom Tomažičem morali načeti tudi vprašanje njegovih zgodovinskih raziskav in problematike venetske teorije, čeprav je to preobširno področje. Pa vendar, ali se še kaj ukvarjate s to problematiko?

Pravkar sem objavil tri knjizice (v slovenščini, italijanščini in nemščini), v katerih razlagam nove poglede na Venete, iz znanstveno dokazanega dejstva, da so Slovani prvotno ljudstvo na velikem delu Evrope, na našem kraju od Makedonije mimo jadranske obale in preko Alp do

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Ne pozabite, narava zdravi!"

Vem, da ima narava to prečudovito lastnost, da me zna vedno postaviti na noge. Zna me pomiriti, vedno znova mi pokaže, kako je najbolj prav, če si tak, kakršen si, nobene potrebe po kakem predruženju, nobenih fraz, nič, kar bi ne že obstajalo v tebi. V meni. Neznani filozof je zapisal, da mu je gozd meditacija in v hi-pu mi je bilo jasno. Veliko več kot meditacija. Zunanja divjina, ki priključa na površje divjino v tebi, povezanost z instinktualnostjo, ki je današnja zahodna družba ne zmore več razumeti, mogoče je nikoli ni, iskanje presežnosti materije, telesnega, otipljivega, ki je za današnji Zahod ravno tako tabu.

V nosnicah hladen zrak, samota tega gozda, v katerega se vedno znova vračava, jasno začutim, o čem je v daljšem intervjuju v tedenski prilogi slovenskega dnevnika govorila Ana Hromc, svetovalka za motnje hranjenja. Stopam med kamni, odetimi z mahom, in se še vedno živo spominjam naslova intervjuja: "Ne pozabite, narava zdravi!"

Meni zdravi vsakršno omahovanje volje, vsakemu zakaju ponuja odgovor, ki je sicer včasih sestavljen od novega vprašanja... Doma izbrskam članek in drsim po besedah: "Narava zdravi. Ko si v gozdu, si čisto naravno bitje, samo človek, samo duša, nič drugega, nobene zahteve. Takrat se prebudi zdravi del, divja ženska, in če smo vztrajni, prej ali slej prevlada". V centru za motnje hranjenja, ki ga upravlja, je, poleg običajne terapije, uvedla obvezen obred, ki je pred dvema desetletjema njej sami pokazal pot k sebi in ozdravitvi. Vsako jutro, devet mesecev, kolikor trajal intenzivni del programa, hodi s svojo skupino ob petih zjutraj v gozd - tudi med vikendi in med prazniki, v snegu in dežju.

"In ja, priznam, tudi meni je kdaj težko vstati, sploh zdaj, ko je zjutraj tema in mrzlo. Ampak priti v stik s svojim notranjim svetom, z občutki, ki jih anoreksična dekleta potiskajo na dno duše, z lastno spontanostjo, je cilj, za katerega se spleča vse. Sama sem med boleznijo občutila, da potrebujem red in ritem. To mi je dalo občutek varnosti. Zato svojo skupino vsak dan zjutraj vodim v gozd. Najprej najdejo varnost v sebi v naravi, nato jo prenesejo na druga področja in začnejo spontano izpuščati motnjo hranjenja. Sama sem to naredila čisto intuitivno, kasneje mi je to potrdil studij".

Včasih me je kdo spomnil, da sem pač mestni človek, kot tak nisem živela, ne živim z naravo, lahko se popolnoma potopim v njej, iščem sebe in stik z Bogom, a bo to vendar nekajurna hoja v prostem času, kar gotovo ni primerljivo z izkušnjo človeka, ki mu brez narave življenja ne uspe niti zamisljati. Pa ne zaradi kake romantične vizije. Moja daljna sorodnica v Brkinih je poznala vsak grm, vsako

jaso, vsako drevo, vsak meter gozda, kjer je nabirala jurčke, jih kasneje v Trstu prodajala in s tem ji je uspelo nekaj mesecev preživljati celo družino. Danes stopam po tej gozdni poti in se dobro zavedam, kako je moje življenje tako zelo različno od njenega. Lažje, veliko lažje. Jasno. Popolnoma drugačne življenjske razmere, njej je bil usojen boj za preživetje. Kako je današnja družba postala to, kar je? Gmotno smo preskrbljeni in vendar je na Zahodu izdatke za antidepressive zastrašujoče visok. Postali smo prvaki v tlačanju čustev, v njihovem ne-izražanju. In sploh postali prvaki v vseh mogočih negacijah. Morda bi nas občutek skromnosti, človeškega v veliko večji Naravi lahko marsičesa naučil.

Končuje se ostra volilna kampanja

Veliko polemik, a malo tehtnih razmišljanj

V Sloveniji se končuje volilna kampanja za parlamentarne volitve, v nedeljo, 21. septembra. Bila je hrupna, obremenjena tudi z lažmi in napovedmi tožb. Predstavniki opozicijskih strank so presenetili z ostrino svojih napadov na premiera Janeza Janšo, ki naj bi bil glavni krivec za stiske države, pa celo nevaren za demokracijo pri nas. Ustvarjal se je vtis, da bi morale biti te državnozbornske volitve priložnost za spremembo oblasti.

V prvem obdobju volilne kampanje so na pobudo in pritisk predsednika vlade in drugih strank sedanje koalicije največ časa in razprav namenili vzrokom za pojav t. i. tajkunov, velekapitalistov, ki povečujejo vpliv in tudi delež v politiki in nasploh v družbi. Samo Janez Janša je bil odločen, ko je napovedal, da bo sedanja oblast, če bo v nedeljo potrjena, proti tajkonom sprejela ostre ukrepe, govorci iz opozicijskih strank, med njimi tudi Borut Pahor iz stranke Socialnih demokratov, ki napoveduje zmagovitost politične levice na parlamentarnih volitvah, pa se do občutljive teme o tajkunih niso jasno opredelili.

Volilna kampanja se je potem prevesila v afero, nastalo zaradi nakupa oklepnih vozil tovarne Patria na Finskem. Čedalje bolj je očitno, da so posamezniki iz slovenske

politike ustvarili in vodili zaroto zoper premiera Janeza Janšo, ki so ga vztrajno in dolgo obtoževali, da je za nakup pri Patrii prejel podkupnino. Morda pa so afero povzročili prezgodaj, tako da je predsedniku vlade javnost še uspelo prepričati, da ni dobil podkupnine in da o tem na Finskem in tudi v Sloveniji nimajo nobenih dokazov. Zadrage javnomnenjske raziskave kažejo, da se ni znižalo, ampak se je celo povečalo število volilcev, ki naj bi v nedeljo glasovali za desnosredinski politični blok, ki ga vodi premier.

Novo potezo proti Janezu Janši je napravil Marjan Poljšak, župan Ajdovščine in kandidat za poslanca na listi nove stranke Lipa. Za proslavo ob obletnici vrnitve Primorske matični državi in domovini Sloveniji, ki je bila v nedeljo, 14. septembra, v Kopru, je predlagal drugega govornika, in sicer pisatelja in velikega Slovenca Borisa Pahorja iz Trsta. Toda slavnostni govornik je bil določen že prej in vlada programa ni mogla spremeniti, kar so priznali tudi tisti v opoziciji na Primorskem, ki so sicer zelo dejavni v kampanji zoper Janeza Janšo. Politični analitik in časninar Bernard Nežmah je v zvezi z omenjenim primerom v tedniku Mladina zapisal, "da je Boris Pahor že desetletja odlični pisatelj in prodoren mislec, toda v Sloveniji

so ga začeli množično opevati šele tedaj, ko so njegove knjige in osebnost začeli hvaliti v Italiji. Pač tisti slovenski občutek manjvrednosti, ki ga porodi vest, da je neki rojak čislán v svetu. Potem ga začnemo še sami slaviti, čeprav morda nismo prebrali nobene njegove knjige in niti ne poznamo nobene njegove misli. Pademo v pravo malikovanje, ki izključuje vsako racionalnost".

V Sloveniji je bilo na predvolilnih shodih, zborovanjih, propagandnih oglašilih in tudi v javnih občil-

ih izrečenih veliko splošnih misli in želja, žal pa tudi obsodb in groženj, ki niso bile podkrepjene z dokazi. Zato ni bilo časa in prave prilike za obravnavo in razgovore o sedanjih težavah slovenske družbe in države. Skoraj v nobenem okolju niso razpravljali o razvoju in prihodnosti Slovenije. Politične stranke imajo sicer o tem svoje programe, ki pa so enaki oz. zelo podobni, večina volilcev pa jih ne pozna.

Dela Edvarda Kocbeka bodo odslej objavljali v okviru znanstveno-raziskovalnega centra Akademije znanosti in umetnosti

V zbirki zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, ki jo izdaja Študentska založba Litera v Mariboru, sta pred dnevi izšli pomembni novi deli. V četrti knjigi zbranih del Edvarda Kocbeka, ki obsega 733 strani, so zbrane tudi pesmi, ki jih je napisal v letih 1970 do 1973, in jih tedaj zaradi svojega oporečništva režimu ni smel objaviti. Zbrana dela pesnika, pisatelja in politika Edvarda Kocbeka bodo v prihodnje objavljali v okviru Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Omenjena založba v Mariboru je izdala tudi zbrano delo Franceta Balantiča, pesnika, ki je kot pripadnik domobranec 23. novembra 1943 zgorel ob partizanskem napadu na njihovo postojanko v Grahovem na Notranjskem.

Marijan Drobež

Kulturni dom Nova Gorica Predstavitev nove zelo pestre sezone

V Kulturnem domu Nova Gorica so 9. septembra predstavili letošnje sezono, ki bo po besedah direktorice Pavle Jarc polna glasbenih, razstavnih in filmskih izzivov. Ob glasbenem abonmaju in drugih temat-

ljubiteljem umetnosti na voljo še tradicionalno srečanje saksofonistov in festival Pixelpoint. Eno osrednjih mest v ponudbi Kulturnega doma Nova Gorica tudi letos predstavlja abonma resne glasbe, katere-

pestro izbiro orkestralne, vokalne, komorne in solistične glasbe. Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, se bo abonma začel 6. oktobra z nastopom priznanega Zagrebškega kvarteta saksofonov in svetovno uveljavljenega izraelskega pianista Itamarja Golana. Med ostalo glasbeno ponudbo je Jarčeva izpostavila januarsko gostovanje slovite Caramate Berlinske filharmonije in marčevski koncert Leipziškega godalnega kvarteta s harfistko Mojco Zlobko Vajgl. Ob tem je opozorila na veliko povpraševanje po glasbenem abonmaju, za katerega se je vpis začel v sredo, 10. septembra, na voljo je le še nekaj mest, saj imajo vpisanih že 318 abonmentov. To kaže, da v Novi Gorici potrebujejo novo koncertno dvorano, pri čemer bi bila primernejša novogradnja kot obnova in širitev sedanjega Kulturnega doma. V letošnji glasbeni ponudbi pripravljajo še vrsto izvenabonmajske dogodkov, 15. sezona cikla Glasba za vrtove sv. Frančiška, festival Jesenski glasbeni tris z etno, blues in gospel večeri, mednarodno poletno šolo saksofona z bogatim glasbenim festivalom in tekmovanjem saksofonistov, ki jih kulturni dom pripravlja z novogoriško glasbeno šolo, ter program Glasbena mladina za popularizacijo glasbe med mladimi. Pomemben del delovanja novogoriškega Kulturnega doma je galerijska dejavnost, ki jo izvajajo v Mestni galeriji Nova Gorica. Obiskovalcem bo ob oktobrski predstavitvi graške fotosecne kontrapunkte. Na voljo še sedem razstav, galerija pa bo v decembru gostila tudi deveto izvedbo mednarodnega festivala novodobne umetnosti Pixelpoint, letošnji kustos je Italijan Domenico Quaranta. Filmska ponudba novogoriškega Kulturnega doma je v letošnji sezoni razdeljena na tri dele, in sicer filmsko gledališče, za katerega je selektor David Valič izbral 15 umetniških filmov različnih žanrov, oktobrske dneve dokumentarnega filma ter mesec francoskega filma v aprilu, je povedala kustosinja Mestne galerije Nova Gorica Mateja Poljšak Furlan. V ponudbi filmskega gledališča je opozorila na film Toma Kriznarja Dar Fur: Vojna za vodo, predpremiere francoske Božične zgodbe ter slovensko stvaritev L. kot ljubezen režiserke Janje Glogovac.

stov, ki jih kulturni dom pripravljajo z novogoriško glasbeno šolo, ter program Glasbena mladina za popularizacijo glasbe med mladimi. Pomemben del delovanja novogoriškega Kulturnega doma je galerijska dejavnost, ki jo izvajajo v Mestni galeriji Nova Gorica. Obiskovalcem bo ob oktobrski predstavitvi graške fotosecne kontrapunkte. Na voljo še sedem razstav, galerija pa bo v decembru gostila tudi deveto izvedbo mednarodnega festivala novodobne umetnosti Pixelpoint, letošnji kustos je Italijan Domenico Quaranta. Filmska ponudba novogoriškega Kulturnega doma je v letošnji sezoni razdeljena na tri dele, in sicer filmsko gledališče, za katerega je selektor David Valič izbral 15 umetniških filmov različnih žanrov, oktobrske dneve dokumentarnega filma ter mesec francoskega filma v aprilu, je povedala kustosinja Mestne galerije Nova Gorica Mateja Poljšak Furlan. V ponudbi filmskega gledališča je opozorila na film Toma Kriznarja Dar Fur: Vojna za vodo, predpremiere francoske Božične zgodbe ter slovensko stvaritev L. kot ljubezen režiserke Janje Glogovac.

skih koncertnih ciklov ter galerijski ponudbi bo goriškim

ga 28. koncertna sezona bo na osmih večerih ponudila

Ob strožji kazni večja prometna varnost Uvedli so strežnilnice za pijane voznike

V Sloveniji od konca aprila izvajajo spremenjen zakon o prometni varnosti, ki določa tudi strožje kazni za voznike, ki so pod vplivom alkohola. Nekatere globe so se celo podvojile. Voznik, ki mu dokažejo od 0,24 mg/l (0,5 promila) do 0,38 mg/l (0,8 promila) alkohola v krvi, mora plačati 400

evrov namesto 166 evrov, kolikor je znašala globa, preden so omenjeni zakon o prometni varnosti spremenili. Strožji ukrepi za varnost prometa, med njimi povečane globe, možnosti odvzema prometnega dovoljenja in dodelitev kazenskih točk kršilcem, so domnevno že vplivali na zmanjšanje promet-

nih nesreč, zlasti tistih s smrtnim izidom. V Sloveniji je v prvi polovici lanskega leta bilo 174 smrtnih žrtev prometnih nesreč, v istem obdobju tega leta pa se je število umrlih v cestnem prometu zmanjšalo na 123. Pri tem direktor uprave uniformirane policije Danijel Žibert opozarja, da je v Sloveniji vsaka tretja prometna nesreča posledica zlorabe alkohola za volanom. Novost spremenjenega zakona o prometni varnosti je tudi ta, da mora policija obvezno pridržati voznika, če ob kontroli napuha več kot 0,38 mg/l alkohola v izdihanem zraku. V t. i. strežnilnici se trezni od šestih

do dvanajst ur. Takih primerov je zelo veliko, zaradi česar na nekaterih policijskih postajah primanjkuje prostorov za ureditev strežnilnice. Dodajamo, da se je samo na območju policijske uprave v Mariboru v obdobju od uvedbe spremenjenega zakona o prometni varnosti pa doslej tako treznilo 465 voznikov.

V Sloveniji je zlasti med strokovnjaki o cestnem prometu še zmeraj veliko pridrzkov glede primernosti spremenjenega zakona o prometni varnosti. Prepričani so namreč, da tudi pri nas zgolj z visokimi kaznimi ne bo mogoče ustaviti morije na cestah.

Kratke

Grad Kromberk / Predstavitev vodnika po Gorici in sledovih slovenske prisotnosti v njej

V torek, 9. t. m., je bil v gradu Kromberk, kjer ima sedež Goriški muzej, ki ga vodi etnolog Andrej Malnič, lep kulturni večer, na katerem je Goriška Mohorjeva družba predstavila svojo najnovejšo knjigo Goriška-Vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti. Avtorja Erika Jazbar in Zdenko Vogrič ter časnikarja Ivo Jevnikar in Jurij Paljk so, po nagovoru

direktorja Malniča, spregovorili o knjigi in njenem pomenu za širši slovenski prostor. Plodna debata je številni publiku pokazala, da je knjiga zabela v živo, kot je prišlo na dan tudi dejstvo, da bi bilo potrebno podobno knjigo izdati tudi v italijanskem jeziku.

Zbiranje podpisov za začetek postopka o spremembi ustave

V Sloveniji se je 8. septembra začelo zbiranje podpisov, potrebnih za postopek o spremembi ustave. Akcija se je začela na pobudo Nove Slovenije, krščanske in ljudske stranke. Do 6. novembra, torej v šestdesetih dneh, bo potrebno zbrati najmanj 30 tisoč glasov, da bi ustava lahko bila spremenjena. V ta temeljni državni akt bi vnesli določilo, da Državni zbor šteje 92 poslancev, torej dva več od sedanjega števila. Dva nova poslancev bi zastopala skupnost Slovencev v zamejstvu in skupnost Slovencev v preostalem svetu.

V stranki Nova Slovenija poudarjajo, da bi z novima poslancema okreplili stike z našimi rojaki, ki živijo v tujini. Omogočili bi jim uresničevanje vseh pravic, ki so povezane s slovenskim državljanstvom in narodnostjo, ter jim s tem tudi omogočili, da lahko na različne načine prispevajo h gospodarskemu, političnemu, kulturnemu in socialnemu razvoju države Slovenije. Pobudo za spremembo ustave, s katero bi uvedli parlamentarno zastopstvo rojakom iz zamejstva in tistim po svetu, podpirajo tudi druge stranke in slovenska javnost.

V Sloveniji se prodaja dnevni časopisov zmanjšuje

V Sloveniji se širi izdajanje brezplačnih časnikov, ki izhajajo vsak dan, tedensko ali pa nekajkrat na mesec. Dnevni brezplačni list Žurnal24 ima domnevno 201.000 bralcev, kar je več od skupnega števila bralcev plačiljivih dnevnih časopisov Delo, Dnevnik in Večer. V javnosti in tudi strankah ugibajo o tem, kdo je brezplačne časnike ustanovil, kakšno je njihovo financiranje, kateri politični opciji služijo in kdo so avtorji prispevkov v njih, ki se sicer podpisujejo s psevdonimi. Brezplačni časniki so postali tudi aktualna tema pred parlamentarnimi volitvami, 21. septembra. Najbrž se zaradi deleža in vloge brezplačnih časopisov prodaja plačiljivih dnevnih časopisov zmanjšuje. Nekaj podatkov o tem je objavila Slovenska oglaševalska zbornica. Prodaja v trafikah, pri uličnih prodajalcih in trgovinah je padla vsem časnikom. V prvem četrtletju letos se je najbolj znižala prodaja časnika Dnevnik, sledita pa dnevna lista Finance in Delo. Znižuje se tudi število naročnikov slovenskih časopisov.

TV Vitel v novih prostorih in z naj sodobnejšo tehnologijo

Komercialna TV postaja Vitel se je ob šestnajsti obletnici ustanovitve iz zgradbe osnovne šole v Dornberku preselila v nove prostore. Le-ti so v stavbi Primorskega tehnološkega parka, na območju nekdanjega mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba-Standrez. Novi prostori so opremljeni z najmodernejšimi aparati, kamerami in elektronsko opremo, so prostorni in v vseh drugih ozirih primerni za delovanje postaje, kakršna je TV Vitel. TV Vitel je pred šestnajstimi leti ustanovil Ivan Saksida, ki je še zmeraj njen odgovorni urednik. V vsem obdobju je objavljala tudi novice

in druge prispevke o Slovencih v Italiji, o njihovem življenju in dogodkih, posebej na kulturnem področju. Ivo Saksida je za naš časnik povedal, da bo odslej program TV Vitel mogoče spremljati po vsej Sloveniji. Direktorica omenjene televizije, ki je v zasebni lasti, je Dolores Žigon-Klout.

Slovensko stalno gledališče / Gledališka šola

Studio Art odpira vrata svoje tretje sezone

Z mesecem oktobrom bo ponovno začela delovati gledališka šola Studio Art, ki združuje tečajnike iz Trsta, Gorice in Benečije. Njen cilj je privabiti h gledališču vse mlade, ki jih odrske deske mikajo in ki se želijo posvetiti igraltvu. V prvih dveh letih delovanja je šola dejansko privabila veliko mladih, ki so se izkazali s svojim delom in na-

Tudi letos ponuja Studio Art zanimiv program. Menimo, da predstavlja šola "pomembno kulturno izobraževalno ponudbo v obliki govornega, družbeno angažiranega (tudi družabnega) in plesno/gibno raz – gibanega življenja in raz – igravanja", kot se je o njej izrazila mentorica Uršula Teržan. Šola, kot del celostnega izobraževanja potencialnega mla-

ga kot tudi prostorsko in plesno razgibanega stališča ter tudi z gledališča režiserja, saj šola v svojih pedagoških vrstah angažira zvečna imena slovenskega dramskega gledališča. Študij je interaktiven, v smislu mešanja, sodelovanja in dopolnjevanja omenjenih umetniških praks. Poleg tega predvideva študijski načrt še lekcije iz zgodovine gledališča in dramaturgije, ob tem pa še intenzivne seminarje, ogled gledaliških predstav in skupno končno produkcijo. Lekcije potekajo dvakrat tedensko, v vsaki pokrajini seveda v različnih dnevih in urnikih. Mentorji Studio Arta so priznani ustvarjalci, režiserji in poznavalci gledališkega sveta, ki s svojo strokovnostjo dajejo šoli izjemno pečat: naj omenimo le Borisa Kobala, Sergeja Verča, Marjana Bevka, Gregorja Geča, Uršulo Teržan, Tomaža Gubenška, Janeza Dolinarja, Maurizia Soldaja in številne druge. Koordinacijo šole bo tudi letos prevzela Maja Lapornik.

Kdor želi podrobnejše informacije, naj piše na sola@teaterssg.it ali pokliče na telefonsko številko 347-7615287. Vpise sprejemamo do 29.9.2009.

Koordinatorica Studio Arta Maja Lapornik in direktor SSG Tomaž Ban

darjenostjo. Enemu tečajniku je letos uspelo, da je bil sprejet na ljubljansko Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo.

dega igralca, ponuja izpopolnjevanje iz govornih sposobnosti – tehnike govora in dikcije. Tečajniki spoznavajo dramske tekste tako z igralske-

Visok življenjski jubilej Stanislav-Slavko Klanjšček osemdesetletnik

Na svoji domačiji v Števerjanu je v začetku septembra obhajal visok življenjski jubilej Stanislav Klanjšček, ki ga vsi poznamo kot Slavka. Rodil se je namreč na Vallerišču 6. septembra 1928. Slavko je vseh osemdeset let preživel na kmetiji, kjer mu je bilo in mu je še vedno vinogradništvo v veliko veselje in zadoščenje. Njegova dosežanja dolga pot je zelo bogata. Čeprav mu je domača kmetija vzela veliko časa, je svoje energije usmerjal tudi v druge dejavnosti, ki so bile v korist širši skupnosti. Kot mladenič se je pridružil partizanskemu gibanju, v povojnih letih pa se je aktivno zavzel za utrditev slovenstva in demokratičnega sistema v naši zamejski slovenski skupnosti. Veliko mu je pomnilo samostojno politično nasto-

panje na slovenski listi. Bil je med ustanovitelji Kmečko-dejavne zveze, ki uspešno upravlja Števerjansko občino od ustanovitve vse do današnjih dni. V zadnjih letih delovanja je ta zveza postala sekcija Slovenske skupnosti. V vasi je prevzel odgovorne politične in upravne funkcije. Skoraj trideset let je bil občinski upravitelj, od leta 1964 do 1984 pa župan števerjanske občine. Veliko je naredil za domači kraj. Mislim pa, da je bila največja pridobitev za briško skupnost ta, da se je rešila kolonstva in kmetje so postali gospodarji svoje zemlje. To je odločilno prispevalo k temu, da sta se v Števerjanu razvili vinogradništvo in kletarstvo, ki sta domačinom dali ekonomsko samostojnost in veliko zdrave samozavesti, ki je blagodejno vplivala tudi na narodno-

stno področje. Slavko je bil župan, ko je naše kraje leta 1976 zapresel potres. Števerjansko področje je bilo vključeno v prizadeto področje in de-

ležno javne finančne pomoči. Klanjšček živi z domačo skupnostjo. Večkrat smo ga srečevali na raznih kulturnih in drugih prireditvah. V 70. letih se je zaposlil pri Deželni ustanovi za razvoj kmetijstva. Po službeni dolžnosti na Deželi je svoj delovni dan končal med domačimi vinogradi. Pri deželni ustanovi so ga zelo cenili, saj je bil pri svojem delu vesten in odgovoren. Tudi njegove nasvete so kolegi vedno upoštevali. Kot veliko Bricev je bil tudi Slavko navdušen lovec. Puško je obesil na klin pred kratkim, potem ko jo je uporabljal več kot 50 let. Številni znanci in prijatelji želimo Slavku še mnoga zdrava in srečna leta.

DP

GALERIJA ARS Odprtje razstave šestih mlajših umetnikov društva Kons

Raznoliki žlahtni sadovi likovne kolonije Sorica 2008

močne barve, še vedno pa prevladujeta iskanje figurativnega in občutek za detajl in kompozicijo. Robi Jakomin razstavlja posebno zanimiva dela, ki so nastala v njegovi temnici; gre namreč za izviro

Do 4. oktobra bo v prostorih Galerije Ars na Trstovniku v Gorici na ogled razstava del šestih mlajših slikarjev društva za umetnost Kons, ki so poleti ustvarjali na likovni koloniji v Sorici, Groharjevi domovini. "Društvo Ars ima rado mlade umetnike", je na prazničnem odprtju v četrtek, 11. septembra, uvodoma povedal Jurij Paljk. Razstavo, ki se je deležila kar nekaj umetnikov in ljubiteljev umetnosti iz zamejstva, navzoč pa je bil tudi generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj, je smotno postavil goriški slikar Marco Faganel. V prvi sobi razstavljajo bolj "koloristični" umetniki (Jana Pečar, Ivan Žerjal, Štefan Turk), predani živim barvam; v drugi sobi pa so razstavljena temnejša, pretežno črna dela (Marco Faganel, Robi Jakomin,

Rado Jagodic). Kaj imajo skupnega ti umetniki? "To, da delajo in so zelo marljivi", je povedal Paljk. Zaradi tega, je dodal, "bodo iz vaših vrst prišli ju-trišnji klasiki; vaše delo se bo namreč s časom izkristaliziralo". Lepo je tudi, da sodelujejo, se med sabo oplajajo, da se skupaj predstavljajo javnosti. Vsak ima sicer lastno, osebno likovno govorico. Ivana Žerjala zaznamuje subtilno iskanje harmonije, ki ga izraža že s tem, da jo umetnik ruši; vedno bolj pa je suveren v uporabljanju modre barve. Dela Jane Pečar so zelo pretanjena, umetniška govorica je lirična in nežna, "verjetno tudi zato, ker je v blaženem stanju", je povedal Paljk o mladi umetnici, ki pod srcem nosi novo življenje. Štefan Turk tokrat barv ne dodaja, ampak jih odzema; pri tem uporablja

predelane umetniške fotografije, poigrava se tudi z negativmi. Rado Jagodic, ki je med drugim znan kot izvrsten knjižni oblikovalec, se v Gorici predstavlja z natančnimi črno-beli graficnimi razmišljanji, ki gledalce dobesedno vabijo, da si jih ogleda od blizu in začuti njihovo snovnost. Marco Faganel tokrat preseneča gledalce s temnimi barvami, črnimi vzdusi, ki odevajo krajsinske izseke. Očitno je tako njegovo sedanje stanje duha, je povedal Paljk. Jagodic se je na koncu v imenu umetnikov zahvalil pokroviteljem in ustanovam, ki so omogočili kolonijo (Zadružna kraška banka, finančna družba KB 1909, SKGZ, ZSKD in SSO) in pa društvu Ars za gostoljubnost. Razstava je res vredna ogleda, pridite, ne bo vam žal!

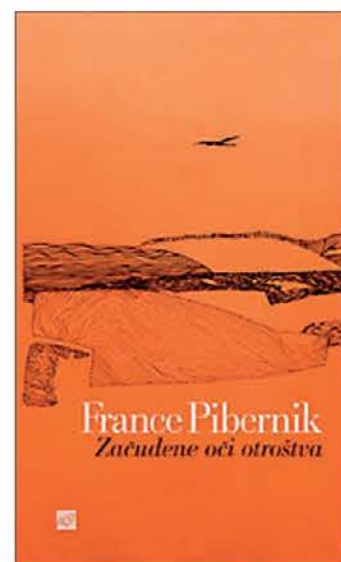
Na jesen založbe opozarjajo nase Tri novitete Mohorjeve

Z jesenjo so založbe spet začele opozarjati nase z novimi knjigami, čeprav zlasti za Mohorjevo ni mogoče reči, da čez poletje ni imela novitet. France Pibernik, eden najvidnejših poznavalcev in raziskovalcev – kot je že ustaljeno reči – zamočane slovenske literature, je na začetku septembra praznoval 80 let. Poleg sedmih pesniških zbirk so tu imena kot France Balantič, Edvard Kocbek, Ivan Hribovšek, France Papež in kar precej drugih, ki jih najdemo v Pibernikovi bibliografiji, bodisi da je o njih pisal v posebnih monografijah, bil urednik njihovih del in pisec spremnih besedil, avtor antologij ali sourednik dvojezičnih izdaj Prešernovih poezij. V skupnem založništvu Društva Mohorjeva družba ter vseh Mohorjevih, celjske, goriške in celovške, je izšla knjiga otroških spominov France Pibernika "Začudene oči otroštva". To je natanko šestdeseta Pibernikova knjiga. Avtor si je za

oblikovanje svojih literariziranih spominov izbral posebno metodo, namreč pisanje samo o tem, česar se spominja, in ne tudi o tem, kar ve iz pripovedi drugih, zlasti matere in očeta. Sledil je vzbujbo, ki bi mu rekli ohranjanje občutij ob posameznih dogodkih in pojavih, ljudeh, zgodbah. V izpisani poe-

Berta Golob
PREPROSTO PISMO V RAJ

tični besedi se pred nami odpre življenje na gorenjskem podeželju pred drugo svetovno vojno. Knjiga je napisana prejšnjo tematsko in ne toliko strogo kronološko, čeprav časovna sosledja ostajajo razvidna, do prvih, najbolj ranih spominov, do prvih, tematičnih dni okupacije, ko je s klasične gimnazije mimo italijanskih in nemških straž nesel iz Ljubljane domov na Gorenjsko svoje dvojezično spričevalo... Knjiga je opremljena z risbami Andreja Praprotnika. Da knjiga z naslovom "Preprosto pismo v raj" ni le za desetletnike,

čeprav je njim namenjena, je na predstavitvi knjige njena avtorica Berta Golob še posebej poudarila: "Rada bi, da v tem razpršenem času, ko je človek sposoben videti predvsem tisto, kar se bliska, kot reklame, in kar vsiljuje mediji, človek, ne le mlad bralec, opazil tudi drobne lepote, drobno veselje in srečo, a tudi gorje, ki ga ni malo na tem svetu". Gre za štirideset kratkih zgodbic ali žrtic, katerih jedro so vsakdanje življenjske situacije. Knjigo je z zgovornimi risbami opremil Jurij Jančič. Lanska nobelova nagrajena Doris Lessing je v slovenskem jeziku dosegljiva s tremi deli. Najnovejše, "Spomin preživele", je pravkar izšlo pri Celjski Mohorjevi družbi, v izvorniku pa že leta 1973. Glede na vsebino in sporočilo knjige nikakor ne gre za zamudništvo, saj današnji čas še ostreje vstopa v snov romana o ženski, ki opazuje, kako se ji ruši svet, vedno bolj pa prevladuje barbarstvo, nasilje, razpad vrednot. Preveječalec Jože Stabej je dejal celo, da "gre za roman, ki so si ga feministke vzele za svoj ščit in zastavo". Tokrat so na Mohorjevi v prvem jenskem paketu predstavili tri dela, ki so si navidez različna, pa vendar imajo nekaj skupnega – spominjanje in refleksijo sveta.

Peter Kuhar

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstju: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868, e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 16. septembra, ob 14. uri.

Malo več smeha za življenjski vsakdan

Kaj nam povedo otroci

Naša ulica je manjša in skoro brez prometa, tako da se po njej vsak dan pode otroci. Nekateri so iz naše vasi, veliko pa jih prihaja iz mesta, ker imajo tu nonote, sorodnike ali prijatelje. In prinašajo v naš vsakdan malo hrupa, predvsem pa veselje, razposajenost in nekaj raznolikosti, tako da nam čas hitreje mine. Ob njihovi razigranosti pa postane tudi naše delo manj naporno. Z radovednostjo nas opazujejo, pozorno ocenjujejo naš trud in si tiho mislijo svoje. Včasih pa imajo na naše usidrane navade tudi kakšno pripombo, da se ob njej iz srca zasmemo, pa tudi resno zamislimo.

V poletnih mesecih sta bili pri sosedih na krajših počitnicah vnukinja iz Nove Gorice in njena prijateljica, hčerka sezonskih delavcev iz Bosne. Pa sta se igrali pred našo hišo in včasih pogledali, kaj se dogaja na našem dvorišču. Ponudila sem jima loparja za badminton in žogico, pa sta se mi veseli zahvalili. Deklica iz Bosne, drob-

na črnolaska z velikimi, žalostnimi črnimi očmi, me je nekoliko zamišljeno gledala ter me vprašala, zakaj sem tako vesela.

"malokoga poznam, ki se tako smeje. Odrasli ljudje se navadno ne smejejo". "A se res ne smejejo??" "Ne, sko-

"Zakaj vesela", sem jo vprašala, "vedno sem taka, vsak dan". "Ne, tako lepo se smejete, gospa", je pripomnila dekl-

raj nikoli, vedno so resni, včasih celo jezni", je povedala mala. Ob deklčinih besedah sem se globoko zamislila. Ali se odrasli

res ne smejejo? Ali se ljudje res ne znajo več smejati. Zakaj se je deklici zazdela, da sem vesela. Da, saj sem, življenje imam rada, vsak trenutek se mi zdi neizmerno dragocen in bi ga ne dala za nobeno bogastvo. Pa ljudi imam rada in sonce pa tole dvorišče, ki meji na ulico, in ves svoj dragoceni svet majhnih nepomembnih stvari. Ampak življenje in tisoč drobnih stvari, to ima vsakdo. Za to ni važno, da si bogat ali vpliven. Zakaj se torej odrasli ne smejejo in zakaj se ne veselijo življenja?? Če je v teje ugotovitvi vsaj delček resnice, je to zelo hudo. Kajti smeh lepša življenje, vrača zdravje, prijazen nasmeh pa je ključ do boljših medčloveških odnosov. Sicer za otroške oči svet ni nikoli zapleten. Enostavno je živeti, imeti

rad, spoznavati, biti prijatelj. Znanci so bili na pomlad na trekingu v Nepalu, pa so s seboj vzeli še osem let staro hčerko.

Meni se je zdelo vse zapleteno. Pa kaj bo otrok s skupino petnajstih odraslih, s kom se bo igrala, kako se bo deklica privadila na hrano. No Olja se je. Brez problemov. Privadila se je na hrano, odlično je shajala z odraslimi, pa tudi igrala se je, vsak dan z indijskimi in nepalskimi otroki. Niti jezik niti še tako različne navade in kultura je niso zaustavili, da se ni razigrano podila z njimi po zaprašenih ulicah. "Kar izginila je", je povedala mama, "pa že prvi dan je namesto bombonov žvečila sladke korenine". Samo enkrat je začutila, da ji nekaj manjka. Mamo je zaprosila, naj ji na čelo nariše rdečo piko: "Veš mama", je pojasnila, "nočem, da bi mislili, da sem drugačna, ali da se nosim prešerno, da nočem biti kot oni. Čisto enaka njim hočem biti, da si bomo dobri prijatelji, vsem. Tudi to rdečo piko hočem imeti, da bom čisto taka kot oni in me med množico nihče ne bo prepoznal". In je dobila piko na čelo in se je igrala, ne da bi ji bil jezik ovira. Saj za lov in skrivalnice ni treba velikih besed. Pa nasmeh je dovolj, da dobiš prijatelja.

Včasih mi je težko, ko vidim, koliko je nesporedumov in sovraštva v svetu odraslih. V otroških očeh jih ni, morda zato, ker

iščejo otroci samo prijateljstvo, brez skritih ekonomskih interesov. In so vsakršne razlike majhne in lahko premostljive, v svetu igre in odkritih vezi. Prijatelj ima sinčka, ki se rad igra z muslimanskimi vrstniki. Edini je v svoji soseski, ker drugi starši svojim malčkom tega ne dovolijo.

Pa je ata skrivaj poslušal, kako se je Lukec s prijatelji pogovarjal o svojem sendviču s salamo.

"Res je dober, daj pokusi", je prepričeval prijatelja.

"Saj bi, toda bojim se, kajti Alah je zelo strog, in če bom jedel svinjsko meso, me lahko kaznuje celo s smrtjo".

"Ne, to pa ne", je bil prepričan Luka, "Bog te ne bo nikoli kaznoval s smrtjo ali z boleznijo, kajti ustvaril nas je za življenje, on ima rad življenje. Otroke pa ima še posebno rad".

In deček, ki je verjel v Alaha, je na skrivaj pokusil sendvič s salamo. Prijateljstvo pa je postalo še bolj trdno in vse verske razlike so bile izbrisane. Ker je pri otrocih to lahko in tudi nam bi ne bilo težko, samo nekaj iskrenosti nam je treba. In brez sramu moramo dovoliti, da zaživi otrok, ki je skrit v duši vsakega izmed nas, in v svet ponese zvrhan koš smeha in ljubezni.

Suzi Pertot

Obeti in želje za novo sezono

Cilj spet dvigniti krivuljo
uspešnosti našega nogometa

Potem ko so se prvoliška nogometni ritmi (z vsemi svojimi prelestmi in bolestiti) ustalili že v prejšnjih tednih, se bo v nedeljo začela sezona 2008/2009 v amaterskih nogometnih ligah. Pokalni nastopi so kot po navadi povedali bolj malo, služili so bolj za ponovno privajanje na nedeljsko obveznost, za uigravanje prenovljenih mošt-

in kratkočasenje navdušencev v zadnjih poletnih koncih tedna, ko so prisotnost na tribuni že pošteno pogrešali. Glavna novost v našem nogometnem gibanju je slovo (vsaj začasno) od elitne lige, A lige amaterjev, iz katere sta lani izpadli Štandreška Juventina in kriška Vesna. Tako bomo imeli po novem tri slovenske enajsterice v promocijskem prvenstvu, dve v

prvi amaterski ligi, tri v drugi amaterski ligi in eno v tretji kategoriji. Veliko bo naših derbijev, skupaj kar štirinajst. Želja je po porazni lanski sezoni (tri nazadovanja, nobenega vidnejšega dosežka) predvsem ta, da bi se krivulja uspešnosti spet začela vzpenjati. Poglejmo natančneje, kam meri naših devet postav (Šest jih je s Tržaškega, tri z Goriške-

ga). Promocijska liga Juventina

Preveriti je treba predvsem kakovost novih prihodov. Po izpadu iz elitne lige se je namreč poslovilo veliko stebrov ekipe (v prvi vrsti napadalca Devetak in Kovčič), tako da zlasti ni še povsem jasno, kdo bo v Štandrežu zabijal gole. Novost: bi predstavljala zgodovinska združitev s Pro Gorizijo, ki pa je po mesecu dni pogajan po vodi. Cilj: najbrž mirno prvenstvo prehodnega značaja.

Kras V Repnu dobro poznajo ligo, v kateri bodo nastopali že tretje leto. Okrepitve so tudi letos prvovrstne, kvaliteten izbor igralcev pa mora predvsem postati... ekipa, kar lani belo-rdečim ni uspelo. Novost: razvpitega profesionalca Alejnika je na klopi nadomestil povratnik Musolino, junak dveh zaporednih Krasovih napredovanj. Je zlasti bolj trener po meri amaterskega nogometarja. Cilj: ponovno naskakanje elitne lige, naj bo preko prvega me-

Zarja/Gaja - Breg (iz pretekle sezone)

podprvak.

Cilj: ekipa je menda zrela za sam vrh lestvice, še posebej če jo bosta spremljala lepo vzdušje in kanček sreče.

1. amaterska liga

Primorac

Lani so v Trebčah preveč trepetali in se rešili na skoraj neverjeten način, tako da želijo letos v prvi vrsti utrditi svoj status v ligi.

Novost: nadarjeni Sau je po izkušnjah pri Zarji in Krasu še naprej ostal zvest slovenskemu nogometu, pa čeprav ne obvlada je-

mogoče pokažejo kaj več kot lani. Novost: nekaj časa ekipa ne bo mogla računati na svojega duhovnega vodjo, branilca in kapetana Mitjo Laurico, ki je moral pod nož na čiščenje meniskusa.

Cilj: izboljšati lansko uvrstitev na sredini lestvice.

Primorje

Po izpadu so na Proseku korenito pomladili ekipo in se v priprave (začetek že 11. avgusta) vrgli z velikim navdušenjem.

Novost: prvi proizvajalec projekta Pomlad se že pojavlja na članski ravni. Predsednik Zuppin, ki je od združenega društva prestopil na čelo rdeče-rumenih, je nekaterim (zlasti dvojčkoma Čok, letnik 1991) sklenil dati to priložnost.

Cilj: ob začetku novega ciklusa kljub vsemu obstanku v ligi, saj primanjkuje zanesljivih napadalec. Zarja/Gaja

Odhod Fraternika in zlasti Sattija je precej osiromašil napad ekipe, ki bo še naprej zelo odvisna od zdravja zimzelenih štiridesetletnikov Bečaja in Schiraldija.

Novost: vrnitev vratarja Jaša Grigiča, ki je bil na posodo pri Krasu. Cilj: zgornji del skupne razvrstitve.

3. amaterska liga Mladost

Tudi letos bodo Doberdinci v nezahtevni ligi igrali v prvi vrsti sebi v zadovoljstvo. Novost: po več letih trener Sambo spet bolj odkrito govori o cilju play-offa.

Cilj: zaupanje domačim igralcem in utrditev društvene strukture. HC

Vesna - Juventina (iz pretekle sezone)

sta, torej neposredno, ali play-offa. Konkurenca v prvenstvu pa bo vrhunska.

Vesna

Za Križ je bil izpad po petih odličnih sezonah v elitni ligi hud šok, ki pa so ga prav kmalu prebavili. Kljub nekaterim zvonečim odhodom so sestavili povsem kompetitivno in hkrati izkušeno moštvo, v katerem je spet tudi več domačih slovenskih igralcev. Novost: na seznamu trenerja Dela Zotte je tudi veteran Michele Leghissa iz Medje vasi, vezni igralec, ki nastopa v državni reprezentanci v nogometu na mivki, s katero je poleti v Franciji postal svetovni

zika. Takih primerov je vse več. Cilj: miren obstanek, ki je nedvomno v dometu Macorjevih mošt.

Sovodnje

Ponoviti lansko prvenstvo sploh ne bo lahko, saj je s Portelljevimi goli Sarjeva četa (z močno slovensko prisotnostjo) mogoče celo presegla svoj doseg.

Novost: med sezono naj bi Sovodenci pridobili prenovljeno igrišče.

Cilj: obstanek med prvoliškimi.

2. amaterska liga

Breg

V Dolini se bodo težko borili za vrh razpredelnice, čeprav lahko

ve velikega slovenskega podjetja dejansko podpoprečno sposoben poslovnež in je na to mesto bil imenovan samo zaradi svojih političnih zvez in znanstev. Podjetje je med ostalimi tudi v lasti državne pokojninske blagajne. Če propade ali slabo posluje, bo to zagotovo imelo negativne posledice na naše bodoče pokojnine in tudi državni proračun. Ko ljudje izvejo za to, večina poslancev v državnem zboru zahteva odstavitev direktorja, organizira in izvede se splošna stavka, državljeni v velikem številu protestno bojkotirajo trgovine, ki so v lasti omenjenega podjetja. Naslednji dan se imenovanje predsednika uprave umakne. Kdaj bomo to dosegli v Sloveniji?

Novinar razkrije, da je predsedniku uprave velikega, večinoma državnega podjetja, z motnimi posli uspelo pridobiti velik sveženj delnic podjetja. Državno premoženje mu je torej uspelo privatizirati, ne da bi plačal dejanske vrednosti, vse to pa s pomočjo svojih političnih navez. Javnost se zgrozi in pripravi proteste (glej zgoraj). Sledi odstop kakega ministra, kazensko-pravni pregon in obsodba vseh vpletenih na zaporu kazena pa še kaj. Kdaj bomo to dosegli v Sloveniji?

Primera, ki sem ju navedel, sta nam nekako znana, kajne? Odziv državljanov nanje pa nekaj, česar nismo videli od slovenske pomladi. Zakaj? Ker so nas navadili. Počasij je voda v loncu postajala vse toplejša, sedaj pa smo kuhani.

Kahlil Gibran je v Preroku zapisal, da noben list ne pade z drevesa brez tihega soglasja vseh ostalih listov. Ko direktorju velikega podjetja uspe finančna mahinacija, s katero je oškodoval v prvi vrsti davkoplačevalce, se mu nič ne zgodi. Ko bi se odkrilo, da je isti človek posilil šestnajstletno dekle, jo zverinsko ubil in truplo zažgal, mislim, da bi njegovi prijatelji trikrat pomislili, preden bi ga spet povabili na večerjo, in zagotovo nihče ne bi želel, da ga v golf klubu vidijo, da skupaj pijeta martini. Če se torej tudi na gospodarski kriminal in nepoštenost politikov ne odzivamo na enak način, smo si sami krivi. Kdaj bomo torej vse to dosegli v Sloveniji? Ko bomo vzgojili generacijo novih ljudi, ki bodo veliko pametnejši od nas.

Peter Szabo

SOL V KAVI

Sami smo si krivi

Žaba v loncu hladne vode na počasnem ognju se bo pustila skuhati.

Pojav majic s hecnimi oziroma domiselnimi napisi je vsem znan. To so majice kot "Hvala Bogu, da s'n Štajerc" v Mariboru, seveda, ali "Govori počasneje. Sem blondinka", ki je veliko bolj učinkovita, če jo nosi plešast petdesetletnik. Uspeh teh majic je zagotovljen, če je napis izviran, duhovit in zlasti, če se z njim strinja dovolj ljudi.

Mladina je že pred leti nakazala, kam bo šla slovenska politika, ko je prodajala majice s sliko prašiča in napisom "Ko bom velik, bom politik". Uspeh majice je dodaten dokaz, da smo kuhane žabe. V glave se nam je zapisalo, da so vsi politiki "prasci" in vsakega avtomatično jemljemo za takega. To pa privede do dveh negativnih rezultatov. Če se za kakega politika izkaže, da je res nepošten, se sploh ne zgražamo. Še slabša posledica pa je, da če kak politik dobro opravi svojo nalogo, tega sploh ne opazimo, ker menimo, da morajo po definiciji vsi politiki biti "prasci". Sprjaznili smo se z dejstvom, da je pač tako, in ne zahtevamo tega, kar nam kot volivcem in davkoplačevalcem dejansko gre.

Tik pred parlamentarnimi volitvami v Sloveniji se sprašujem, če mi je dejansko zagotovljena svoboda izbire. Noben kandidat me ni mogel vsaj minimalno prepričati o poštenosti svojih namenov. In vendar bodo volitve potekale normalno, ustvarila se bo vladna koalicija in vse bo po starem. Demokracija je zagotovljena. Ironija tiči pa prav v dejstvu, da je demokracija resnično zagotovljena. V Sloveniji nam ne vlada vojaška "junta" in naš politični razred je dejansko takšen, kakršnega si zasluži mo oziroma kakršnega smo si sami izbrali in celo želeli. Se ne strinjate? Pa si oglejte naslednjo podobo.

Novinar v Sloveniji objavi članek, v katerem razkrije, da je novoimenovani predsednik upra-

SKUPAJ RAZPIRAMO NOVA OBZORJA

100
1908 2008

PRAZNOVANJE STOLETNICE
RAZVOJA S TERITORIJEM

PETEK, 19. 09. 2008

OB 20. URI V KULTURNEM DOMU V GORICI
SLAVNOSTNA AKADEMIJA
VSTOP SAMO Z VABILI

SOBOTA, 20. 09. 2008

OB 21. URI NA PRIREDITVENEM PROSTORU K.D. SOVODNJE
KONCERT ZA MLADE ČLANE IN STRANKE, IGRAJO BLEK PANTERS IN THE MAFF SHOW

NEDELJA, 21. 09. 2008

ČLANSKI PRAZNIK

OB 10.30: SV. MAŠA V SPOMIN NA POKOJNE ČLANE IN USTANOVITELJE BANKE V CERKVI SV. MARTINA

OB 11.30: MIMOHOD NA PRIREDITVENI PROSTOR KD SOVODNJE V SPREMSTVU PIHALNEGA ORKESTRA KRAS IZ DOBERDOBA

OB 12. URI: KRAJŠI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA KRAS

OB 12.30: SLAVNOSTNI GOVOR PREDSEDNIKA BANKE IN NAGRAJEVANJE NAJSTAREJŠIH ČLANOV

OB 13. URI: KOSILO ZA ČLANE, SLEDI ZABAVA OB ZVOKIH ANSAMBLA HAPPY DAY
VSTOP SAMO Z VABILI

ZADRUŽNA BANKA
BCC
CREDITO COOPERATIVO

Doberdob in Sovodnje

Doberdò e Savogna